

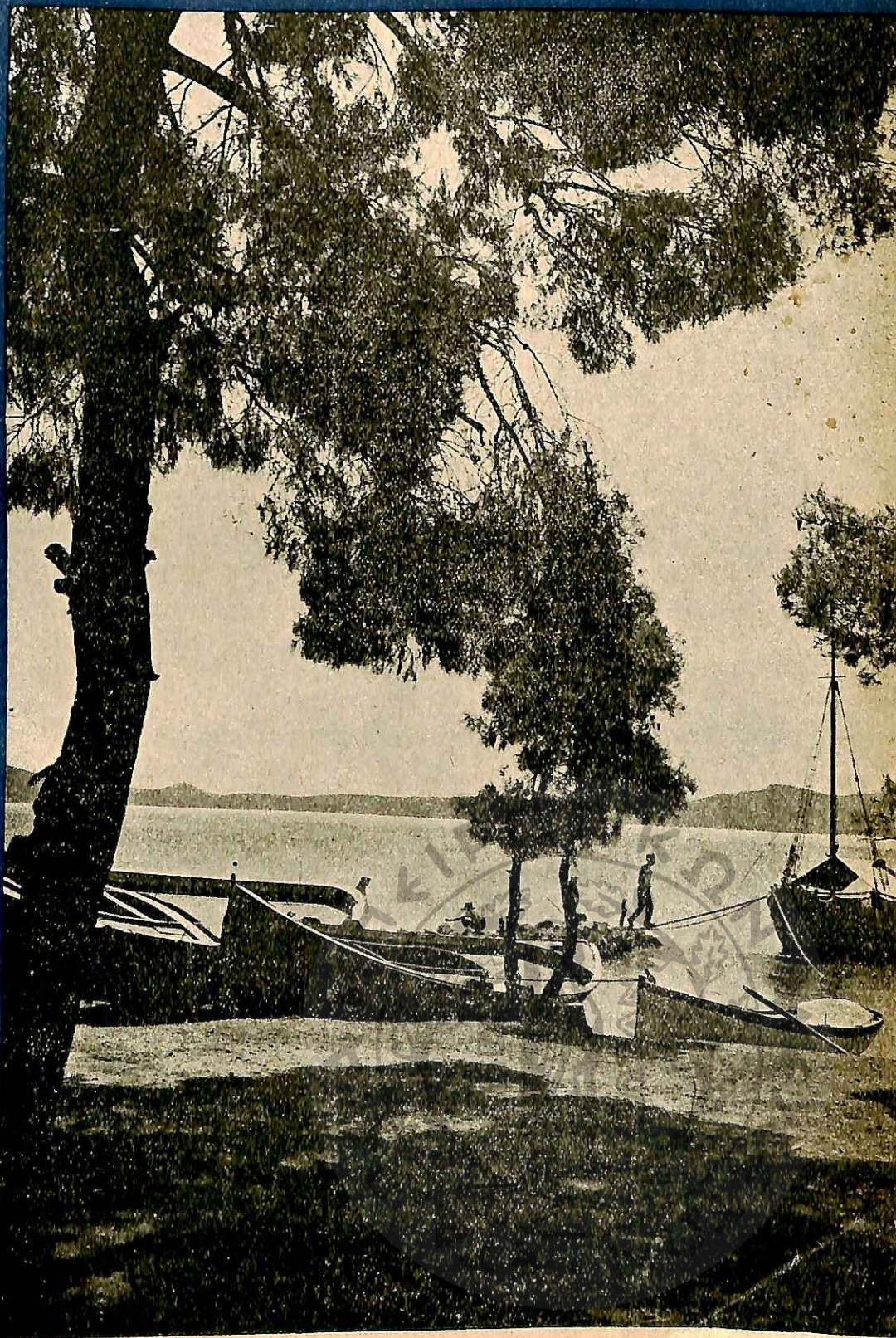

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΜΑΡΤΙΟΣ
1934

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ "ΕΛΛΗΝΙΣ"

"HÉLLÉNIS,"

Revue mensuelle du Conseil National des femmes Héliennes

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Συνδρομή έτησΙΑ . . . Δραχ. 100	Τιμή εκάστου τεύχους
Έξάμηνος " 60	
Έξωτερικοῦ σελίνια 7	ἀπλοῦ Δραχ. 10
Έξάμηνος " 4	διπλοῦ " 15

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς καὶ εἶναι προσπληρωτέαι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

Ἡ λειτουργικὴ ποίησις. — Ἡ ἐργασία τῶν γυναικῶν, ὑπὸ Ε. Ρ. — Ἡ γυναίκα ὡς παράγων εἰρήνης, ὑπὸ Ἑλένης Σαρναίου. — Πῶς εὗρεθῇ ἡ εἰκὼν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε', ὑπὸ Εἰρ. Νικολαΐδου. — Ἡ Σοβιετικὴ γυναίκα, ὑπὸ Ilya Ghrenburg. — Τὸ μυστήριον τῶν ἀστρῶν, ὑπὸ Κασσάνδρας. — Ἡ προσταγὴ τοῦ Χάροντα, ποίημα ὑπὸ Ἰωάννας Μπουκουβάλα. — Ἐνας ῥόλος ἀπὸ τοὺς πολλοὺς, διήγημα, ὑπὸ Δημ. Ἰωαννοπούλου. — Ἡ γυναικεία ψήφος — Γραφολογία, ὑπὸ τῆς Γραφολόγου. — Θεατρικὴ Στήλη, ὑπὸ Κατερίνας Κακούρη. — Αἰκατ. Βαρουξάκη, ὑπὸ Ρόζας Νικολοπούλου. — Γύρω ἀπὸ τὸ Παιδικὸ Θέατρο, ὑπὸ Ν. Παδελοπούλου. — Ἐκδόσεις, Διαλέξεις, ὑπὸ Δώρας Παπακωσταντίνου καὶ Ἑλλης Χ. Ἀποστολίδου. — Ὠφέλιμοι Γνώσεις. — Μόδες. — Μία νεαρὰ καλλιτέχνης. — Νέα βιβλία. — Εἰδήσεις. — Ἀλληλογραφία.

La poésie liturgique. — Le travail des femmes, par H. R. — La femme et la paix, par Hélène Sifnéo. — Comment fut trouvé le portrait du Patriarque Grégoire V, par Irène Nicolaïdes. — La Femme Soviétique par Ilya Ghrenburg. — Le Mystère des astres, par Kassandra. — L'ordre de Charon, poème, par Jeanne Boukouvala. — Un rôle parmi tant d'autres, nouvelle par Dem. Jeonnopoulos. — Le suffrage des femmes. — Graphologie. — Critique théâtrale, par Cath. Cacouri. — Cath Varouxaki, par Rosa Nikolopoulou. — Le Théâtre enfantin, par N. Padelopoulou. — Editions. — Conférences. — Conseils pratiques. — Modes. — Une jeune artiste. — Nouveaux livres. — Nouvelles. — Correspondance.

Ἐπὶ τῆς Συντάξεως ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου φωτογραφία «τὸ Μεγάλο Πεῦκο» ὑπὸ Α. Οἰκονομίδου μᾶς παρεχωρήθη εὐγενῶς ἀπὸ τὸν Τουρισμό.

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΑ ΕΚΛΕΚΤΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

"ΑΝΔΡΕΑΣ Π. ΚΑΜΠΑΣ,,

ΚΟΝΙΑΚ, ΒΕΡΜΟΥΤ, ΟΥΖΟ
ΚΡΑΣΙΑ ΞΗΡΑ ΚΑΙ ΓΛΥΚΑ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΕΝ ΤΡΙΠΟΛΕΙ, ΚΑΝΤΖΑ, ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΘΗΝΑΙ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 10

ΜΕΤΑΞΩΤΑ "ΧΡΥΣΑΛΛΙΔΟΣ,,

ΤΑ ΕΚΛΕΚΤΟΤΕΡΑ ΕΙΔΗ

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΕΣ

ΣΤΟ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

ΑΔΕΛΦΩΝ Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΗ

ΗΝΩΜΕΝΑ ΒΟΥΣΤΑΣΙΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 21-441

ΔΙΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ ΓΑΜΩΝ - ΔΕΞΙΩΣΕΩΝ ΚΤΛ.

ΔΩΡΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ Δ'Α ΓΑΜΟΥΣ Κ' ΕΟΡΤΑΣ

Διὰ τὰ ἐξασφαλίσετε ἀσώλυτον
ἐπιτυχίαν στὶς φωτογραφίες σας

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΣΤΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ Α. Παπακωστή
ΗΜΕΡΟΜ. 10-9-81
ΑΡΙΘ. 30254

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΖΕΤΕ ΜΟΝΟΝ

ΜΕ ΠΕΡΟΥΤΖ - ΦΙΛΜ

Δίνε τὸ ἀνώτερον ὄργαν.

Rydmos

ΟΙΚΟΣ ΕΙΔΩΝ ΕΠΙΠΛΩΣΕΩΣ

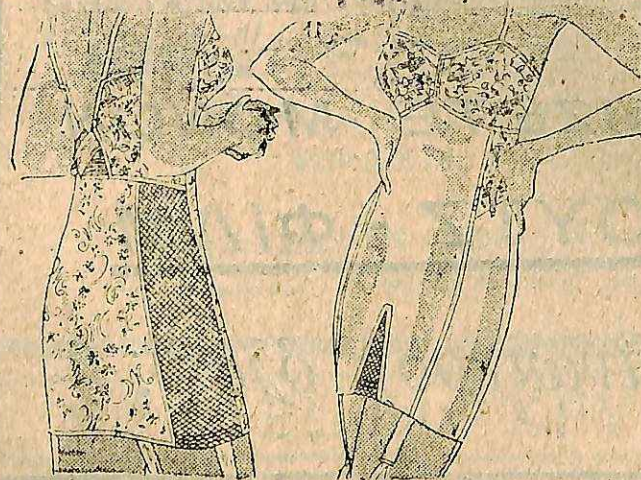

«ΡΥΘΜΟΣ»

ΒΟΥΛΗΣ 22 - ΤΗΛ. 21-339

Ο Décorateur του οίκου μας είναι πάντοτε εις τὴν διάθεσίν Σας, ὅπως ὑποβοηθήσῃ οἰανδήποτε καλλιτεχνικὴν διακόσμησην ἢ διευθέτησιν τοῦ Σπιτιοῦ Σας.

Διαθέτομεν πλουσίαν συλλογὴν ὄλων ἐν γένει τῶν εἰδῶν ἐπιπλώσεως, ἥτοι: στόφες μεταξωτές, Σιμιλῆ, Γκομπελέν, βελούδα, Στόρ, τάπητες Εὐρωπαϊκοὺς καὶ Ἀνατολῆς, χάρτην ταπετσαρίας τοίχων, Λινόλαϊα Μουσαμάδες, Φελοτάπητες καὶ κάθε εἶδος κατάλληλον δι' ἐπιπλώσεις.

ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΕΣ

ποὺ θέλετε νὰ διατηρήσετε τὴ σιλουέττα σας, ἐπισκεφθῆτε τὸν οἶκον

ΚΛΕΑΝΘΙ

CORSETS - SOUTIENS

6 ΠΛΑΤ. ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ (ΚΑΡΥΤΣΗ)

ΑΘΗΝΑΙ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

ΠΑΣΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

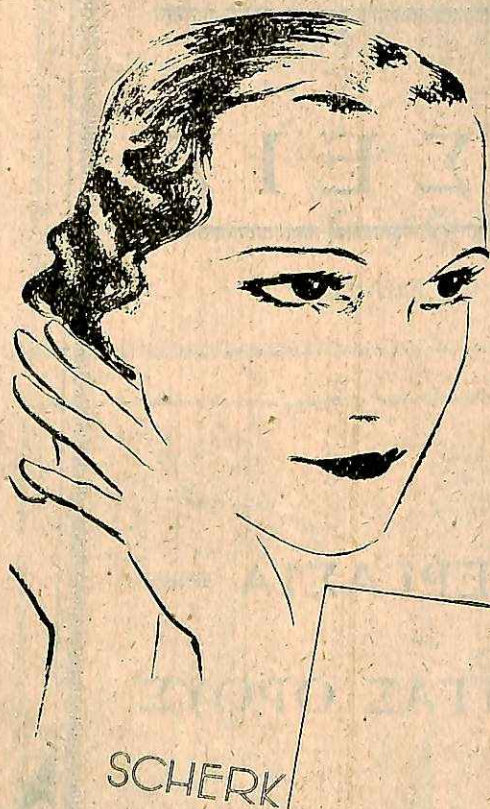

ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΙΝΕ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΣΠΗΤΙ

Μ' αυτό έχετε κοντά σας κάθε στιγμή τόν
γιατρό, τόν φαρμακοποιό, τόν μπακάλη,
τή πυροσβεστική ύπηρεσία
καί, ό,τι άλλο χρειασθήτε.

Ζητήσατε λεπτομερείς
πληροφορίες

ΑΝΩΝ. ΕΛΛΗΝ. ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΣΤΑΔΙΟΥ 11

‘ΑΧ, ΠΩΣ
νὰ ρίνω ωραία..

‘Ορίστε ή συνταγή της ωμορφιάς... Τό πρωί, μετά τό πλύσιμο, λήμ-
βάνετε όλίγο βαμβάκι, φέγγετε μερικέσ σταγόνες της Λοσιόν
προσώπου Scherk και μ αυτό τρίβετε απαλά τό πρόσωπό σας. Τό
ίδιο επαναλάβατέ το και τό βράδυ. Θα αισθανθήτε στή πρόσωπό σας
μιά ζωηρή πικάντικη ενδοφροσύνη. Τό δέρμα ζωντανεύει, φρεσκάει. ‘Ο-
λη ή σκόνη βγαίνει από τό βάθος των πόρων. Τό πρόσωπό σας παρι-
μένει φρέσκο, χωρίς λευκές, λεύες. ● Γνωρίτε Λοσιόν προσώπου Scherk
μόνον εις τά γνωστά φιαλίδια με τό σήμα Scherk. Μεγάλο μέγεθος
Δρ. 90. - μικρότερο Δρ. 55. ● Πούδρα Mystikum ή φημιούμενη
Πούδρα του Scherk. Μεγάλο κουτί Δρ. 80
μικρότερο Δρ. 50. ● Γεν. Αντιπρόσωπος:
Π. Ι. Μαγκριώτης, Νίκης άρ. 10, Αθήνα. (Λοσιόν εις τό πρόσωπο)

Scherk
Face
Lotion

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΣΤΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ, 26

ΕΤΟΣ ΙΔ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΜΑΡΤΙΟΣ 1934

ΑΡΙΘ. 3

Χαῖρε Μαρία κεχαριτωμένη.

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ. ΕΥΛΟΓΡΑΦΙΑ Γ. Α. ΜΑΤΕΥ'

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Διαπρεπής λογοτέχνης γράφων στον ήμερήσιον
τύπον περί της ποιήσεως των τροπαρίων εξ άφορμής
της ήσματολογίας της Μεγάλης Έβδομάδος, δηλοῖ
ότι «εάν ποτέ κανείς εκδότης μου εξητούσε να του
καταρτίσω μίαν άνθολογίαν, δεν θα ήρχιζα ούτε από
τά 'Ακριτικά έπη, ούτε από την Κοητικήν ποιήσιν,
άλλ' από τά τροπάρια των 'Αγίων Παθών. Μήπως
δ' αὐτῶν δεν άρχίζει ή νεοελληνική ποιήσις; Τί ση-
μαίνει εάν δεν είναι γραμμένα εις την δημοτικήν;
‘Ο ελληνικός λαός επί αἰῶνας τώρα τά έχει εις τό
στόμα του και τά ψάλλει με σπαραγμόν ψυχής και
με δακρυσμένα μάτια. Διότι, κατά βάθος, δεν εἶνε
παρά τραγούδια και μοιρολόγια τά όποια έγέννησεν
ό πλέον άδολος πόνος και ή βαθυτέρα συντριβή διά

την σταύρωσιν και τόν θάνατον του δωραίου Ναζω-
ραίου, που ήλθεν εις τόν κόσμον να τόν σώσῃ διά
της μετανοίας...». Αλλά δεν εἶνε μόνα τά τροπάρια
των Παθών, τά όποια συγκινούν τούς πιστούς. ‘Η
πάσα θρησκευτική ήσματος της Έκκλησίας ήμῶν
ποιήσις έχει λυρισμόν, όποῖον ουδεμία άλλη άνθρω-
πίνη ποιήσις, διότι εκφράζει τά υψηλότερα, τά βαθύ-
τερα, τά γνησιώτερα, τά ανθρωπινώτερα των συναι-
σθημάτων, τά όποια συνορεύουσι την θρησκευτικήν
του άνθρώπου εκδήλωσιν. ‘Η χριστιανική ποιή-
σις εἶνε κατ' έξοχήν «εκ βαθέων» και κατ' έξοχήν
ύψιπέτις ποιήσις, διότι φέρει τάς καρδίας προς τόν
Θεόν είτε πονούσας υπό τό βάρος, της ένοχής, είτε
ευγνωμονούσας διά την λύτρωσιν, είτε θαυματούσας
τά θεία μεγαλεία. Διά τουτο μεταξύ των παγκοσμίον
ποιητῶν την πρώτην θέσιν κατέχουν οι έπιφανέστε-
ροι των χριστιανῶν άσματογράφοι.

Ἡ ἐργασία τῶν γυναικῶν.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν λύσεων πού προτείνουν σήμερα οἱ ἄνδρες γιὰ τὴν καταπολέμησι τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, πού οὔτε νὰ τὴν προΐδουν μπόρεσαν, οὔτε νὰ τὴν προλάβουν, ἡ πιὸ ἀνησυχητικὴ καὶ ταπεινωτικὴ γιὰ μᾶς εἶνε ἐκεῖνη πού ἐπιδιώκει ν' ἀπομακρυνθοῦν αἱ γυναῖκες ἀπὸ τῆς διαφόρου ἐργασίας. Φορτώνοντες ὅμως τὶς εὐθύνες τῆς κρίσεως στὴ γυναικεία ἐργασία πέρνουν τὶς συνέπειες γιὰ τὶς αἰτίες.

Στὸν καθημερινὸ τύπο ἐργασία πῶς σὲ πολὺς «πολιτισμένες» χώρες προέβησαν στὸ μέτρο ν' ἀποκλείουν τὶς γυναῖκες ἀπὸ δημόσιες καὶ μὴ ὑπηρεσίες, ἐξερωθήθη δὲ καλὸν νὰ συστηθῇ ὅπως ἐφαρμοσθῇ κ' ἐδῶ τὸ ἴδιο, γιὰ νὰ ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων ἀνδρῶν. Μὰ μήπως δὲν θ' αὐξήσῃ ἔτσι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων γυναικῶν καὶ δὲν θὰ δημιουργηθῇ ἕνας φαῦλος κύκλος, πού οὔτε τὴν ἀνεργία θὰ θεραπεύσῃ, μὰ οὔτε καὶ τὴν κρίσι θ' ἀναχαίτῃ;

Ὅλοι ξέρομε πῶς ἡ κρίσι ὀφείλεται στὴν πρόοδο τῆς μηχανῆς. ἡ δὲ ἐργασία τῶν γυναικῶν δὲν εἶνε παρὰ **μία** ἀποψι τοῦ ὅλου ζητήματος, πού δὲν ὤφειλαν νὰ τὸ ξετάσουν μόνον ἀπὸ τὴ μιά του πλευρά. Τὰ αἷτια εἶνε καὶ ἀπὸ τὸν πόλεμο πιὸ παλιά, πρέπει νὰ τ' ἀναζητήσωμε στὸν παρελθόντα αἰῶνα, στὴν ἐποχὴ πού γενήθηκεν ἡ μεγάλη βιομηχανία.

Οἱ ἄνδρες ἐν τούτοις πού «ὑψώνουν σήμερα φωνή», εἶνε πάντοτε σύμφωνοι νὰ δουλεύῃ ἡ γυναῖκα σὰν σκλάβη ἢ στὸ δικό της, ἢ σὲ ξένο νοικοκυριό, ἢ στὸ χωράφι δὲν φρονοῦν δὲ πῶς κινδυνεύει τὸ σπῆτι ὅταν ἀφίνει ἡ γυναῖκα τὴν οἰκογένειά της, τὸ νησί της, γιὰ νὰ μπῇ σὲ ξένη δουλειά, ἀρκεῖ νὰ μὴ τοῦ καταπατῇ, οὕτως εἶπεῖν, τὰ οἰκόπεδά του. Δὲν ἐσκέφθησαν ὅμως ποτέ, ὅτι στὴν ἀγορὰ τῆς ἐργασίας ὑφίσταται κατὰ βάθος ἕνας ἀνήθικος συναγωνισμὸς μεταξὺ τῶν φύλων, ἕνας οἰκτρὸς ἀνταγωνισμὸς καὶ γιὰ τὰ δύο μέρη· οὔτε κατάλαβαν πῶς ὁ καλῆτερος τρόπος γιὰ νὰ βγοῦν νικηταὶ ἀπὸ τὸν ἀγῶνα αὐτόν, εἶνε νὰ ὑποστηρίξουν τὴ γυναῖκα εἰς τὸ νὰ ἐπιτύχῃ «διὰ ἴσὴν ἐργασίαν ἴσων ἀμοιβῆν».

Τὴν ἡμέρα πού θὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀρχὴ αὐτή, μποροῦν νὰ εἶνε βέβαιοι οἱ ἄνδρες, ὅτι μεταξὺ δύο ὑποψηφίων, ἀνδρὸς καὶ γυναικός, ὁ ἐργο-

δότης θὰ δώσῃ—ἀπὸ ἀταβισμόν ἴσως—τὴν προτίμησιν στὸν ἄνδρα, ἐνῷ τώρα συμβαίνει τὸ ἐναντίον, προτιμᾷ νὰ προσλάβῃ τὴ γυναῖκα, γιὰτὶ θὰ τῆς δώσῃ μικρότερον μισθόν.

Δὲν ὑποστηρίζομεν βέβαια πῶς ἡ ἐργασία τῆς γυναίκας ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτι εἶνε πάντοτε ἐπιθυμητή. Ἐὰν ρωτήσετε τὶς περισσότερες ἐργαζόμενες, θὰ σᾶς ἀπαντήσουν πῶς δὲν εἶνε πάντοτε ἡ ἐλευθέρη βούλησι πού τὶς κάνει νὰ βιοπαλαίωσιν, ἐκτὸς ἀπ' ἐκεῖνες πού αἰσθάνονται μιὰ ἰδιαίτερη κλίση γιὰ ὠρισμένο ἐπάγγελμα καὶ νοιώθουν μέσα τους κάποια ἀποστολή. Δὲν βλέπομεν ὅμως τὸν μεγάλο κοινωνικὸν κίνδυνον ἀπὸ τὶς ἐλάχιστες πού ἐργάζονται γιὰ νὰ ικανοποιήσουν ἕνα γούστο τοῖς γιὰ τὴν πολυτέλεια, ἢ, ὅπως ἐγράφη στὸν καθημερινὸ τύπο, γιὰ νὰ φοροῦν μεταξωτὲς κάλτσες καὶ νὰ ἔχουν κομψότερη ἐμφάνισιν. Εἶνε τόσο λίγες πού δὲν ἀξίζει νὰ γίνεταί λόγος γι' αὐτές, καὶ νὰ λαμβάνονται τόσο σκληρὰ μέτρα ἐναντίον ὅλων τῶν γυναικῶν. Ἡ μεγάλη μάζα τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν ἔχει βραβεῖς οἰκογενειακὰς ὑποχρεώσεις, γέροντες γονεῖς, ἀνήλικα ἀδέρφια, συχνὰ καὶ δικά τους παιδιά πού δὲν μποροῦν ν' ἀναστηθοῦν καὶ νὰ σπουδάσουν μόνον μὲ τὸ μισθὸ τοῦ οἰκογενειαρχοῦ.

Υπάρχει ὅμως καὶ κάτι ἄλλο, μιὰ διαφορετικὴ ἀποψι, πού δὲν τὴν σκέπτονται οἱ ἐπιτιθέμενοι κατὰ τῆς γυναικείας ἐργασίας ἄνδρες, κ' αὕτη εἶνε ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐχαρίστησις πού προξενεῖ ἡ ἐργασία, πού κάθε ἐλεύθερος ἄνθρωπος δὲν τὴ θεωρεῖ σκλαβιά, ἀλλὰ ἀπολύτρωσι, ἐκδήλωσι τοῦ ἀνθρωπισμοῦ του. Αὐτὸ τὸ ἀγαθὸ δὲν ἔπρεπε κανένας νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὴ γυναῖκα.

Τὸ νὰ θέλουν ν' ἀπομακρύνουν τὴ γυναῖκα ἀπὸ τὶς δημόσιες καὶ μὴ ὑπηρεσίες ἀντίκειται ἐξ ἄλλου ἀπολύτως στὸ δημοκρατικὸ πνεῦμα καὶ εἶνε μία αὐθαιρεσία πού μόνον κατὰ ἐπακολούθημα μπορεῖ νὰ ἔχῃ. Θέλομε νὰ πιστέψωμεν, ὅτι ἡ Ἑλλάς, ὅπου ἔμειναν σεβασταὶ μέχοι τοῦδε αἱ ἐλευθερίαι τοῦ ἀτόμου, δὲν θὰ θελήσῃ νὰ μιμηθῇ, ὅσο κι' ἂν τὸ συνιστᾷ ὁ καθημερινὸς τύπος, οὔτε τὴν Αὐστρία οὔτε τὴν Τσεχοσλοβακία στὸ ζήτημα τῆς γυναικείας ἐργασίας καὶ δὲν θὰ καταφύγῃ σὲ μέτρα βίαια καὶ ἄδικα κατὰ τῶν ἐργαζομένων γυναικῶν.

Ε. Ρ.

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

Ἡ ΓΥΝΑΙΚΑ ΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΙΡΗΝΗΣ

Ὅλοι ὀνειρεύονται τὴν ἐπικράτησιν τῆς εἰρηνοτικῆς ιδέας, τῆς ἀδελφοσύνης καὶ τῆς ἀλληλεγγύης μεταξὺ τῶν λαῶν. Ὁ τελευταῖος παγκόσμιος πόλεμος καὶ οἱ πρῶτες αἱματηρὲς συγκρούσεις ἄρχισαν ἀπ' τὰ Βαλκάνια. Ἡ φωτιὰ αὕτη σὰν ἕνα μεγάλο πυροτέχνημα ἄναψε καὶ μεταδόθηκε σ' ὅλο τὸν κόσμον καὶ ὡς σήμερα νιώθουμε τὸν ἀντίκτυπον τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς.

Ἡ κρίσις, ἡ ἀνεργία, ἡ φτώχεια καὶ ἡ κακομοιριά, εἶναι ἀποτελέσματα τοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ τῶν λαῶν.

Τί ρόλο θὰ παίξῃ ἡ γυναῖκα τοῦ μέλλοντος ὡς μάννα—ἀδελφή... στὴν ἐπικράτησιν τῶν ιδεῶν τῆς Εἰρήνης; Τὸ ρόλο τῆς ἀγάπης—τῆς ἀλληλεγγύης... τῆς συμφιλώσεως... Στὸ ἱερὸ χῶμα πού ἀγκαλιασμένες ἡ ἑλὴ καὶ ἡ δάφνη—σύμβολα τῆς ἐνώσεως καὶ τῆς εἰρήνης, μπροστὰ στὸ βωμὸ τῆς θεᾶς πού μᾶς θυμίζει τὶς παραδόσεις καὶ τὰ ιδεώδη ἄλλων γενεῶν, οἱ ἑλληνίδες γυναῖκες ἄς δώσουν τὸ σύνθημα τῆς ἐνώσεως, ἄς συντελέσωσιν μ' ὅλη τους τὴν ψυχὴν στὴ διάδοσιν τῆς Εἰρηνοτικῆς ιδέας.

Ὅλες οἱ μάννες πρέπει νὰ ξεχάσουν τὰ παλαιὰ πάθη καὶ τὸ προαιώνιον μῖσος πού τὶς χώριζε μὲ τὶς ἀλλόφυλες ἀδελφές των καὶ νὰ ἐμπνεύσουν στὴ νέα γενεὰ τὶς ὠραῖες ιδέες τῆς ἀδελφοσύνης καὶ τῆς ἀλληλεγγύης.

Ἡ γυναῖκα μπορεῖ νὰ παίξῃ σπουδαῖον ρόλο στὸ σχηματισμὸ μιᾶς μεγάλης Βαλκανικῆς οἰκογενείας. Μὲ γλύκα καὶ καλωσύνη θὰ κατευνάξῃ σιγὰ σιγὰ τὸ μῖσος, πού βράζει στὴν καρδίᾳ τοῦ συντρόφου της, θὰ διαπλάσῃ τὶς ψυχὰς τῶν παιδιῶν της διηγώντας σ' αὐτὰ εἰρηνικὰ παραμῦθια, θὰ προσπαθῇ μὲ τὴ γλῶσσα τῆς καρδιᾶς νὰ τοὺς κἀνῃ νὰ ξεχάσουν τὰ περασμένα μῖση πού διαιωνίσθησαν. Ἡ μητέρα θ' ἀποφεύγῃ νὰ χαρίσῃ σ' ἀγόρια της κανόνα, φρούρια καὶ στρατιῶτες, ἀλλὰ θὰ τοῦ δίνει παιχνίδια πού ἔχουν σχέση μὲ τὴν τέχνη, καὶ τὴν ἐπιστήμην. Στὴν τρυφερὴ ἡλικία τῶν παιδιῶν ἡ γυναῖκα ὡς δημοδιδασκάλισσα, θὰ τὰ διαπαιδαγωγῇ καταλλήλως, καὶ στὴν πρώτη σχολικὴ περίοδον μὲ τοὺς ἄνδρες συναδέλφους της, θὰ τοὺς δώσῃ τὴν κατεύθυνσιν

πρὸς τὰ εἰρηνοτικὰ ἰδανικά· θὰ γίνῃ ἡ ἐμπνευστρία τῆς μεγάλης ιδέας—τῆς εἰρήνης... θὰ ταχθῇ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς θεᾶς πού φέρει τὸ ὄνομα της.

Ὅταν οἱ μάννες τῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν θελήσουν νὰ δουλέψουν, καὶ νὰ πλάσουν τὶς ἀθῶες τρυφερὲς ψυχὰς, νὰ τὶς ζυμώσουν μὲ τὰ μεγάλα ἰδανικά, οἱ διαφορὲς θὰ λύονται εἰρηνικά, οἱ πόλεμοι θὰ λιγοστεύουν, καὶ θὰ λάμπῃ σ' ὅλο τὸν κόσμον τὸ φῶς τῆς Εἰρήνης.

Ἡ ιδέα αὐτὴ βέβαια, δὲν εἶν' εὐκόλο νὰ πραγματοποιηθῇ. Πολλοὶ θὰ ποῦν πῶς εἶναι ἕνα ἀσύλληπτον ὄνειρον—μιὰ οὐτοπία. Ἀπὸ μᾶς ὅμως ἐξαρτᾶται νὰ τὴν κάνουμε πραγματικότητα. Φαντάζομαι πῶς ὅλες οἱ ἑλληνίδες νιώθουν τὸν ἴδιον διάπυρον πόθο γιὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὸν ἀποτροπιασμὸν γιὰ ἕνα καινούργιον πόλεμον. Ὀφείλομε ὅλες οἱ γυναῖκες νὰ καλλιεργήσωμε τὴν Εἰρηνοτικὴν Ἰδέαν, σ' ὅλους τοὺς κλάδους τῆς κοινωνικῆς μας δράσεως. Εἶναι ἕνα ἱερὸ καθήκον γιὰ ὅλες ὅσες ἔκαναν τὸ Χρυσὸ κανόνα σκοπὸ τῆς ζωῆς των: «Κάνε στοὺς ἄλλους ὅ,τι θέλεις νὰ κάνουν αὐτοὶ γιὰ σένα». Ἀς προσπαθήσωμε λοιπὸν νὰ μὴ πέσωμε στὶς παγίδες πού μᾶς στήνουν ὅσοι θέλουν νὰ παραστήσουν πῶς ἡ Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν εἶναι «ἕνα μεγάλο ψέμμα, πῶς χρεωκόπησε καὶ πῶς οἱ ἀρχές της εἶναι ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν ἀνθρώπινον φύσιν».

Δὲ νικηθῆκαμε... Βαδίζομε στὸ δρόμον τῆς Νίκης. Ἡ φωνὴ τῶν Σταυροφόρων «ὁ Θεὸς τὸ θέλει» εἶναι καὶ ἡ δική μας λαχτάρα ἡ δική μας «devise».

Ὅλες οἱ μάννες πού εἶναι διεσπαρμέναι στὶς Εὐρωπαϊκὰς καὶ Ἀσιατικὰς Χώρας—στὰ πέρατα τῆς Γῆς,—εἶναι ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, θέλουν νὰ γλυτώσουν τὰ παιδιά τους, τοὺς ἄνδρας τους, τοὺς ἀδελφούς τους, ἀπ' τὶς φορικαλιότητες ἐνὸς κακούργου πολέμου, νὰ τὰ σώσουν ἀπὸ τοὺς ἀκρωτηριασμούς, ἀπ' τὴν τύφλωσιν, ἀπ' τὰ ἀπαίσιμα ἀσφυξιογόνα, ἀπ' τὶς καταστρεπτικὰς νέες ἐφευρέσεις... πού σκορπίζουν τὸν θάνατον δεκατίζοντες ὀλόκληρες φάλαγγες—θερίζοντες τὴν ἀνθρῶπινον—τὰ τρυφερὰ βλαστάρια τὰ παιδιά τους—κάνουν ἀνάπνοην τῇ γενεᾷ τῆς αὔριου.

ΕΛΕΝΗ ΣΙΦΝΑΙΟΥ

Πώς εὑρέθη ἡ εἰκὼν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'.

Ἡ δοῶσις τοῦ πρωτομάρτυρος Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἡ πολιτικὴ εἶναι γνωστὴ. Ἡ ἐκκλησίαις εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εὐρίσκει τὸν τύπον τῆς ἀρετῆς, τῆς προφότητος καὶ τῆς εὐσεβείας ὡς καὶ τὸν τηρητὴν τῶν παραγγελμάτων τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ δὲ Πολιτεία τὸν τύπον τῆς σωφροσύνης, τῆς αὐταπαρνήσεως, τῆς φιλοπατρίας καὶ τῆς ἀνδρίας.

Υπῆρξε τὸ πρῶτον θῦμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Ὁ θάνατός του ὅμως ἐγένεε ἡ ἀναμμένη λαμπάδα, ἡ ὁποία ἐφώτισε τὸ σκότος τῆς δουλείας καὶ ὅπως ἀνωτέρα δύναμις ἔλυσε τὸ σχοινὶ ὅπου ἔδενε τὸ βάρος εἰς τὰ πόδια του, ἔτσι ἡ αὐτὴ δύναμις ἔδωσε τὸ θάρρος εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ἔλυσε τὰ δεσμά του.

Ὅσοι εἶχον τὴν τύχην νὰ τὸν γνωρίσουν, ἐκράτουν χαραγμένην τὴν εἰκόνα του μέσα εἰς τὴν ψυχὴν των, αἱ νεώτερα ὅμως γενεαὶ ἀπλῶς ἀπὸ τὴν παράδοσιν τὸν ἐγνώρισαν, ὅταν ἕνα ἀπροσδόκητον εὐτυχὲς γεγονὸς ἔφερε εἰς φῶς τὴν εἰκόνα του.

Ὅταν ἀκόμη ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκετο εἰς τὸ Ναύπλιον, μίαν ἡμέραν εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς πόλεως μετὰξ ἄλλων πραγμάτων, εὐρίσκοντο πρὸς πώλησιν καὶ μερικαὶ εἰκόνες, ἐξ αὐτῶν ἠγόρασε τινὰς ὁ μακαρίτης Σ. Λάνδερερ, βασιλικὸς φαρμακοποιὸς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ κατόπιν καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου. Τὴν εἰκόνα αὐτὴν μετὰξ ἄλλων ἠγόρασε ὁ Λάνδερερ, μόνον διότι διέκρινε ὅτι ἀπεικόνιζε κάποιον ἱεράρχην. Ἦτο ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τὸ πρόσωπον, ἕνεκα τῆς κακῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκετο. Οὔτε τὰ χρώματα οὔτε τὰ γράμματα ἐφαίνοντο.

Κατόπιν ἐκαθάρισε τὴν εἰκόνα μετὰ χημικὰ μέσα καὶ εἶδε ὅτι ἦτο ἡ εἰκὼν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε'. Τὴν ἐκρέμασε εἰς τὴν αἴθουσαν του καὶ δὲν ἀνέφερε δημοσίως τίποτε. Ὅταν μίαν ἡμέραν τὸν ἐπεσκέφθη ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Νεόφυτος μετὰ τοῦ διακόνου τοῦ,

ὅστις καὶ ἀνεγνώρισε τὴν εἰκόνα τοῦτο πιστοποιεῖ ἡ ἐξῆς ἐπιστολὴ τοῦ μακαρίτου Λάνδερερ:

... «Περὶ τῆς ἱστορικῆς εἰκόνης τοῦ ἀειμνήστου πρωτομάρτυρος Πατριάρχου Γρηγορίου, ἣν εἶχον ἀνηγορευμένην εἰς τὴν οἰκίαν μου εἶχον τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ εἰκὼν παρίστανε τὸν Πατριάρχην, ὅμως οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν ἀλήθειαν ταύτην μὴ γνωρίσαντες αὐτοπροσώπως τὸν ἀοίδιμον Πατριάρχην. Μίαν εὐτυχὴ ἡμέραν ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ με ἐπισκεφθῇ ὁ πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κύριος Νεόφυτος μετὰ τοῦ Διακόνου του. Ἄμα εἶδε τὴν εἰκόνα μετὰ ἐκπλήξιν λέγων «εὐτυχὴς ἡ ἡμέρα αὕτη καθ' ἣν βλέπω ἐνώπιόν μου τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον.» Ἐρωτήσας αὐτὸν ἐὰν τὸν ἐγνώρισεν, ἀπεκρίθη «ὅτι ὑπηρετήσε πλησίον του ὡς διάκονος ἐπὶ ἔτη τινὰ» καὶ ἐξεθείασε τὰ πλεονεκτήματα τοῦ μακαρίτου Πατριάρχου. Μ' ἐπεβεβαίωσε τὴν μεγίστην τῆς εἰκόνης μετὰ τοῦ μακαρίτου ὁμοιότητα, ὥστε συνεπεία τῶν λόγων τούτων τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου, ἐπέστην ὅτι ἡ εἰκὼν αὕτη εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ ἀειμνήστου πρωτομάρτυρος Πατριάρχου Γρηγορίου.

Σ. ΛΑΝΔΕΡΕΡ

Ἡ εἰκὼν ποριστὰ τὸν Πατριάρχην καθήμενον ἐπὶ ἔδρας ἀρχιεπισκοπῆς, διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς δεικνύει τὸν εἰς τὸν Οὐρανὸν Θεόν, πρὸς τὸν ὁποῖον στρέφει καὶ τὸ βλέμμα, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς κρατεῖ χάριτην εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι γραμμένα τὰ ἐξῆς: Τριλαμπὴ Θεὸν σέβου, αἰῶνος κρέοντ' ἀπαύστου. Πατρίδα Τίμα.

Καὶ ὑπογράφει.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Τότε ἡ εἰκὼν παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ κατόχου τῆς εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ Πατριάρχου, ἐφωτογραφήθη καὶ διεδόθη παντοῦ. Εἶναι ἡ αὕτη τὴν ὁποίαν βλέπομεν καὶ σήμερον, ἴσως ἐξηρσίμευσε καὶ ὡς πρῶτον διὰ τὸν ἀδριάντα τοῦ Πατριάρχου τὸν πρὸ τῶν προπυλαίων τοῦ Πανεπιστημίου εὐρισκόμενον.

Ε. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

Ἡ Λοβιετικὴ γυναῖκα.

ΣΗΜ. ΕΛΛ. Αἱ εἰδήσεις, ποὺ μᾶς ἔρχονται ἀπὸ τὴν Ρωσσίαν, εἶνε τόσο ἀντιφατικαί, ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴ καὶ οἰκονομικὴ ζωὴ, ποὺ δὲν θεωροῦμεν ἄσκοπον νὰ δημοσιεύσωμεν τὰς σκέψεις ἐνὸς Ρώσου γὰρ τὰ πράγματα τοῦ τόπου του καὶ εἰδικὰ γὰρ τὴν Ρωσσίαν γυναῖκα. Αἱ ἀντιλήψεις μὲ τις ὁποῖες ἀντικρύβει τὴ ζωὴ, φρονοῦμεν, ὅτι θὰ ἐνδιαφέρουν τις ἀναγνώστους τῆς «Ελληνίδος».

Συνήθισαμεν νὰ θεωροῦμεν τὴν Ρωσσίαν ὅλο ἐθελουσία. Τὰ παιδιὰ τῶν διανοουμένων Ρώσων συγκινούνταν ἄλλοτε μὲ τὸ περίφημον ποίημα τοῦ Νεκράσωφ. «Αἱ Ρωσίδες γυναῖκες» ὅπου ὁ ποιητὴς διηγεῖται γὰρ μερικὰς ἀριστοκρατίσσεως ποὺ τὸ 1825 ἀκολούθησαν τοὺς ἀνδρας των εἰς τὴν Σιβηρίαν, καταδικασμένους, ὡς πολιτικούς ἐγκληματίας, εἰς καταναγκαστικά ἔργα.

Δὲν θέλω νὰ μειώσω τὸν ἥρωϊσμόν τῶν γυναικῶν ἐκείνων, μοῦ φαίνεται ὅμως σωστὸ ν' ἀναφέρω ὅτι μετὰξ αὐτῶν ἦταν καὶ μία νεαρὰ Γαλλίδα μοδιστρούλα ποὺ ἦταν ἐρωτευμένη μὲ κάποιον ἀπὸ τοὺς ἐπααστάτας, καὶ ἔφυγε καὶ αὕτη μετὰ του εἰς τὴν Σιβηρίαν.

Θὰ ἤμουν βέβαια εὐτυχὴς ἂν μπορούσα νὰ κρίνω ὅλες τὰς Ρωσίδες σύμφωνα μὲ τὰ ἐξαιρετικὰ ἐκεῖνα ὄντα· ξέρω ὅμως ὅτι ἡ περιφημὴ Σαλίτσικα, ἡ ἰδιοκτήτρια ἐνὸς παμμεγίστου κτήματος, ποὺ ἔβαλε νὰ μαστιγώσουν μέχρι θανάτου ἐβδομήντα τέσσαρες μουζίκους τῆς, ἦταν καὶ αὕτη Ρωσίδα, καὶ σκέπτομαι μὲ κάποια μελαγχολία, πῶς μέσα εἰς εὐγενεῖς Ρωσίδες ὑπῆρχαν περισσότερες τοῦ δευτέρου τύπου παρὰ τοῦ πρώτου.

Ὡς πρὸς τὰς Ρωσίδες χωρικὰς τῶν περασμένων χρόνων, αὐτὲς ἐργάζονταν ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ, ἀντικαταστάσαν τὸ ἄλογο στ' ἄλεκτρο καὶ γεννοῦσαν παιδιὰ μέσα εἰς τὴν ἀκαθαρσία καὶ τὴν ἀθλιότητα.

Ἐκεῖνες ὅμως δὲν ἀντιπροσώπευαν βέβαια γὰρ τὸν ξένον τὴς γυναικὸς τῆς Ρωσσίας, δὲν ἦταν παρὰ χωρικὲς ἀμόρφωτες καὶ ἀγνοῦσες. Στους ξένους παρουσίαζαν ὡς τύπον Ρωσίδας τὴς ἡρωίδος τοῦ Τουρκένιεφ, ἐκεῖνες ποὺ εἶχαν ἕνα ἀτυχὲς ἔρωτα, μὴ θέλοντας ὅμως νὰ καταστρέψουν τὴν εὐτυχίαν ἄλλων, κατέφευγαν εἰς τὴν μοναστήριον. Αὐτὸ μπορούσε νὰ συγκινήσῃ τὸν καθένα. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε, πῶς μ' ὅλα ποὺ ἦσαν πολλὰ τὰ μοναστήρια εἰς τὴν Ρωσσίαν, τὰ κατοικοῦσαν κυρίως φτωχὲς γυναικὲς. Οἱ νέες ἀπὸ τὸ περιβάλλον τοῦ Τουρκένιεφ προτιμοῦσαν ἕνα καλὸν σύζυγον, ἕνα ταξιδιὸν ὡς τὸ Παρίσι, τὴς κοσμικῆς κοτσομπολιᾶς καὶ τοὺς χοροὺς εἰς τὴν Πετρούπολιν. Στὸ περιθώριον ὅμως τῆς ὑψηλῆς φιλολογίας βρίσκεται ἡ χυδαία ζωὴ. Ἡ μητέρα τοῦ Τουρκένιεφ, μία γυναῖκα φιλάργουρη, ἀναιδὴς καὶ ἀγέρωχη, περιφρονοῦσε τόσο πολὺ τοὺς κατωτέρους τῆς, ποὺ τοὺς δέχονταν ὀλόγυμνη λέγοντας «γιατὶ νὰ σὲ ντρέπομαι, γὰρ μένα δὲν εἶσαι ἄνδρας, εἶσαι δοῦλος».

Ἐχομε καὶ ἕνα παράδειγμα γὰρ τὴν λατρεία ποὺ εἶχε ὁ Τουρκένιεφ γὰρ τὴν Ρωσίδα: εἶχε ἀγοράσει μίαν δοῦλα ἀντὶ 700 ρουβλίων, τὴν ἐκράτησεν ἕνα χρόνον, εἶχε μετὰ τῆς ἕνα γυιό, ἐπάντρεψε τὴν «ἀγία γυναῖκα» μ' ἕνα μικροῦπάλληλον, τὸ δὲ παιδί τὸ ἔβαλε στὸ βρεφοκομεῖο.

Εἶχε καὶ μίαν κόρη ἀπὸ μίαν ἄλλη δοῦλα· αὕτη ἦταν κάπως πὺδ τυχερή. Ὁ Τουρκένιεφ φρόντισε γὰρ τὴν ἀνατροφή τῆς καὶ ἔγραψε ἱκανοποιημένους, «εἶνε σοβαρὴ, ἔξυπνη, θὰ γίνῃ καλὴ σύζυγος, καλὴ μητέρα καὶ πρώτης τάξεως νοικοκυρά». Δὲν ἔπρεπε νὰ λείψῃ ἡ λεπτομέρεια αὕτη ἀπὸ τοῦ πορτραῖτο ποὺ χάραξεν ὁ Τουρκένιεφ γὰρ τὴς Ρωσίδος γυναῖκος:

«Ὅ,τι καὶ ἂν συμβῇ, τὸ σαμοβάρι μένει πάντοτε σαμοβάρι, μέσα εἰς τὰς Ρωσίδας ὅμως ὑπῆρχαν ξανθές, μελαχροινές, ἔμορφες, ἄσχημες, ἐργάτριες, καὶ πλούσιαι, ὀκνές, ὑπῆρχαν Μπολσεβίκικες καὶ γυναῖκες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἀστυνομίας, ὑπῆρχαν σοφές καὶ θρησκόληπτες. Οἱ ἐργάτριες ἔκαναν ἀπεργίας, οἱ κυρίες διωργάνωναν φιλανθρωπικὰς ἐσπερίδας γὰρ τὴν «Σταγόνα Γάλακτος», οἱ φοιτήτριες ἔσχυαν πᾶν ὅσα βιβλία τους καὶ οἱ ἀριστοκρατίσσεως τῆς Πετρούπολεως λιγώνονταν ἀπὸ ἔκστασις μπρὸς τὸ μακαρίτη Ρασπουτνιν, ὅταν εἰς τὸ τραπέζι σκούπιζε τὰ λυγδομένα δάχτυλά του εἰς τὰ μαλλιά του.

Εἶνε φυσικὸν ὅτι οἱ Ρωσίδες γυναῖκες δὲν ἐδέχθησαν ὅλες ὅμοια τὴν ἐπανάστασιν. Οἱ ἀστικές κυρίες ἄλλαξαν τὰ Παριζιάνικα τους καπέλλα μὲ τὰ φακιόλια τῶν ὑπηρετιῶν των, καὶ οἱ ὑπηρετίες ἀρχισαν ἔτσι νὰ φοροῦν καπέλλα. Πολλὲς κυρίες δραπέτευσαν μέσον Οὐκρανίας, ποὺ τὴν κατεῖχαν τότε οἱ Γερμανοὶ, καὶ ἔσωσαν τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς Ρωσίδος γυναῖκος. Μέσα εἰς τὴν καρδίαν τους ἔκρυβαν ἄσπονδον μίσος καὶ μέσα εἰς τὰ μαλλιά τους τὰ διαμαντικά τους. Ἐφθάναν εἰς τὸν κόσμον ποὺ εἶχε σωθῇ ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸν, μερικὲς μὲ κοσμήματα καὶ ἄλλες χωρὶς. Οἱ τυχερές μπορούσαν νὰ ἐπιδιώξουν εἰς τὸ Παρίσι τὸν τίτλον τῆς «Μῆς Ρωσσίας» εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς καλλωνῆς. Ἄλλες τραγουδοῦσαν μερακλίδικα τσιγγάνικα τραγούδια εἰς νυκτερινὰ κέντρα ἢ γίνονταν μανεῖν εἰς τὰ μεγάλα ραφτάδικα.

Γιὰ τὴς γρηῃς καὶ θρησκόληπτες γυναῖκες ἡ ἐπανάστασις ἦταν καταστροφή. Ὁ ἄνεμος ἔσχισε μίαν μέρα μίαν κόκκινην σημαίαν πᾶν ὅσον τὸ τοῖχος τοῦ Κρεμλίνου· ἦταν ἐκεῖ δέκα χιλιάδες γρηῃς γονατισμένες ποὺ προσεύχονταν ὡς τὴ νύχτα μπρὸς ἀπ' τὸ «θεῖο αὐτὸ σημεῖον». Ἡ 1η Μαΐου τοῦ 1918 ἔπρεπε Μεγ. Παρασκευὴ· καὶ οἱ ἴδιες γρηῃς εἶχαν πεισθῇ πῶς ἦταν ἡ γιορτὴ τοῦ διαβόλου· θυμᾶμαι μίαν, ποὺ μπρὸς ἀπὸ μίαν ἀγγελίαν ποὺ παρίστανε ἕνα ἐργάτη, ἔφτυσε καὶ εἶπε: «Πίσω μου Σατανά!»

Όταν οι Μπολσεβίκοι άρχισαν να καταργούν τον αναλφαβητισμό, διέταξαν να προσέρχονται στα σχολεία και οι σεβαστές μητέρες. Μια από τις ακούσιες αυτές μαθήτρες άκούστηκε να λέει στη γειτονιάς της: «έκει στο σχολείο είναι ένα κορίτσι με κομμένα μαλλιά» κρατά ένα βιβλίο και μου λέει: «Β Α κάνει ΒΑ-έπαναλάβέ το». Της φώναξα τότε με όλη τη δύναμή μου: «καλήτερα έχω να με τουφεκίστε, παρά να με παραδώστε στο διάβολο!

Τό κορίτσι με τα κομμένα μαλλιά δεν πτοήθηκε: επέμενε στο Β Α, ότι κάνει ΒΑ και μια χώρα άμόρφωτη και όλο προλήψεις και δυσδιαιμονίες την έκαμαν Κράτος με δεύτερο πενταετές σχέδιο. Ίδρυσαν σχολεία παντού, στα παλιά μπουντουάρ των ευγενών Ρωσίδων, στα μοναστήρια των ήρωιδων του Τουρκένιεφ, και ακόμα στις φυλακές. Οι δασκάλες ήταν νεώτατα κορίτσια, εργαζόταν δέκα έξι ώρες την ήμέρα, εξηγοῦσαν και άπαντούσαν σε όλες τις άφελεις έρωτήσεις, και από μέρα σε μέρα ο λαός έβλεπε με μάλιστα ποιά άνοιχτά. Από τη Μόσχα έφευγαν οι νέες δασκάλες για την Ανατολή στις δυστυχισμένες αδελφές των, στη Κιργκίζα γυναίκα έξαφνα που δεν έτρωγε παρά μόνον άφου θά έτρωγεν ο άνδρας της και το σκυλί. Η αυτή γυναίκα είναι σήμερα μέλος των Σοβιέτ. Οι φανατικοί κάτοικοι του Ταδ-νηστάν άπειλούσαν τα κορίτσια τους πως θά τα σκότωναν σαν σκυλιά αν έδειχναν ξεσκέπαστο το πρόσωπό τους σε άνδρα. Και δεν ήταν μόνον λόγια. Τα πτώματα των κοριτσιών βρίσκονταν κάθε τόσο στους δρόμους. Πολλές από τις κόρες αυτές όμως είχαν κ'αυτές το φανατισμό τους. Ταξείδευαν στην έρημο έβδομάδες δλόκληρες πάνω σε καμήλες για να φθάσουν στη πιό κοντινή πόλι που είχε σχολείο.

Η Άλεξάνδρα Κολλοντάι είναι πρέσβειρα των Σοβιετικών Δημοκρατιών στη Σουηδία: ίδου ένας θρίαμβος της Σοβιετικής γυναίκας. Η μαγείρισσα, ή όπως λένε τώρα, ή «οικιακή υπάλληλος» του Βόριδος Πόλνιακ είναι μέλος ενός Σόβιετ. Διευθύνει την οικονομία της χώρας. Ίδου άλλος θρίαμβος της Σοβιετικής γυναίκας. Έκατοντάδες χωρικές προσέρχονται καθημέρα στις οικοδομές και στα έργοστάσια. Ός τώρα έβασκαν τις άγελάδες και τις χήνες των, δεν έβγαζαν γράμματα και ως παιδιά άκουαν συχνά τη παλιά Ρωσική παροιμία: ή κόττα δεν είναι πουλί, ή γυναίκα δεν είναι άνθρωπος. Τώρα αρχίζουν να εργάζονται, ρωτούν σε τί χρησιμεύει κάθε μηχανή. Τό βράδυ πηγαίνουν στη λέσχη, βλέπουν το πρώτο φίλμ, έγγραφονται στα έσπερινά μαθήματα. Μετά δύο χρόνια πολλές άπ' αυτές φοιτούν στα πανεπιστήμια. Μερικές θά μπορούσαν σε έξι χρόνια να βγούν μηχανικοί, χημικοί, άγρονόμοι.

Η Γεζορόβα διευθύνει σήμερα την οικοδομή ενός χημικού έργοστασίου στο Μπέλοβον. Πρώ ένδεκα χρόνων, σαν είδε για πρώτη φορά ένα αυτοκίνητο, έκλαψε από τό φόβο της. Η Βεσελίνσα ώρ-

γάνωσε στο Σταλίνσκ 18 σχολεία για τα παιδιά των εργατών. Όταν πρό 8 χρόνων της έλεγαν να βάλει την ύπογραφή της, κοκκίνιζε και ζωγράφιζεν ένα μικρούτσικο σταυρό. Η Δζάββα στον Καύκασο διευθύνει σήμερα ένα μεγάλο μαιευτήριο για τις γυναίκες του τόπου της. Πρώ 5 χρόνων μαιευόριζε προσευχές μπρός στα εικονίσματα και πήγαινε δώρα στη μάγισσα για να διώχνει τα κακά δαιμόνια από τό δωματίο της λεχώνας.

Έν τούτοις ο Εύρωπαίος άναγνώστης θά μάς πη: Πολύ καλά οι γυναίκες χτίζουν έργοστάσια, παρακάθονται στα Σοβιέτ, οργανώνουν σχολεία, ποιές όμως γεννούν στο μαιευτήριο που ίδρυσεν και διευθύνει ή σύντροφος Δζάββα; Ο άναγνώστης αυτός έχει τό ίδιο μυαλό μ' εκείνον που φοβάται μήν έλαττωθή ή πληθυσμός της γής σαν δοθή τό δικαίωμα της ψήφου στις γυναίκες.

Οι Ίταλοι Φασίσται διακηρύττουν, ότι ο μόνος και φυσικά ιερός προορισμός της γυναίκας είναι να κόμει παιδιά: όσο δέ για τους Γερμανούς, ή φροντίδα τους για τη ράτσα καταντά σωστή ζωοτεχνία.

Στη Σοβιετική Δημοκρατία ποτέ δεν σκέφτηκε κανένας ότι ή γυναίκα δεν έχει άλλον προορισμό παρά να πλένει τα πανιά του μωρού της. Έχομεν γυναίκες ύπουργούς, γυναίκες άεροπόρους, οικονομολόγους και γυναίκες εργαζόμενες στην οδοποιία. Η γυναίκα έχει άπόλυτο δικαίωμα να διαθέτει έλεύθερα τό σώμα της. Η έκτρωσις δεν είναι πια μια υπόθεσις μυστική, μά ούτε άμαρτία θεωρείται, ούτε έγκλημα, αλλά μόνον μία χειρουργική επέμβασις. Οι σκεπτικοί της Δύσεως θά φαντάζονται πως με τό να νομιμοποιείται ή έκτρωσις, ή γυναίκα θά παύση να κόμει παιδιά. Οι λάτρες αυτοί της «άγίας Μητρότης» την θεωρούν όμως κατά βάθος ως ένα δυσάρεστον αλλά ιερών καθήκον, όπως να πούμε τη στρατιωτική υπηρεσία.

Η Σοβιετική γυναίκα έχει παιδιά όταν τα θέλει ή μητρότης γι' αυτήν δεν είναι έξαναγκασμός, αλλά χαρά. Στις οικοδομές μπορεί να ιδήτε γυναίκα να θηλάζει τό παιδί της: είναι τό τέταρτο ή πέμπτο και σās λέει: «Νά, με τό να έχομε παιδιά, είναι πιό χαρούμενη ή ζωή». Ο πληθυσμός της Ρωσίας αύξάνει κατά 3½ εκατομ. τό χρόνο, που ίσοδυναμεί κάθε χρόνο με μια Δανία, και κάθε δέκα χρόνια με μια Γαλλία.

Οι Φιλισταίοι κατηγορούν τα Σοβιέτ πως κατήντησαν τα διάζύγια να γίνονται σε διάστημα μιας ώρας και με δαπάνην 8 φράγκων, και πως έσκότωσαν έτσι τό μυστήριο του γάμου. Η αλήθεια είναι πως ή Σοβιετική οικογένεια δεν άνταποκρίνεται πια στις ιδέες ενός συγγραφέως σαν τον Francois Mauriac. Οι άνθρωποι συζούν γιατί αγαπιώνται: όταν παύσουν ν' αγαπιώνται, παύει και ή συμβίωσις. Τό πράγμα είναι άρκετά πρωτόγονο. Δεν μπορεί να γίνη θέμα ενός ώραιο γαλλικού μυθιστορήματος, με ψέμματα και

ραδιουργίες, με μίσος των γονέων για τα παιδιά, και των παιδιών για τους γονείς, κ' ένα σωρό έριδες οικογενειακές για τις κληρονομίες.

Ένας μεγάλος Γάλλος συγγραφέας άνθρωπος ενάρετος, αλλά συντηρητικός, είπε κάποτε: «Η κατάργησις όρισμένων οίκων στερεί τη ζωή ρωμαντισμού. Κ' ένας άλλος επιχειρηματίας που έφυγε από τη Μόσχα για να εγκατασταθή στο Παρίσι ήταν της αυτής γνώμης. Έλεγε με παράπονο: «Οι Μπολσεβίκοι σκότωσαν τον έρωτα... στο ίδρυμά μου είχα άλλοτε δεκαπέντε κορίτσια οικιστράφους που εργάζονταν με πολλήν ζήλον!... Αλήθεια, οι Μπολσεβίκοι άπεδείχθησαν πολύ λίγο ραφινάτοι άφου κατήγγισαν την πορνεία. Τό έκαμαν όχι με μια διάταξη αλλά με την άνατροπή της οικονομικής τάξεως. Η εργασία έπαυσε να είναι μέσον προς άπόκτησιν χρημάτων έγινε μια κρατική υποχρέωσις και τον έρωτα έπαυσαν να τον κάμουν είδος έμπορίου.

Ο Σοβιετικός νόμος υποχρεώνει τον πατέρα να συμβάλλει στη συντήρησι των παιδιών του, είτε είναι, είτε δεν είναι παντρεμένος με την μητέρα. Σε λίγα χρόνια μετέβαλλεν ο νόμος αυτός την ήθική αντίληψιν των χωρικών, και σ' αυτές τις πιό άπόκεντρες έπαρχίες. Άλλοτε στα χωριά δεν μπορούσαν τα κορίτσια να βγούν τό βράδυ μόνα τους. Η νέα που είχε μια περιπέτεια, έπρεπε να φύγει από τό χωριό. Τώρα οι άνδρες δεν διστάζουν να πάρουν γυναίκα που έχει ένα παιδί γιατί θά έχη και την διατροφήν από τον πατέρα του.

Έτυχε να βρεθώ κάποτε σε μία περιέρρη δίχη. Σ' ένα λαϊκό δικαστήριο προσήλθε μια γυναίκα που ζήτησε διατροφή από τό σύντροφο Πέτρωφ. Αυτός όμως έφερε μάρτυρα τον σύντροφο Παύλωφ που κατέθεσε πως κ' αυτός και πολλοί άλλοι είχαν σχέσεις με την γυναίκα αυτή. Ο δικαστής, άφου σκέφτηκε λίγη ώρα, έβγαλε την άπόφασιν να πληρώσουν διατροφή και ο Πέτρωφ και ο Παύλωφ, ο καθένας τα μισά. Ο τελευταίος άρχισε τότε να διαμαρτύρεται λέγοντας: πως ποτέ δεν είχε σχέσεις μαζί της, άλλ' ότι ο Πέτρωφ τον έβαλε να τό πη. Ο δικαστής χαμογέλασε και διέταξε να συλλάβουν και τους δύο για ψευδομαρτυρία.

Όταν σε μια εργατική συνοικία, ανάμεσα σε χαμόσιτα, βλέπετε ένα καλοχτισμένο σπίτι με μεγάλα παράθυρα, να ξερετε πως είναι τό νηπιτροφείο. Η Σοβιετική γυναίκα γνωρίζει πως ποτέ στη ζωή της δεν θά βρεθή εγκαταλελειμμένη.

Ούτε όμως οι διατροφές ούτε τα νηπιτροφεία θά καθησυχάσουν τη συνείδησι των ρωμαντικώς σκεπτομένων της Δύσεως, γιατί θά μάς ρωτήσουν και πάλι «Μά ο έρωας;»

Λοιπόν ο έρωας, μένει έρωας χωρίς τα γνωστά κλειστά σπίνια και χωρίς οικογενειακούς καννάδες. Είναι αλήθεια πως ή Σοβιετική γυναίκα δεν θά πυροβολήση τον άνδρα που έπαυσε να την αγαπά. Είναι τόσο

πρωτόγονη που δεν μπορεί να καταλάβη τί σχέσιν έχει ένα δικό της ένδόμυχον αίσθημα μ' ένα όπλο-πωλείον. Αυτό δεν θά πη ότι άγνοεί τη ζηλοτυπία. Μά στις δύσκολες και θλιβερές ώρες της ζωής της την στηρίζει ή εργασία της. Ποτέ δέ θά της έλθη να πη! «Γιατί να ζώ; Σε ποιόν είμαι ώφέλιμη; Μπορεί να μη είναι πια τίποτε για τον Ίβάνωφ, πάντως όμως θά είναι ώφέλιμη στην όλόκληρη.

Οι γυναίκες μας δεν είναι οι χονδροδουλεύτρες: όπως τις άπεικονίζουν σε άκαλαίσθητες διαφημίσεις. Μερικές χωρικές έστειλαν έσχάτως διαμαρτυρία στο Ύπουργείο, για να μη φορέσουν ένα άνοστο ύφασμα, που είχε παραγγείλει γι' αυτές ένας ήλίθιος σχολαστικός. Η Σοβιετική γυναίκα αγαπά τα ζωηρά χρώματα, τα κομψά κεφαλοδέματα και τα μικρά παπουτσάκια. Βάζει κ' αυτή κοκκινάδι στα χείλια της και δεν φοβάται να χάση μ' αυτό τη Σοβιετική της αξιοπρέπεια. Είναι κοκκίνα και αγαπά τό χορό. Συμβαίνει να κρατή ήμερολόγιο στο όποιο γράφει τους εύτυχεις και άτυχεις έρωτάς της, και τό βράδυ, μετά την εργασία άλληλοεμπιστευόνται οι νέες τα αίσθηματικά τους μυστικά. Ξέρουν ν' αγαπούν, και μ' όλα που λέν οι σκεπτικοί της Δύσεως, ξέρουν να κάμουν τους άνδρες να τις αγαπούν. Με όλα αυτά όμως δεν είναι μόνον γυναικούλες των συζύγων των, ούτε χήνες, ούτε κλώσες, ούτε είδωλα του αιώνιου θήλεως, ούτε σάρκα με την οσά. Μπορείτε να τις δήτε με μπότες, χωμένες στη λάσπη ως τα γόνατα, να εργάζονται στην άνοικοδομήσι της χώρας των.

Ilya Ehrenburg

Μετάφρασις Ε. Ρ.

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ

Ο μέγας Γάλλος άστρονόμος Φλαμμαριών έλεγε πως χαρακτηρίζομεν πολλάκις κατ'εί ως υπερφυσικόν, που μάς φαίνεται έξαιρετικό, άνεξήγητο, ενώ άπλως μάς είναι άγνωστο.

Η έπιστήμη από τότε άνέσυρε τον πέπλο από πλείστα όσα μυστήρια της φύσεως και τα άλλοτε άγνωστα και άνεξήγητα έμπήκαν ως αυτοεγνωσμένα στο καθημερινό μας βίο. Μόνον ή άστρολογία μένει ακόμη άδιαφώτιστη κ' ελάχιστοι έπιστήμονες άσχολούνται με αυτήν. Έν τούτοις, όταν κατά την γέννησιν έφαινονταν διού ή κατάστασις του ούρανού έφαινονταν ευνοική, οι άρχαίοι άστρολόγοι έλεγαν πως τό παιδί αυτό γεννήθηκε υπό καλόν άστέρα. Και σήμερα ακόμη αυτό που λέγει ο λαός ότι ο δεινας έχει καλό ζώδιο, έχει την αυτήν έννοια. Έξ αυτού φαίνεται, πόσον μεγάλη είναι ή σημασία των διαφόρων κύκλων του Ζωδιακού που περικυλίου τα άστρα για τα όποια άποφαινονταν οι άρχαίοι.

Η Ελληνική μυθολογία μάς μεταδίδει υπό

τύπον παραδόσεως τὴν κριμμένην ἔννοια τῶν δοξασιῶν αὐτῶν καὶ ἡ ἀστρολογία ξιναβρίσκει στὰ σύμβολα αὐτὰ τὴν ἀληθινὴν τους σημασίαν.

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται ὡς γνωστὸν στὸν **Κριὸν** τὴν 20ην Μαρτίου, καὶ ἡ ἀπροσπαθήσωμεν νὰ εἰσδύσωμεν στὸ μυστήριον τοῦ πρώτου αὐτοῦ σημείου τοῦ Ζωδιακοῦ.

Ὁ μῦθος λέγει, ὅτι ὁ Κριὸς γεννήθη μὲ δέσμα χουσόμαλλο. Ἦταν γυιὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς ὥραιας Θεοφάνης, τὴν ὁποίαν ἀρπαξεν ὁ Ποσειδῶν καὶ μετέφερε στὴν νῆσον Κρομμυοῦσα. Ἐκεῖ μετέβαλεν ἑαυτὸν εἰς κριὸν καὶ ἐκείνην εἰς ἀνάδα. Ὁ πατέρας παρόδωκε τὸ παιδί στὸν Ἑρμῇ, πού το πῆγε στὴ Νεφέλη γιὰ νὰ σωθοῦν τὰ παιδιὰ τῆς ἀπὸ τῆς σφαγῆς.

Ὁ Κριός, ἀφοῦ ἐξεπλήρωσε τὴν ἀποστολήν του, θυσιάσθηκε καὶ μετεφέρθη στὸν οὐρανόν, ὅπου ἀπετέλεσε τὸν ἀστερισμὸν πού φέρει τ' ὄνομά του.

Ὁ Ποσειδῶν ἐκπροσωπεῖ τὸ πνεῦμα τῶν ὑδάτων πού γονιμοποιοῦν τὴ γῆ γιὰ νὰ ἐξακολουθῇ ἡ ζωὴ μὲ τὴ γεννὰ τῶν παιδιῶν τῆς Νεφέλης.

Ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Κριοῦ ἔχει ἐπομένως ἐπίδρασιν ἐπάνω σὲ ὅλα πού σχετίζονται μὲ τὴν ἑναρξί καὶ τὴν διατήρησι τῆς ζωῆς. Εἶναι τὸ πρῶτον σημεῖον, ἡ κεφαλὴ οὕτως εἰπεῖν τοῦ Ζωδιακοῦ πού ἀντιπροσωπεύει τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς. Στὴ φύσι κυριαρχεῖ ἐπὶ τῆς ἀνοίξεως, ἐπὶ τῆς γεννήσεως τῶν φυτῶν. Δίδει ζωϊκὴν ἀντοχήν, δύναμιν τῶν νεύρων καὶ τῶν μυῶν.

Ἐπειδὴ χορηγεῖ τὴν δραστηριότητα, ἐκπροσωπεῖ τὴν τόλμη, τὴν φιλοδοξία, τὸ θάρρος, τὸ μαχητικὸν πνεῦμα. Ὁ Κριός εἶνε ἐκείνος πού δίδει κατ' ἐξοχὴν τὴν αὐτοπεποίθησι, τὴν δύναμιν τοῦ ἀποκτᾶν, πού μπορεῖ νὰ καταλήξῃ ὅμως καὶ εἰς ἐγωϊσμόν.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι ὡς πρῶτον σημεῖον τοῦ πυρίνου τριγώνου, ὁ Κριός εἶνε ἐχθρὸς τοῦ νεροῦ. Οἱ γεννηθέντες ἐπομένως ὑπ' αὐτὸν δύσκολα θὰ συμβιβάζωνται μ' ἐκείνους πού γεννήθηκαν ὑπὸ τὰ σημεία τοῦ ὕδατος, ὅπως εἶναι ὁ Καρκίνος, ὁ Σκορπιὸς καὶ οἱ Ἰχθεῖς.

ΚΑΣΣΑΝΔΡΑ

Η ΠΡΟΣΤΑΓΗ ΤΟΥ ΧΑΡΟΝΤΑ

«Καλὸ σὲ μπάριμπα-Χάροντα
ψωμάκι πού μοῦ δίνει...»
Καὶ τί προστάξεις σήμερα;
Τί κάσσα νὰ σοῦ φτιάξω;
Καὶ δίνει ὁ Χάρος προσταγή:
Πότε, μικρὸ τὸ φέρετρο,
πότε μεγάλο καὶ φαρδὸ,
φτωχικὸ νᾶναι ἢ πλούσιο.

Πότε γιὰ τὴ γερόντισσα
τὴ μάνα τοῦ κλησάρη,
ἄλλοτε γιὰ τὴ νύπαντρη
γυναῖκα τοῦ μανάβη,
πότε γιὰ τὸν χοντρὸ Λουκά
πούχε σακκιά τὸ στόρι,
πότε γιὰ τ' ἀλητόπαιδο
πού πέθανε σὲ δρόμο.
Κι' ὁ μαραγκὸς χτυπάει καρδιά,
τὰ ξύλα του πλανίζει,
καὶ τὸ τραγοῦδι στὴ δουλειὰ
χαρούμενο ἀρχινίζει:

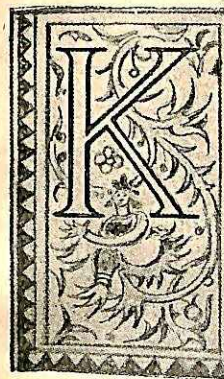
«Καλὸ σὲ μπάριμπα-Χάροντα
ψωμάκι πού μοῦ δίνει...»
— «Πάψε, καμμένη Παναγῇ,
πάψε πιά τὸ τραγοῦδι!
Στὸ πλαγινὸ σκοτώνονται
καὶ κλαῖν τὸν πεθαμένο,
κι' εἶναι ντροπὴ νὰ τραγουδᾷς,
εἶναι ντροπὴ καὶ κρῖμα!»
— «Τί λές, γυναῖκα; Τραγουδεῖ
κι' ὁ χτίστης, πέρα, σὲ γιαπὶ!»

«Καλὸ σὲ μπάριμπα Χάροντα
ψωμάκι πού μοῦ δίνει!
Καὶ τί προστάξεις σήμερα;
Τί κάσσα νὰ σοῦ φτιάξω;
Καὶ δίνει ὁ Χάρος προσταγή:
«Μικρὸ, λιγνὸ τὸ φέρετρο
σήμερα νᾶναι, μάλιστα,
κατάλευκο, σὰν κρῖνο.
Κι' ὅλη τὴν τέχνη σου γι' αὐτό,
κι' ὅλα σου τὰ στολίδια,
μὴ λυπηθῇς μὰ βάλε τα».
— «Καὶ ποῖον θὲ νὰ θερίσης;
— «Μὴ κοπελλιά λιμπίστηκε,
μὴ κοπελλιά θερίσω».
Γιὰ μὴ στιγμουλά ὁ μαραγκὸς
κοιτάζει σαστισμένος
Μὰ πάλι ἀρπάζει τὸ σφυρί,
τὰ ξύλα του πλανίζει,
καὶ τὸ τραγοῦδι στὴ δουλειὰ
χαρούμενο ἀρχινίζει:

«Καλὸ σὲ μπάριμπα-Χάροντα
ψωμάκι πού μοῦ δίνει...»
Δὲν πρόφτασε, δὲν ἄρχισε,
καὶ μὴ φωνὴ γροικαί
σὰ λαβωμένον ζαρκαδιοῦ
στριγκὰ νὰ τὸν φωνάζει:
— «Πάψε, κακοῦργε Παναγῇ,
πάψε πιά τὸ τραγοῦδι!
Πεθαίνει μέσα ἡ Λιγερό,
τὸ μοναχὸ παιδί μας!»

ΙΩΑΝΝΑ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ

ΕΝΑΣ ΡΟΛΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΟΛΛΟΥΣ

ΡΑΤΩΝΤΑΣ ἀκόμα τὸ ἐπισκεπτήριο στὰ χέρια τῆς ἡθείας Ἄννα, στέκεται σκεπτικὴ μπρὸς στὸ παράθυρο μὲ τοὺς βελούδινους μπερντέδες, καὶ τὸ κυττάζει ἀφορημένη σὰν νὰ ὑπῆρχε μὴ δολόκληρη ἱστορία γραμμένη κάτω ἀπὸ τὸ μικρὸ τυπωμένο ὄνομα.

Τί κρῖμα πού ἔλειπε τὸ πρωτὶ. Εὐτυχῶς πού τὸ ἐπισκεπτήριο γράφει στὴ γωνία: «Θὰ ξαναπεράσω τὸ ἀπόγευμα». Τὸ ἀπόγευμα κοντεύει νὰ φύγῃ, κι' ὁ φθινοπορινὸς ἥλιος χάνεται πίσω ἀπὸ τ' ἀντικρινὰ σπίτια.

Ὁ Πέτρος ἔχει πιάσει τὴ Λιλή ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τρέχουν κάτω στὸ κηπάκι. Γιὰ μὴ στιγμὴ ἡ Λιλή τοῦ ξέφυγε κι' ὁ Πέτρος ἄρχισε νὰ τὴν κυνηγᾷ. Τοῦφυγε γελώντας, ἔκανε μὴ βόλτα στὴν πελοῦζα κι' ἔπειτα ἔτρεξε πρὸς τὴν εἴσοδο. Ἀνέβηκε τέσσαρα, τέσσαρα τὰ σκαλιὰ καὶ μπῆκε λαχανιασμένη στὸ σαλόνι.

— «Α! Θεῖτσα, θεῖτσα!
Πῆγε γρήγορα κοντά της καὶ προσπαθοῦσε νὰ κρυφτῇ. Ἡ θεία Ἄννα δὲν πρόφτασε νὰ τρομάξῃ. Ὁ Πέτρος μπῆκε κι' αὐτὸς βιαστικὸς κι' ἀνασαίνοντας.
— Σούφυγα!
— Ναί... ἂν ἤθελα! εἶπε αὐτὸς γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ, μὴ μπορώντας ἀκόμα νὰ μιλήσῃ.
Ἡ θεία Ἄννα χαμογέλασε.
— Μωρὰ! ἀκόμα δὲ βάλατε μυαλό.
Ὁ Πέτρος διαμαρτυρήθηκε.
— Ὁχι ἐγώ, πεθεροῦλα. Αὐτὴ! Αὐτὴ ἔκανε τὴν ἀργή.

Τὴν ἔλεγε «πεθεροῦλα» γι' ἀστεῖο. Ἦταν ἡ θεία τῆς Λιλῆς καὶ ἡ Λιλή θὰ γινότανε γυναῖκα του. Ἡ θεία Ἄννα ἦταν ἡ μεγαλύτερη ἀδερφή τῆς τῆς μητέρας της, πού πέθανε, ὅταν ἡ Λιλή ἦταν ἀκόμα πέντε χρονῶν. Ὁ πατέρας της εἶχε πεθάνει δυὸ χρόνια πρὶν, κι' ἔτσι ἡ θεία Ἄννα τὴν κράτησε κοντά της. Τότε ἦταν πολὺ λυπημένη, χωρὶς ποτὲ νὰ ξέρουνε τὴν αἰτία, κι' ἡ Λιλή θυμᾶται πὼς πολλὰς φορὲς τὴν ἔσφυγγε ἔτσι πού αἰσθανότανε μὴν ἀπειρη τρυφερότητα νὰ τὴν πλημμυρίζῃ.

Ἦταν ὁμορφὴ ἡ θεία Ἄννα παρ' ὅλα τὰ σαράντα πέτε της χρόνια. Τὰ μάτια της εἶχαν μὴ λάμψη βαθεῖα κι' οἱ γραμμὲς τοῦ προσώπου της ἦσαν εὐγενικές. Δὲν εἶχε παντρευτῇ καὶ πάντα ἐπέμενε παρὰ ξένα στὴν ἀρνησί της. Καμμιά φορὰ τελευταία, ὅταν

τὴ ρωτοῦσαν τὰ παιδιὰ γιὰτὶ ἔμενε ἐλεύθερη, τοὺς ἀπαντοῦσε χαμογελώντας.

— Τί θὰ καταλάβαινα νὰ παντρευτῶ; Τί θὰχα περισσότερο; Μήπως καὶ τώρα δὲν ἔχω μὴ κοροῦλα πού τὴν ἀγαπῶ καὶ μ' ἀγαπᾷ;

Ἡ Λιλή τότε τὴ φιλοῦσε.

— Θεῖτσα μου, νᾶξερες τί περίφανη πού εἰμαι νᾶχω μὴ τόσο ὁμορφὴ μαμὰ

Μιλοῦσε πολὺ μαζύ τους, ἔβγαιναν περίπατο καὶ πολλὰς φορὲς λάβαινε μέρος στὰ παιγνίδια τους καὶ γελοῦσε σὰν παιδί.

Τώρα στεκόντουσαν κι' οἱ δυὸ λαχανιασμένοι μπροστά της ἐξακολοκθώντας ὁ ἕνας νὰ πειράξῃ τὸν ἄλλον.

— Ναί, μ' ἐπιανεῖς! Δὲ μὲ ξέρεις καλά.

Τοὺς κύταξε μὲ καλωσύνη.

— Δὲν μπορεῖτε νὰ καταλάβετε πὼς ἔχετε μεγαλώσει πιά;

— Πῶς ὄχι! διαμαρτυρήθηκε ὁ Πέτρος. Ἀφοῦ θὰ παντρευτοῦμε σὲ λίγο.

Τῶλεγε αὐτὸ μ' ὅλη τὴ σοβαρότητα τῶν εἰκοσι χρονῶν του.

Ἡ Λιλή κοκκίνησε κι' ἄλλαξε κουβέντα.

— Θὰ πᾶμε πούθενά ἀπὸψε, θεία;

Ἡ θεία Ἄννα κούνησε τὸ κεφάλι.

— Δὲν ξέρω. Περιμένω μὴν ἐπίσκεψη σήμερα καὶ ἴσως μείνει ἀργά.

— Θὰ μᾶς κάνεις ἀπιστίες, πεθεροῦλα; παραπονήθηκε ὁ Πέτρος.

— Ὁχι, παιδί μου. Εἶναι ἕνας παλὸς φίλος τοῦ σπιτιοῦ μας, πού ἔχω πολλὰ χρόνια νὰ τὸν δῶ.

Ἡ Λιλή ἔκανε τὴν πειραγμένη.

— Πᾶμε τότε κι' ἡμεῖς στὸν κήπο μας.

Τὸν ξανάπιασε ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ προχώρησαν νὰ φύγουν.

— Ἀμα τελειώσης τὴ δουλειὰ σου μᾶς φωνάζεις...

Ἡ θεία Ἄννα ἔμενε καὶ πάλι μόνη, κρατώντας ἀκόμα τὸ ἐπισκεπτήριο.

Τώρα σὲ λίγο θ' ἀρχότανε καὶ θάπρεπε νὰ τὸν δεχθῇ. Ἡ ὑπηρετρία μὲ τὴν ἄσπρη ποδιά, θὰ τῆς ἔλεγε πὼς κάποιος τὴν ζητάει. Ὑστερὰ θάμπαινε αὐτὸς καὶ θὰ τὴν καλησπερῆζε εὐγενικά. Αὐτὴ;

Τί θάκανε αὐτὴ; Στὴν ἀρχὴ πούχε φύγει τὸν φανταζότανε, μέσα στὰ κλάματα τῶν πρώτων ἡμερῶν νᾶρχεται σιγά-σιγά καὶ νὰ τῆς χαϊδεύει τὰ μαλλιά. Τότε θὰ γύριζε καὶ θὰ τὸν ἀγκάλιαζε μ' ὅλη τῆς τὴ δύναμη.

Ὑστερὰ, σὰν πέρασε λίγος καιρὸς, (ἀλληλογραφοῦσαν ἀκόμα) σ' ἐφτότανε νὰ κατέβαινε στὴν παραλία, ὅταν λάβαινε τηλεγράφημά του, γιὰ νᾶβλεπε τὸ

πλοίο που θα πρωτοφαινότανε μακρυνά, μέσα στη θάμνη του ορίζοντα, όπως τώδε να χάνεται σιγά-σιγά, τη μέρα που φύγει. Θάταν σαν να μην είχε φύγει από κει όλον εκείνο τον καιρό, θάταν σά ναχε μείνει να κουνάει ακούραστα το μικρό της μαντήλι. Αργότερα πάλι, όταν έπαψε να της γράφει, θά τον υποδεχότανε με μίαν έκφραση λύπης. Θά τον κυττούσε βαθεία, χωρίς να μιλήσει. Αργότερα, όσο περνούσανε τα χρόνια κι' έχανε την ελπίδα της επιστροφής, σκεφτότανε να τον δεχθῇ σοβαρά και να του μιλήσει στον πληθυντικό. Θά του έλεγε να καθήση κι' όταν αυτός θάρχιζε να της μιλάει πάλι γι' αγάπη, θά του ψιθύριζε με τόν πόνου, που τότε αισθανότανε.

— Αργήσες. Αργήσες πολύ να γυρίσης...

Τώρα πούχει περάσει τόσος καιρός, χρόνια κι' άλλα χρόνια, τώρα που το αίμα δεν κυκλοφορούσε με την ιδιαν έντασι, δεν μπορεί να σκεφτῇ τί πρέπει να κάνει.

Από το κηπάκι ακούστηκε ἡ φωνή της Λιλής που μάλλον με τὸν Πέτρο. «Α! Αυτός για κανένα λόγο δεν έπρεπε να φύγει ταξίδι.

Τὸ κουδούνι της ἐξώπορτας χτύπησε. Ἡ θεία Ἄννα δὲν κουνήθηκε ἀπὸ τὴ θέσιν της. Ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά.

Σὲ λίγο ἡ ὑπηρετρία φάνηκε στὴν πόρτα ἡσυχη ὅπως πάντα.

— Ὁ κύριος πὺν ἦρθε καὶ τὸ πρωί!

Τὸ εἶπε, ὅπως θάλεγε καὶ γιὰ οἰονδήποτε ἄλλον.

— Νὰ περάσει.

Τὰ βήματά του ἀκούστηκαν στὸ διάδρομο. Προσπάθησε νὰ τὰ θυμηθῇ. Θὰ ἦσαν τὰ ἴδια, ἀφοῦ περπατοῦσε ὁ ἴδιος ἄνθρωπος.

— Καλησπέρα!

Μπήκε χαμογελώντας, ἀπολαμβάνοντας τὴν ἐκπληξη πὺν θὰ προξένησε. Τῆς ἔσφιξε δυνατὰ τὸ χέρι. Τοῦ τῶσφιξε κι' αὐτή. Ἄν τῆς μιλοῦσε ψυχρά, θὰ τοῦ μιλοῦσε τὸ ἴδιο. Κι' ὅλα αὐτὰ χωρὶς σκέψη, γιατί ἔπρεπε νὰ γίνῃ κάτι ἀπὸ τὰ τόσα διαφορετικὰ πράγματα, πὺν μπορούσαν νὰ συμβοῦν ἀπὸ τοὺς ἴδιους ἀνθρώπους, με τὶς ἴδιες διαθέσεις, στὸ ἴδιο δωμάτιο.

— Τί γίνεσαι, Ἀννούλα; Ὁρισμένως, δὲν θὰ περιμένες τὴν ἐπίσκεψή μου. Κι' ἐντελὼς τυχαῖα ἔξοις.

Τοῦδειξε νὰ καθίσῃ.

— Τυχαῖα;

— Μὰ, βέβαια. Ποτὲ δὲν τὸ φανταζόμουνα πὺς καθόσουνα στὸ ἴδιο σπίτι.

Ἡ θεία Ἄννα πῆγε νὰ πῇ:

«Δὲν θέλησα νὰ τὸ ἀφίσω» μὰ τὸ βρῆκε πολὺ ρομαντικό, κι' αὐτὸς ἦτανε τόσο εὐθύμος.

— Δὲν μπορείς νὰ φανταστῇς πὺς μοῦ φάνηκε. Εἶμαι περαστικός ἀπὸ δῶ. Ἦρθα προχθὲς ἀπὸ τὴ Ρουμανία καὶ μεθαύριο τὸ βράδυ ξαναφεύγω πάλι. Εἶχα μιὰ δουλειὰ κάπου ἐδῶ κοντά, καὶ εἶπα: Ἀς

περάσωμε μιὰ βόλτα κι' ἀπὸ κει νὰ θυμηθοῦμε τὰ παλιά μας! Ἀλήθεια, Ἀννούλα, θυμᾶσαι τί κάναμε τότε;

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς του ἔμοιαζε σὰ νάλεγε ἓνα παραμῦθι, μιὰν ἱστορία πὺν δὲν ἔγινε ποτὲ, μὲ πρόσωπα πὺν ποτὲ δὲν ἔζησαν.

— Καθὼς περνοῦσα, δὲν ξέρω πὺς μοῦρθε καὶ ρώτησα. Ἦτανε μιὰ ὑπηρετρία στὴ πόρτα. Ἄμα μοῦπε πὺς τὸ σπίτι ἀνήκει ἀκόμα στὴν οἰκογένειά σας καὶ πὺς ἐσὺ μένεις ἐδῶ, πῆγα νὰ πέσω κάτω. Λοιπὸν; δὲν ἔχεις παράπονο. Μιὰ φορὰ ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια, πὺν ἦρθα κι' ἐγὼ στὴν πατρίδα μου, σκέφτηκα νὰ δῶ τὴν πρώτη μου ἀγάπη. Ἦσουνα ἡ πρώτη μου ἀγάπη, Ἀννούλα....

Τὸ εἶπε νοσταλγικά αὐτὸ, ἀλλὰ μόνο νοσταλγικά.

— Τί κάνει ἡ ζωὴ! Γιὰ θυμίσου! Τί τρέλλες, τότε τί κουταμάρες. Τὰ νομίζαμε ὅλα εὐκόλα, ὅπως διὰ μυθιστορημάτων. Ἐγὼ θὰ πῆγαίνα στὴν Ἀμερική, θάκανα ἀμέσως λεφτά, καὶ θάπαιρνα τὴν ἄλλη βδομάδα τὸ πατόρι νὰ γυρίσω.

Γέλασε. Ἡ θεία Ἄννα τὸν κυττοῦσε καὶ προσπαθοῦσε νὰ ξαναβρῇ κάτω ἀπὸ τὰ γκριζὰ μούστια, τὸ γεμάτο ζωὴ νεανικὸ πρόσωπο πὺν τόσες φορὲς εἶχε φιλήσει.

Περάσανε τρία χρόνια γιὰ νὰ μπορέσω νὰ σταθῶ στὰ πόδια μου. Τρία χρόνια! Δούλεψα σάν τὸ σκυλί. Ἀς εἶναι. Γιὰ πὲς μου τὰ δικά σου, καλλιτέρα. Ἐχωμε τόσα χρόνια νὰ ἰδωθοῦμε. Θάχεις χίλια δυὸ νὰ μοῦ πῆς....

Χίλια δυὸ! Εἶχανε περάσει τόσα χρόνια, πὺν δὲν εἶχανε τίποτε πιά νὰ πῶνε.

— Ποιὸν πῆρες ἀλήθεια; Τῶμαθα ἐκεῖ κάτω πὺς παντρεύτηκες.

— Ἐγὼ;

Ἡ θεία Ἄννα πῆγε νὰ γελάσῃ καὶ νὰ τ' ἀρνηθῇ, ἀλλὰ σταμάτησε καὶ πάλι. Τί θὰ τοῦλεγε; «Ὁχι»; «Ὁχι γιατί τὸν περιμένε; Τί κουτό!

Ἀπόφυγε ν' ἀπαντήσῃ.

— Κι' ἐσύ; Παντρεύτηκες ἐσὺ; τὸν ρώτησε.

— Οὐ! Ἐχω καὶ δυὸ παιδιά, ἀπάντησε γελώντας. Τί νὰ κάνης; Ἐτσι ἔκανα ἀρχὴ καὶ μαζεῦτηκα. Ἦτανε κόρη τοῦ προῖσταμένου μου. Αὐτὸς μὲ βοήθησε. Δὲν τὴν πῆρα ἀπὸ ἔρωτα βέβαια. Ἦταν ὁμιῶς καλὴ, νοικοκυρά, φρόνιμη.

Σώπασε γιὰ λίγο.

— Τί σοῦ εἶνε αὐτὴ ἡ ζωὴ, ξανάπε. Πίστευες ποτὲ πὺς θὰ ξαναβρισκόμαστε ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια παντρεμένοι κι' οἱ δυὸ μας, νὰ μιᾶμε; Γιὰ σκέψου, λέει, νὰ μὲ περιμένες ἀκόμα νὰ γυρίσω!

Γέλασε πάλι. Ἡ θεία Ἄννα ἔπαιξε νευρικά τὰ δάκτυλά της στὸ τραπέζι.

— Πότε παντρεύτηκες;

— Ἐχω δεκάξη χρόνια παντρεμένος... Τὸν τρίτο, τέταρτο χρόνο πὺν πῆγα.

— Ναί... Θυμᾶμαι. Ἦταν ἡ ἐποχὴ ποῦπαψες νὰ μοῦ γράφης.

— Δὲν ἦταν ἀπ' αὐτό. Μὰ εἶχα τόσες δουλειές. Μὲ τὸ σῆμερα καὶ τὸ αὔριο... Ἐπειτα καὶ σὺ μοῦ γράφες δυὸ γράμματα, κι' ἐπειδὴ δὲν σοῦ ἀπάντησα σταμάτησες. Ἐπρεπε νὰ ξαναγράψης. Ἡ Ἑλένη λέει, πὺς δὲν πρέπει ν' ἀφίνεις κανένα νὰ σὲ ξεχνᾷ πρῶτος.

— Ποιὰ Ἑλένη;

— Ἡ γυναῖκά μου. Λέει μερικὲς φορὲς κάτι νόστιμα.

Ὁ Πέτρος καὶ ἡ Λιλὴ φάνηκαν στὴν πόρτα. Ὁ κύριος γύρισε καὶ τοὺς κύτταξε μὲ περιέργεια. Ἡ θεία Ἄννα τάραχτηκε λίγο.

— Τί εἶνε Λιλὴ;

Ἡ Λιλὴ προχώρησε.

— Ἦρθαμε νὰ σοῦ ζητήσωμε μιὰ χάρη.

— Τί πράγμα;

— Μιὰ καὶ δὲ θὰ βγῆς μαζί μας, ἀφίνεις νὰ πᾶμε μὲ τὸν Πέτρο ὡς τῆς Ἀγνῆς; Θὰ γυρίσωμε γρήγορα. Ὁ κύριος ἔσκυψε πρὸς τὴ θεία Ἄννα.

— Κόρη σου;

Αὐτὴ κούνησε ἐλαφρὰ τὸ κεφάλι.

— Ναί.

Ὑστερα γύρισε στὴ Λιλὴ.

— Ἐλα, Λιλὴ, νὰ σοῦ συστήσω τὸν κύριο.

Ἡ Λιλὴ πλησίασε καὶ χαιρέτησε.

— Εἶδες τί μεγάλη κόρη πὺν ἔχω.

— Καὶ τί ὁμορφὴ! συνεπλήρωσε ἐκεῖνος.

Ἡ Λιλὴ κοκκίνησε ἐλαφρὰ.

Ὑστερα παρεκάλεσε πάλι:

— Λοιπὸν, μᾶς ἀφίνεις;

— Δὲ θ' ἀργῇσωμε, πεθερούλα, παρεκάλεσε καὶ ὁ Πέτρος.

Τοὺς ἔδωσε τὴν ἄδεια. Ἐφυγαν χέρι μὲ χέρι.

— Βρῆκες βλέπω καὶ τὸν γαμβρό. Καλὸ παιδί φαίνεται. Ἄμα γίνουν οἱ γάμοι θὰ τοὺς στείλω κι' ἐγὼ ἓνα δῶρο.

Σκέφτηκε λιγάκι.

— Μὰ... ὁ ἄντρας σου ζεῖ; Δὲ μοῦπες.

— Ἡ θεία Ἄννα τὸν κύτταξε γιὰ λίγο στὰ μάτια κι' ὕστερα ψιθύρισε ἀπλᾶ:

— Ὁχι...

Θέλησε νὰ τὴν παρηγορήσῃ.

— Αὐτὰ ἔχει ὁ κόσμος...

Κύτταξε τὸ ρολόι του. Ἦταν ἀργά. Σηκώθηκε νὰ φύγῃ. Ἡ θεία Ἄννα κατάλαβε τὴν καρδιά της νὰ σφίγγεται σάν καὶ τότε. Τώρα πιά θάφυγε γιὰ πάντα κι' ἀπὸ πολὺ βαθεία.

Εἶχεν ἔρθει ἀπὸ τὴ Ρουμανία γιὰ δουλειές. Καὶ

στὸ σταθμὸ δὲν ἦταν κανεὶς νὰ τὸν περιμένῃ. Αὐτὸ δὲ θὰ τοῦκανε ἐντύπωση, γιατί δὲν περιμένε κανένα. Αὔριο θὰ μπῇ πάλι στὸ πλοῖο, καὶ τὸ πλοῖο θὰ χαθῇ καὶ πάλι στὸν ὀρίζοντα μέσα στὴ θάμνη, μακρυνά.

Τῆς ξανάσφιξε τὸ χέρι.

— Καληνύχτα. Χάρηκα πάρα πολὺ πὺν σὲ εἶδα, σὲ βεβαίῳ.

— Καληνύχτα. Καλὸ ταξίδι.

— Φίλησέ μου τὴν κύρη σου.

Τὸν συνώδευσε πρὸς τὴν πόρτα.

— Εὐχαρίστω. Χαιρετισμούς στὴν Ἑλένη.

Περίμενε ὥσπου ἄρχισε νὰ κατεβαίνει. Ὑστερα ξαναγύρισε στὸ παράθυρο κι' ἀκούμπησε στὸ βαρὺ βελούδινο μπερντέ.

Τὸν εἶδε, πὺν ἄλλαζε πεζοδρόμιο.

Ἀπὸ κάτω ἀκουγότανε τὸ γέλιο τῆς Λιλῆς καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Πέτρου. Δὲ θάφυγαν ἀκόμα.

Ἡ θεία Ἄννα, ἡ Ἀννούλα, ἐννοίωσε ἓνα πόνου στὰ μάτια.

Τότε, γιὰ τὸν προσωρινὸ χωρισμὸ εἶχε κλάψει πολὺ, πάρα πολὺ. Τώρα πὺν τᾶχανε ὅλα, τώρα πὺν δὲν εἶχε οὔτε νὰ περιμένῃ καν, δὲν ἔπρεπε οὔτε νὰ δακρύσῃ, οὔτε νὰ δαγκώσῃ τὰ χεῖλῃ της ἀπὸ τὸν πόνου.

Τίναξε τὸ κεφάλι καὶ βγῆκε στὸ διάδρομο.

— Μαρία!

Εἶναι τόσοι οἱ ρόλοι πὺν μπορεῖ νὰ παίξῃ ἓνας ἄνθρωπος!

Ἡ ὑπηρετρία φάνηκε σχεδὸν ἀμέσως.

— Ἄναψε τὸ φῶς τῆς σκάλας. Κι' ἄμα δῆς τὴ Λιλὴ πὺς τῆς ν' ἀνέβῃ. Σκοτείνιασε πιά καὶ κάνει ὕγρασία!

(Ἀπὸ τὴ «Συντροφία τῶν Καλῶν Ἀνθρώπων».)

ΔΗΜ. ΙΩΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀγαπᾶται ἀγαπώστρια! Στὴ πόρτα μου βρῆκα ἓνα πρῶι ριγμένο τὸ ἔξης γραμματάκι:

«Εὐγενεστάτη Κυρία, σὰς παρακαλῶ ὅπως μὲ προτιμήσετε ὡς ράπτρια γυναικείων φορεμάτων καὶ διαφόρων εἰδῶν ραπτικής καὶ ἡμερομίσθιον τῆς ἀρεσκείας σας. Ἄν μὲ προτιμήσετε θὰ προσφέρω ἓνα χριστιανικὸ καθήκον, διότι ὑποφέρω λόγω πολυμελοῦς οἰκογενείας».

Μετὰ νυμῆς

ΣΑΡΑΝΤΙΑ ΣΑΡΡΗ

Συντοκισμὸς Καισαριανῆς

Ὁδὸς Κυπριασίας 8

Ὅσοις ἀπὸ σὰς μπορεῖτε, δώσατε ἐργασία στὴ γυναῖκα αὐτῇ, πὺν ζητεῖ νὰ δουλέψῃ μὲ τόσο θάρρος.

Ρ. Γ.

Ελληνίδες! ἀγοράζετε Ἑλληνικὰ Προϊόντα!

Ἡ γυναικεία ψῆφος.

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐκκλήσεως πού ἔκαμεν ἡ κ. Κορομηλά πρὸς ὅλες τὰς Ἑλληνίδες στὸ προηγούμενον τεύχος ἐλάβανεν πολλὰ γράμματα ἐξ ὧν, ἐλλείψει χώρου, δημοσιεύομεν σήμερον μόνον τὰ κατωτέρω:

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3ῃ Μαρτίου 1934.

Ἀξιότιμος Κα Κορομηλά,

Ἀναγνώσασα τὸ εἰς τὴν «Ἑλληνίδα» κατ' αὐτὰς δημοσιευθὲν ἄρθρον σας, εἰς τὸ ὁποῖον μετὰ τόσης λεπτολόγου ἀκριβείας ἀναλύετε τὰ θλιβερά ὄντως αἷτια τῆς ἀποτυχίας τοῦ γυναικείου ἀγώνος, — δὲν δύναμαι εἰμὴ ἀπολύτως νὰ συμφωνήσω μαζί σας.

Τὸ ὥραϊον καὶ τολμηρὸν ἄρθρον σας ἀποτελεῖ ἐγερτήριο οὐλοῦσμα, τὸ ὁποῖον, εἰμαι βεβαία, ὅτι θ' ἀφυπνίσῃ μεγάλην μερίδα ἀδρανούντων γυναικείου κόσμου πρὸς διεκδίκησιν τῶν δικαιῶν του, τὰ ὁποῖα τόσον ἔχουν παραγνωρισθῇ.

— Συγχαίρουσα Ὑμᾶς διὰ τὴν ὥραϊαν ταύτην πρωτοβουλίαν σας καὶ ἐπιδοκιμάζουσα πλήρως τὰ ὅσα γράφετε,

Διατελῶ μετὰ πάσης τιμῆς
ΜΑΡΙΑ Γ. ΑΓΑΘΟΚΛΗ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4ῃ Μαρτίου 1934.

Κυρία Κορομηλά,

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ πρόχθεσιν ἄρθρου σας εἰς τὴν «Ἑλληνίδα» — τὸ ἐκλεκτὸν τοῦτο περιοδικὸν τῶν γυναικείων δικαιωμάτων, — σπεύδω νὰ ἐκφράσω τὴν ἱκανοποίησίν μου, διότι ἀναπτύσσετε εἰς αὐτὸ ἀληθείας, τόσον χαρακτηριστικὰς διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν γυναικείων ἀγώνων. Συμφωνῶ καὶ ἐγὼ ἀπολύτως, ὅτι μόνον τότε θ' ἀξιωθῶμεν σημασίας ἐκ μέρους τοῦ πολιτικοῦ μας κόσμου, ὅταν ἐνωθῶμεν ὅλοι, ὅταν ἀγωνισθῶμεν ἀπὸ κοινοῦ ὅλοι, πρὸς ἐπίτευξιν τῶν δικαιῶν, αἵτινα εἰς ὅλας τὰς πεπολιτισμένας χώρας τοῦ κόσμου ἔχουν ἤδη νομιμοποιηθῇ καὶ μόνον ἐδῶ, ἀμφισβητεῖται ἀκόμη μετὰ τόσην ἀδικαιολόγητον ἄρνησιν ἢ μεγάλην τῶν ἐθνικῆ καὶ κοινωνικῆ σημασία.

— Συγχαίρουσα Ὑμᾶς ἐνθέρμως διὰ τὴν ἐμπνευσιν τῆς ὥραϊας ταύτης πρωτοβουλίας σας καὶ τασσομένη ἀνεπιφυλάκτως παρὰ τὸ πλευρόν σας.

Διατελῶ μετ' ἐξαιρέτου ἐκτιμήσεως
ΕΥΓΕΝΙΑ Σ. ΜΟΥΤΟΥΣΗ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6ῃ Μαρτίου 1934.

Ἀξιότιμος Κυρία Ρ. Κορομηλά,

Ἀναγνώσασα τὰ γραφέντα κατ' αὐτὰς παρ' ὑμῶν, ἐν τῷ κυρίῳ ἄρθρῳ τῆς φίλης «Ἑλληνίδος», τὰ κρίνω ὡς ὀρθότατα καὶ συμφωνῶ, ὅτι ἡ γυναῖκα, καίτοι ἐφθάσε πλέον σήμερον εἰς ἓνα ἱκανὸν ὕψος πνευματικόν, καίτοι εἶναι σημαίνων κοινωνικὸς παράγων ἐξακολουθεῖ ν' ἀπέχῃ ἀπὸ ὅλα.

— Συμμεριζομένη ἀπολύτως τὰς ἀπόψεις σας, καὶ κρίνουσα ἐν πεποιθήσει ὀρίμους τὰς γυναῖκας πλέον διὰ πολιτικὰ δικαιώματα, τάσσομαι παρὰ τὸ πλευρόν σας, ἵνα ὅλοι ἀπὸ κοινοῦ συντελέσωμεν εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ περιφρονημένου ὑπὸ τῆς πολιτείας φύλου μας, τὸ ὁποῖον στερεῖται καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων μέχρι σήμερον, ἀκριβῶς ἕνεκα αὐτῆς ταύτης τῆς ἀδιαφορίας μας.

Μεθ' ὑπολήψεως προθυμοτάτης
ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ Ν. ΧΑΝΤΕΛΛΗ

Εὐχαρίστως ἀπαντῶ εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς φιλικῆς κυρίας Κορομηλά ἡ ὁποία περιέχεται εἰς τὸ τόσον ἐνδιαφέρον ἄρθρον τῆς «Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν» εἰς τὸ φύλλον τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου καὶ εὐχομαι νὰ μὴ μιμηθῶν καὶ ἄλλαι, εἰς τρόπον ὥστε ἐκ τῆς εὐρείας συζητήσεως τοῦ ζητήματός μας νὰ προκύψῃ κατὰ τὸ πρακτικόν, δηλαδὴ μία σταθερὰ κατεύθυνσις τῶν ἐνεργειῶν τὰς ὁποίας πρέπει ὅλοι ἡνωμένοι νὰ καταβάλωμεν διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦ σκοποῦ μας. Καὶ ναὶ μὲν συμφωνῶ ἀπολύτως μετὰ τὴν γνώμην, περὶ τοῦ ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι πρέπει νὰ δίδεται ταυτοχρόνως μετὰ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν. Ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ αἷτια τῆς ἐλλείπουσ ἐκ μέρους τῶν γυναικῶν ἀσκήσεως τοῦ τελευταίου τούτου δικαιώματος κατὰ τὰς δημοτικὰς ἐκλογάς, δὲν νομίζω ὅτι δικαιούμεθα ἀπολύτως νὰ θεωρήσωμεν ὡς ὑπόλογον τὴν «γυναικείαν ἀδιαφορίαν». Ἡ «ἀδιαφορία» διὰ τὰ γενικώτερα ζητήματα καὶ μάλιστα ἀπέναντι τῶν προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου ζητήματος, ὡς εἶναι ἡ ἀπόκτησις βιβλιαρίων, εἶναι νόσος φυσικὴ καὶ κοινὴ εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ εἰς τὰς γυναῖκας τῆς χώρας μας.

Καὶ ὡς ἐκ τούτου νομίζω, ὅτι ἀκριβῶς εἰς τοὺς ἡ τὰς ἐπὶ κεφαλῇ μιᾶς κινήσεως ἐπιβάλλεται, πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς προκαταρκτικῆς ἐργασίας, νὰ διοργανώσιν κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σχετικῶν τύπων, ὥστε νὰ μὴ ἐπαυξάνεται ἡ ἐμφυτος ἀδιαφορία ἀπὸ τὰς ἀνυπερβλήτους σχεδὸν δυσκολίας τὰς ὁποίας συναντᾷ ἕκαστος εἰς τὴν ἀτομικὴν του προσπάθειαν. Ἐξηγοῦμαι:

Ἐὰν ἐγνωστοποιεῖτο εἰς τὰς γυναῖκας διὰ καταλήλου τρόπου (διὰ τοῦ τύπου, διὰ διαφημιστικῶν μέσων, κινηματογράφου κλπ.) ὅτι, εἰς ὀρισμένην διεύθυνσιν ὑπάρχει ἓνα εἰδικὸν γραφεῖον τοῦ Συλλόγου, τὸ ὁποῖον, ἔστω καὶ ἀντὶ μικρᾶς ἀμοιβῆς καὶ ἀδιακρίτως τάξεως καὶ πολιτικοῦ φρονήματος, θὰ καθοδηγῇ καὶ θὰ διευκολύνῃ τὴν ἐκδοσιν καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν ἐκλογικῶν βιβλιαρίων χωρὶς, ὅπως πολὺ ὀρθὰ γράφετε, νὰ πηγαινοέρχονται ἀδίκως 4—5 φορές εἰς τὰς διαφόρους ἐπιτροπὰς καὶ νὰ χάνουν τὸν πολυτιμὸν των καιρὸν, διότι σήμερον καὶ ἐκτὸς τῆς

Τὸ Χρῶμα' σας

προσελκύει
τοὺς ἄνδρας;

Πῶς
δὰ τό
μάδετε

καὶ ὅτι καὶ ἂν κάμετε. Περιέχει εἰδικὰ παρασκευάσματα, πού τονώνουν τὴν ἐπιδερμίδα σας καὶ τὴν ἐμποδίζουν νὰ γυαλίξῃ. Δὲν θὰ σᾶς στοιχίσῃ περισσώτερο νὰ μεταχειρίζεσθε πούδρα,

πὺ ἀρμόζει στὴν ἐπιδερμίδα σας. Ἐὰν δοκιμάσητε θὰ διαπιστώσητε ἀμέσως πόσῃ ἀξίαν ἀποκτήσατε, πόσῃ δύνανται ἔχει ἡ μαγευτικὴ σας χάρις. Ἀπαιτήσατε τὴν πούδρα Petalia.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ: Α. Π. ΡΕΜΠΟΥΤΖΑΚΟΣ

ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 42, ΑΘΗΝΑΙ

ΚΥΡΙΕΣ ΜΟΥ.

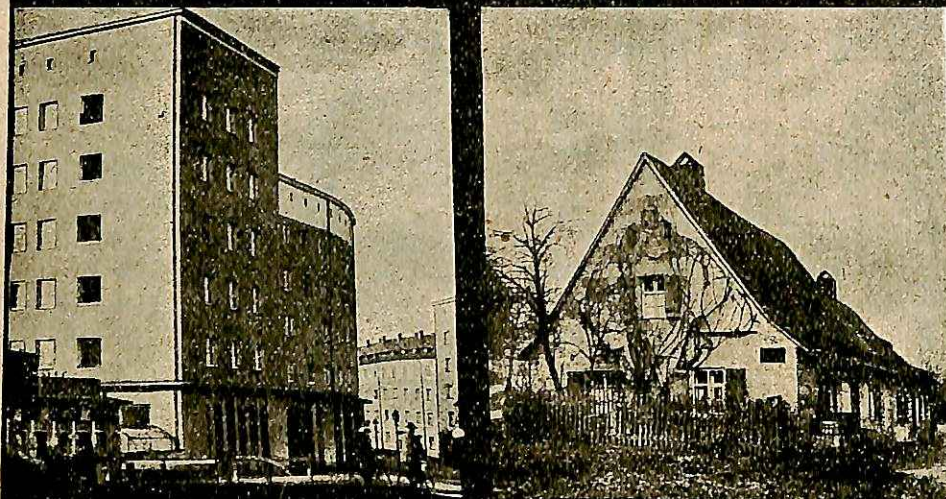
Διὰ τὸ πλύσιμο τῶν μεταξωτῶν, μαλλίνων εἰδῶν, φλανελλῶν καὶ παντὸς λεπτοῦ ὑφάσματος, μεταχειρίζεσθε τὸ

REX

ΑΛΕΠΟΥΔΕΛΗΣ & ΣΙΑ ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 15

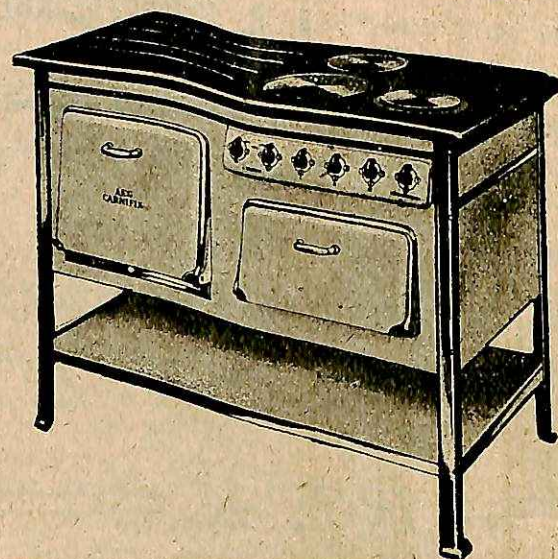
ΜΕΤΑΞΩΤΑ "ΧΡΥΣΑΛΛΙΔΟΣ,"

ΣΕ ΚΑΘΕ ΣΠΙΤΙ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ

ΜΑΓΕΙΡΕΙΑ

AEG

“ΒΟΤΡΥΣ,”

ΚΟΝΙΑΚ

ΒΕΡΜΟΥΤ

ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΟΙΝΩΝ & ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΡΑΤΗΡΙΑ

Ἀθηνᾶς 27 Τηλ. 22—207
Πλατ. Ἀγ. Γεωργίου Καρύτση—Τηλ. 26-461

ΓΡΑΦΕΙΑ

Σταδίου 15 Δ'—Ἀθῆναι

“ΜΑΡΚΟ,”

Οἶνος ἐπιτραπέσιος (σαλατὸς)

Λευκὸς—Ἐρυθρὸς—Ροζέ

προελεύσεως Μαρκοπούλου (Μεσορείων)

ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ

ΠΛΑΤ. ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΥΤΣΗ-ΤΗΛ. 20-561

ΜΕΤΑΞΩΤΑ “ΧΡΥΣΑΛΛΙΔΟΣ,”

ΟΦΕΛΕΣΙΝ ΜΗ ΒΛΑΠΤΕΙΝ

ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ

Ἐπὶ μίαν δευαετίαν ἐπιυρᾶται σταθερῶς λόγῳ τῆς ἀνεγνωρισμένης εὐχαρίστου γεύσεως, ἐπισημονιότητος κ' λογιῆς τιμῆς.

ΟΔΟΝΤΟ-ΚΑΛΥΝΤΙΚΑ

Ravinos

ΜΗΝΥΤΟΡ

ΚΥΡΙΕΣ ΜΟΥ,

Τις Τσάντες σας, Ζώνες καὶ ὅλα τὰ Εἶδη τοῦ Ταξιδίου εἰς ἀπαράμιλλον τελειότητα μόνον στὸ γνωστό σας Κατάστ-μα :

Γ. ΚΥΠΡΙΟΥ & Μ. ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ

Ρόμβη 7 Ἀθήναι

Τηλ. 21-506

ΜΕΤΑΞΕΙΑ

Δηλιάδης κς

ΚΕΝ

Νέον Κατάστημα
ΕΡΜΟΥ 33

ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΠΟΧΗ

Ὅ,τι ἀκριβῶς καὶ διαρκῶς λανσάρει ἡ Παριζιάνικη

— HAUTE COUTURE —

παραλαμβάνεται πάντοτε πρῶτον στὰ Καταστήματα

N. ΜΟΡΦΙΝΗ

καὶ

— K. ΠΑΞΙΜΑΔΑ

ΑΘΗΝΑΙ — ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 34

Τηλέφωνον 20-555

Ἑλληνίς

ἐργαζομένης γυναίκος ὀλίγιστα εἶναι αἱ γυναῖκες ποὺ μποροῦν νὰ διαθέσουν χρόνον, δὲν νομίζετε καὶ σεῖς, ὅτι τότε ὁ ἀριθμὸς τῶν [γυναικῶν ποὺ ἐπὶ τῇ σάν θὰ ἦτο ἐντελῶς διάφορος, καὶ ὅτι τότε μόνον θὰ μπορούσατε νὰ κρίνετε περὶ τῆς γυναικείας ἀδιαφορίας, ἐὰν παρὰ ταῦτα ὁ ἀριθμὸς τῶν γυναικείων ψήφων δὲν θὰ ἦτο μεγαλειότερος ;

Ὑποστηρίζω ὅτι ὑποχρέωσιν ἔχει κάθε Ἑλληνίς νὰ ἀποκτᾷ τὸ βιβλιάριόν της καὶ νὰ ἐξασκῇ τὸ κα-

θῆκον της, θὰ μὲ εὑρετε δὲ πάντοτε πρόθυμον νὰ σᾶς βοηθήσω εἰς ὅ,τι δύναμαι, διότι ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ γυναῖκα δύναται νὰ φανῇ χρήσιμος καὶ ὠφέλιμος εἰς ὠρισμένα δημοτικὰ ζητήματα, ἀρκεῖ νὰ εὑρισκεται εἰς τὸ ὕψος της καὶ νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν σοβαρότητα τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς.

Μετὰ τῆς
ΕΥΦΡ. ΧΑΡΙΤ

Γραφολογία.

Ὁ γραφικὸς χαρακτὴρ συνδέεται μὲν φυσικὰ μὲ τὸ χέρι, ἀπορρέει ὁμῶς ἀπὸ τὸν ἐγκέφαλον ὁ χειρῶνακτος, ὁ κάμνων βαρεῖες ἐργασίαι δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ γράφῃ τόσο λεπτὰ καὶ σ. νδετὰ ὅπως ὁ ἐργαζόμενος μόνον πνευματικῶς. Ἕνα βαρὺ καὶ δυνατὸ χέρι θὰ γράφῃ ἄλλοιῶς ἀπὸ ἓνα λεπτὸ καὶ ἑλαφρό. Πάντως ὁμῶς θὰ δείχνῃ καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο γράψιμο τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ψυχικὴν ιδιότητα τοῦ γράφοντος.

Γράψιμο ὅπου τὰ ψηφία εἶναι κολλημένα τὸ ἓνα ἐπάνω στὸ ἄλλο, ποὺ δὲν ἔχουν μιὰ τελικὴ γραμμὴ καὶ δὲν δίδουν τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς ὁλοκληρώσεως, φανερώνῃ σχεδὸν πάντοτε τὸ ξερό χέρι τοῦ φυλαγύρου. Θάλεγε κανεὶς πῶς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς φοβεῖται νὰ σπαταλήσῃ καὶ τὴν κινήσει τοῦ καὶ τὸ χαρτί. Ὁ φιλάργυρος ἐν γένει δὲν κάνει χειρονομίες δὲν τεντώνει ποτὲ τὰ μπράτσια του, δὲν ἀνοίγει τὴν ἀγκάλη του ἀλλὰ σταυρώνῃ τὰ χέρια του ἀπὸ ἐνοτικὸ γιὰ νὰ προφυλάξῃ ὅ,τι ἔχει. Τὰ δάχτυλά του θάχουν κόμπους, θὰ εἶναι κυρτά, σφιγμένα.

Τὸ ὠραῖο πλατὺ κανονικὸ γράψιμο δείχνῃ συνήθως ἀνοιχτὸ χέρι ποὺ ξοδεύει χωρὶς νὰ πολυσκέπτεται. Τὰ δάχτυλά του θὰ χωρίζουν καὶ θ' ἀνοίγουν εὐκόλως.

Οἱ προγνωστικοὶ ἔχουν τὰ δάχτυλα λεῖα καὶ σχεδὸν πάντοτε κωνικά. γράφουν χωρὶς σύνδεσμον, ὅλα τὰ ψηφία φαίνονται μονωμένα, οἱ λέξεις ἀσπληνῆς. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔχουν συνήθως τὰ μάτια κάπως ἐξογκωμένα καὶ τὸ μέτωπον φιλὸ καὶ καμπύλον. Οἱ σκεπτικοὶ ἀπ' ἑτέρου ἔχουν πολλάκις τὰ δάχτυλα τετράγωνα, τὴ δευτέρη φάλαγγα τοῦ ἀντίχειρος μακρὰ καὶ δυνατὴ. Ὅταν γράφουν, συνδέουν ὅλα τὰ ψηφία μεταξύ τους μὲ μιὰ τελικὴ γραμμὴ. Ὁ γραφικὸς χαρακτῆρ τῶν ποιητῶν ποὺ τραγουδοῦν τὸν ἔρωτα, κλείνει συνήθως πρὸς τὰ δεξιὰ, τὸ χέρι τους πηγαίνει ἐλεύθερα καὶ ἀκολουθεῖ τὴ σκέψιν. Τὸ κεκλιμένο γράψιμο μαρτυρεῖ ἐπομένως μεγάλη εὐαισθησία, εἶναι ὁ γραφικὸς χαρακτῆρ τῶν πιστῶν καρδιῶν, ἐκείνων ποὺ δὲν ξεχνοῦν καὶ ποὺ σέβονται τὸν δοσμένο λόγο. (Λένε πῶς τὸ γράψιμο αὐτὸ ὅσον πάει,

γίνεται πιὸ σπάνιον, στὴν ἐποχὴ μας, ποὺ ἔχει ἄλλη ἀντίληψιν τοῦ κόσμου—μὰ, τόσο τὸ χειρότερον γιὰ μᾶς).

Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἡ γραφολογία μᾶς φανερώνῃ τὴν ἐνδόμυχη καὶ πολλὰκις κρυμμένη πλευρὰ ἑνὸς προσώπου. περισσότερον ἀπὸ τὸ ὕψος, τὸν λόγο, τὴ φυσιογνωμία, μιλεῖ ἡ γραφολογία. Εἶναι ἀνατομικὸ μαχαιριδίου, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἓνα ὄπλον ἀμυντικόν.

**

Ἄς ἐξετάσωμεν ὁμῶς μερικὸς συνήθιστους τύπους γραφικῶν χαρακτῆρων. αὐτὸ θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ ταξινομήσωμεν τὰ ἄτομα.

Ὅταν λέμε ἐπιτηδευμένο γράψιμο ἐννοοῦμεν ἐκεῖνο ὅπου τὰ σχήματα τῶν ψηφίων φεύγουν ἀπὸ τὸν κλασσικὸν τύπον. ἔτσι γράφουν συνήθως οἱ ματαιόδοξοι, οἱ προσποιημένοι, οἱ φαντασμένοι καὶ οἱ ἰδιότροποι. Τὸ γράψιμο αὐτὸ ζητεῖ νὰ ἐπιδεικνύεται, νὰ προσελκύῃ τὴν προσοχήν. Μερικοὶ θέλουν νὰ γράφουν ἔτσι, ἄλλοι τὸ κάμνουν ἄθελα, ἡ δὲ μόδα ποὺ παρασύρει μερικὲς γυναῖκες νὰ γράφουν ψηφία ὑπερβολικὰ μεγάλα, μαρτυρεῖ συνήθως κάποια πόζα ἢ σνομπισμὸν.

Καλλιγραφικὸ γράψιμο εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἀκολουθεῖ τοὺς καθιερωμένους κανόνες ποὺ εἶναι σαφές, εὐανάγνωστο. συνήθως ἓνας τέτοιος γραφικὸς χαρακτῆρ δὲν φανερώνῃ καμμίαν προσωπικότητα, εἶναι ἴδιος τῶν γραφειοκρατῶν. Τὰ γραψίματα αὐτὰ ὁμοιάζουν συνήθως ὅλα, δὲν πρέπει ὁμῶς νὰ τὰ συγχέωμε μ' ἓνα ὠραῖο ἀτομικὸ γράψιμο. Γράψιμο ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ τὴ γραμμὴ, ποὺ πέφτει, δείχνῃ ἄνθρωπον ἀδύνατον, ἀρρωστίαν, δειλὸν, μελαγχολικόν, χωρὶς θάρρος. συγχρόνως μαρτυρεῖ ἔλλειψιν ἢ ἀπώλειαν θελήσεως ὡς καὶ μεγάλην ψυχικὴν κόπωση.

Τὸ ὀρθόν, κάθετο γράψιμο ὅπου τὰ ψηφία, ἀντὶ νὰ κλίνουν ἑλαφρῶς ὀρθοῦνται ἐντελῶς ἴσια ἢ κλίνουν κάποτε λίγο πρὸς τ' ἄριστερά (τὸ γράψιμο αὐτὸ εἶναι σήμερον τῆς μόδας) δὲν εἶναι φυσικὸν στὸν ἄνθρωπον. τὸ ἀποκτᾷ μὲ θ λησι ἢ μὲ εἰδικὴ ἐκγύμνασι (τρεναρίσμα). Ἐτσι γράφουν συνήθως οἱ φρόνιμοι,

οί συνετοί, οί συζητηταί, εκείνοι πού αγαπούν νά ξεφεύγουν από τήν κρίσιν τών άλλων.

Όταν τὰ ψηφία εἶνε χωρισμένα, δέν ἔχουν σύνδεσμο μεταξύ τών, ἀλλά γράφονται τὸ ἓνα πλάι στοῦ ἄλλου, χωρίς καμμίαν ἐπαφήν, τὸ γράψιμο αὐτὸ φανερώνει ἄνθρωπο φαντασιόπληκτον, αὐθόρμητον, ιδεολόγον, πού ἐνεργεῖ μᾶλλον ἢ ἐνστικτο, παρὰ ἀπὸ σκέψιν. Ἐπίσης συνήθως γράφουν ἔτσι ἄνθρωποι μὲ εὐφυΐαν, ἰσορροπίαν, γενναιοφροσύνην καὶ καλωσύνην, μὲ εὐρείας ἀντιλήψεις καὶ πού ἔχουν τὸ αἰσθημα τῆς δικαιοσύνης καὶ ἐντιμότητος.

Ἐρῶ γράψιμο εἶνε ἐκεῖνο ὅπου ὅλα εἶνε μετρημένα, ὁμοιόμορφα, γραμμένα μὲ λίγη μελάνη· δείχνει αἰτομο αὐστηρό, κριτικό, μυστικοπαθές ἴσως κάποτε καὶ μικροπρεπές ἢ πολὺ λεπτό.

Ἐνα γράψιμο κυματοειδές πού ἀνεβαίνει καὶ κατεβαίνει ἀπὸ τὴν ἴσια γραμμὴ εἶνε ὁ γραφικὸς χαρακτήρ τών ἐχόντων εὐκαμψίαν. τών διπλωματῶν, τών ἐπιτηδείων, πού ἔχουν τὸ ταλέντο νά προσαρμόζονται εὐκόλῃ σὲ κάθε περίστασι.

Τὸ ἀπλό, ἡσυχο, μονότονο γράψιμο, πού κάνει μόνο τις ἀπολύτως ἀναγκαῖες γραμμὲς μπορεῖ ὅμως νά φανῇ κομπὸ καὶ ζωντανό, δείχνει φύσιν ἔξυπνη, ἐξαιρετική, μετριοπαθῆ, εὐλαβική, καλλιεργημένη.

Τὸ ἀκανόνιστο καὶ δυσανάλογο γράψιμο, ὅπου τὰ ψηφία εἶνε τότε μεγάλα τότε μικρά, λ. χ. σὲ μιὰ ὑπογραφή ὅπου τὸ πρῶτο κεφαλαῖο γράμμα εἶνε πελώριο καὶ τὰ λοιπὰ μικρούτσικα, δείχνει ἄνθρωπο πού ἔχει συναίσθησι τῆς ἀξίας του, βλέψεις φιλές, βαθεῖς ἰδέες· εἶναι συνήθως τὸ γράψιμο τών ματαιοδόξων, τών ἐχόντων μεγάλην ἰδέαν γιὰ τὸν ἑαυτό τους.

Ἐνα ἄσχημο, χυδαῖο οὐδέτερο γράψιμο, δείχνει αἰτομο ὑποδεέστερο, τοῦ ὁποῦ οἱ φαινομενικοὶ καλοὶ τρόποι κρύβουν πολλὰς χυδαῖότητες ψυχῆς καὶ σκέψεως.

Η ΓΡΑΦΟΛΟΓΟΣ

Σημ. «Ελλην.» Ὅσες ἀπὸ τις ἀναγνώστριάς μας θὰ ἤθελαν τυχόν τὴν γνώμην τῆς γραφολόγου μας, ἂς στείλουν εἰς τὰ γραφεῖα μας λίγες λέξεις πού θὰ ἔχουν γράψει (ὄχι ἀντιγραφή).

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ ΤΟΥ ΣΩ

Ὁ Γεώργιος Μπέρναρντ Σὼ δέν υπερβάλλει, ὅταν μὲ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ ἔξυπνο αὐτορεκλαμαρισμοῦ λέγει ὅτι εἶναι ὁ «ἔξυπνότερος σύγχρονος ἄνθρωπος». Πράγματι εἶναι ἀπὸ τις φωτεινότερες διάνοιες, γεμάτος δηκτικότητά σατυρική, εὐφυέστατη παραδοξολογία, καὶ καυστικὸν σαρκασμό. Διακωμῶδῃ μὲ τὸ διασκεδαστικὸν χιούμορ τῆς σατυρικῆς κωμῆδος, σαθρὲς κοινωνικὲς παραδόσεις, ὑποκρισίας, στενοκεφαλίας, τартουφισμοῦς, μὲ τέχνην μεγάλου συγγραφέα, καὶ βαθὺν παρατηρητή. Γεννήθηκε στίς 26 Ἰουλίου τοῦ 1856 στὸ Δουβλίνο ἀπὸ γονεῖς προτεστάντας Ἰρλανδοῦς. Φύσις πρωτότυπη, πλούσια προικισμένη, καὶ ἀνυπότακτη, δέν ἀνέχθηκε οὔτε κἂν τὸ σχολικὸν περιορισμό. Ἐγκατέλειπε τὸ μαθητικὸν θρανίον γιὰ νά αὐτοδιδασχθεῖ τριγυρνώντας στίς βιβλιοθήκας καὶ στὰ μουσεῖα. Ἀργότερα ὑπάλληλος στὴν εταιρεία ῥεδιόσον, βρῖσκει τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀποκτήσῃ ἀξιόλογον ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν. Ἡ γοργὴ ἀντίληψίς του τὸν βοηθεῖ νά κάνει κτῆμα του γνώσεις πού ἄλλοι χρειάζονται μακροχρόνιες κουραστικὲς σπουδές. Δίπλα στὴ μητέρα του, ἐπαγγελματίαν μουσικόν, καὶ στὴν ἀδελφήν του, πλουτίζει καὶ μὲ μουσικὴν μόρφωσιν. Σὲ ἡλικία δὲ 32 χρόνων εἶναι ἀπὸ τοὺς πρῶτοισι σημαίνοντι κριτικούς γιὰ μουσική, ζωγραφική, γλυπτική, ἐπίσης διατρέπει στὴ φιλολογικὴ καὶ θεατρικὴ κριτική. Στὴ δράσιν του αὐτὴ χροιάμε τὰ κριτικὰ ἔργα του «Πεμπουσία τοῦ Ἰφενισμοῦ» «Τέλειος Βαγενικός», καὶ πληθὺς ἄλλων κριτικῶν πού συνέλεξαν στὴν Ἀμε-

ρική, καὶ ἐξέδωσαν σὲ δύο ὁγκώδεις τόμους. Τέλος ἀφοσιώνεται ὀριστικὰ στὸ θέατρο, καὶ παρ' ὅλη τὴν πολεμικὴν πού συνήνησε στὴν ἀρχή, ἔχει ἀπὸ χρόνια ἐπιβληθῇ σὲ ὅλες τὰς Εὐρωπαϊκὰς καὶ Ἀμερικανικὰς σκηνάς, καθὼς καὶ στὸ ἀναγνωστικὸν κοινόν. Θεωρεῖται μαθητὴς τοῦ Ἰβνεν, τοῦ Μπάτλερ γιὰ τὴν λεπτὴν καυστικὴν του σάτυρα, καὶ τοῦ Μάρξ, ἂν καὶ παρ' ὅλη τὴν ἀριστερὴν ἰδεολογίαν του δέν παραμελεῖ νά χειροκροτεῖ τὸν Μουσσολίνι, καὶ τὸν ὑπερεθνικιστὴ Χίτλερ. Ὁ «Ἀνθρωπὸς τοῦ Διαβόλου» πού παίχθηκε τελευταῖα στὸ Ἐθνικὸν θέατρο εἶναι ἓνα ἀπὸ τρία «ἔργα γιὰ Πουριτανούς» πού ἐξέδωσε στὰ 1901. Μιὰ τραγικο-κωμῶδιον πού ἐξελίσσεται στὴν Ἀμερικὴ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα. Ὁ ἥρωας τοῦ ἔργου Ντικ Ντάτξον παρ' ὅλο πού θέλει νά παρουσιάζεται ὁπαδὸς τοῦ διαβόλου, εἶναι κατὰ βάθος ὁ τύπος τοῦ ἀγνοοῦ νεοπουριτανῶ, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς ἐξηγεῖ στὸν πρόλογόν του πού ἔρχεται σὲ ἀντίθεσιν μὲ τοὺς γύρω του ψευδοπουριτανούς. Στὸ ἔργο αὐτό, ὁ Μολιέρους τοῦ 20οῦ αἰῶνα— ὅπως ὀνομάζονται πολλοὶ τὸ Σὼ—διακωμῶδῃ, θρησκείαν, οἰκογένειαν, καὶ κρατικὰς ὁργανώσεις. Οἱ ἀριστεροὶ τῆς γαλαρίας ἀντελήφθησαν τί κρύβεται κάτω ἀπὸ τοὺς νεοπουριτανισμούς· καὶ τὰ χαριτωμένα παιχνίδια τῶν καρναβόλων ἀπαγχονισμῶν του. Ἀγνοοῦν ὅμως ὅτι ὁ περίφημος αὐτὸς «σαρκαστὴς τῶν πάντων» δὲ δυσκολεύεται νά σατυρίζῃ καὶ τὰ στραβά τοῦ σοσιαλισμοῦ. Στὸ Ἐθνικὸν ἢ παράστασις τοῦ «Ἀνθρώπου τοῦ Διαβόλου» ἀπὸ ἀπόψεως σκηνηκῶν, μεταφράσεως καὶ κούστουμιν, ἦταν ἀφοργὴ ὅπως σχεδὸν πάντα. Ἀπὸ ἀπόψεως ὅμως ἡθοποιίας πολὺ ἄνιση. Ὁ κ. Παρα-

σκεῦας εἶχε μιὰ καλλιτεχνικὴ δημιουργία ἀπὸ τὰς πρῶτες ἐκλεκτάς, ὁ Σὼ δέν θὰ ὀνειρεῖτο πρὶν φέρον ἔρμηνευτὴν τοῦ στρατηγικοῦ Μπουργκόν. Ὁ κ. Μινωτὴς ὑπεδύθη ἀριστοτεχνικὰ τὸν Ντικ Ντάτξον, καὶ ἡ δις Μανωλίδου στὸ ρόλο τῆς μικρῆς Ἑσσης ἔπαυσε κατὰ τρόπον πού τὴν τιμᾷ. Δυστυχῶς δὲ μποροῦμε νά ποῦμε τὸ ἴδιον γιὰ τὴν κ. Μυράτ, καὶ τὴν δα Μαρσέλου. Τὸ βάρος τῶν ρόλων ἦταν πολὺ μεγάλο γιὰ τοὺς ἀδύνατους ὁμοῦς τους, καὶ ἡ προσπάθεια πού κατέβαλαν θὰ ἐνεθουσίαζε ἂν ἐπρόκειτο γιὰ δραματικὴν σχολήν, δέν ἦταν ὅμως κατάλληλη νά ἐπδειχθεῖ ἀπὸ τὴν πρώτη ἐθνικὴ σκηνή. Ὁ κ. Ταλᾶνος ἀξίζει νά τύχῃ προσοχῆς ὁ κ. Παπαγεωργίου—ὅπως ἦταν ἐπόμενον πολὺ καλὸς στὸ μικρὸν ρόλον του, καθὼς καὶ οἱ κ. Δεστούνης, Μαλλιαγρᾶς Τερζάκης κτλ. Ἐπίσης ὁ κ. Γληνὸς ἀρκετὰ ἀπληλαγμένος αὐτὴ τὴν φορὰ ἀπὸ «Βεακισμούς» εἶχε καλὰς στιγμὲς.

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Η ΠΑΛΗΟΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΣΤΕΒ ΠΑΣΣΕΡ

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν τῆς περιόδιαν ἡ κ. Μαρία Κοτοπούλη ξανάρχισε τὴν παραστάσιν στὸ χειμερινόν τοῦ θεάτρου μὲ τὴν «Παλιόγυναϊκα» τοῦ Στέβ Πασσέρ, συγγραφεῖ γνωστοῦ στὸ ἀθηναϊκόν κοινόν ἀπὸ τὸ ἔργο του «Ἀγοράστρια» πού παίχθηκε πέρυσι ἀπὸ τὸν ἴδιον θίασον. Στὸ ἔργο αὐτὸ ὁ Πασσέρ προσπαθεῖ νά ψυχαναλύσῃ τὴν γυναῖκα πού στὰ 47 χρόνια τῆς ζεῖ τὸν τελευταῖον τῆς ἑρῶτα.

ΣΤΕΒ ΠΑΣΣΕΡ

Ἡ Φανὴ Μομπέρ, ἡ παλιόγυναϊκα ὅπως τὴν λέν, παρ' ὅλο πού ἔχει καὶ πολλὰ χρόνια στὴν ῥάχην τῆς, καὶ πολλοὺς ἑραστάς, δέν ἐννοεῖ νά παραιτηθεῖ ἀκόμη ἀπὸ τὸν ἑρῶτα, καὶ ἐγκαταλείπει τὰ πλοῦτά της γιὰ νά ζήσει μὲ τὸ νεαρόν Ραϋμόνδο σὲ μιὰ φτωχικὴν ρωμαντικὴν γωνίαν. Ἀδιαφορεῖ ἐγωϊστικὰ γιὰ τὴν ἀπελπισίαν τῆς νέας τῆς ἀνηψίας, πού ἀγαπᾷ καὶ αὐτὴ τὸ Ραϋμόνδο, καθὼς καὶ γιὰ τὸ πόνο τοῦ παλιοῦ τῆς ἑραστοῦ Ρεμαντίλ, πού ἀπὸ χρόνια τὴν συντηρεῖ, καὶ χαίρεται τὸν τελευταῖον τῆς ἑρῶτα, καὶ τὴν τελευταίαν ἀναλαμπὴν τῆς ὁμορφίας τῆς. Ὅμως ὁ χρόνος εἶναι ἀμελείητος, τὰ γεράματα πολὺ κοντινά, καὶ ἀπὸ ἀξιοπρέπεια κόβει τὸν ἑρωτικὸν δεσμόν τῆς ἀπάνω σ' ὅλην τὴν ἀνῆθησιν γιὰ νά μείνῃ νοσταλγικὴ ἀνάμνησις τοῦ τελευταῖου ἑραστοῦ τῆς, καὶ νά μὴν ἀναγκασθεῖ νά φύγῃ ἀργότερα σὺν περιφρονημένῃ γερᾷ. Τὸ θέμα αὐτὸ ὁ Πασσέρ τὸ ἐπεξεργάσθηκε ἀδέξια κακοφυλολογημένοι οἱ τύποι του, ἀπίθανες οἱ ἐνέργειές του, γενικὰ ἀτελής ἡ σκηνηκὴ δράσις καὶ ἡ σύνθεσις τοῦ ἔργου.

Ὁ Στέβ Πασσέρ εἶναι ἓνας ρωμαντικὸς τοῦ ρεαλισμοῦ, δέν ἀπομιμεῖται τὴν ζωὴν, τὴν παραμορφώνει, ὅπως παραμορφώνει καὶ τοὺς χαρακτήρας. Ὅμως παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ συγγραφεὺς τῆς «Ἀγοράστριας» καὶ τῶν «Tricheurs» ἔχει ταλέντο ἀναμφισβήτητον, καὶ τὰ ἔργα του μὲ τοὺς «à l' emporte-pièce» ρόλους τοὺς ἔχουν ἀρκετὴ πρωτοτυπία. Ἡ «Παλιόγυναϊκα» εἶναι ἀποτυχημένο ἔργο του, καὶ δέν ἱκανοποίησε παρ' ὅλο πού ἡ κ. Κοτοπούλη στὸ κύριον ρόλον τῆς Φανῆς Μομπέρ ἦταν περίφημη. Κρῖμα τόση τέχνην σὲ τέτοια ἔργα. Ἐπίσης ἔργα τόσο μέτρια πρέπει νά παίζονται τουλάχιστον συνολικῶς καλὰ γιὰ νά μπορέσουν νά σταθοῦν. Δυστυχῶς ἡ ἐκλογὴ τῶν προσώπων ἦταν ἀτυχής. Ὁ κ. Πατάς, ὡς Ρεμαντίλ καὶ ἡ κ. Βιτωρόρη, παρ' ὅλην τὴν προσπάθειαν, ἀπεδείχθησαν ἀκατάλληλοι γιὰ τοὺς ρόλους πού τοὺς ἀνέθεσαν. Ὁ κ. Μυράτ στάθηκε καλὰ, ὅμως ἡ κ. Ἡσαΐα δέν κατώρθωσε οὔτε κἂν νά σταθεῖ. Ἀπέμειναν ὁ κ. Γιαννίδης καλὸς ὅπως πάντα, καὶ ἡ κ. Κοτοπούλη πού δέν κατώρθωσε μὲ τὴν ἀφθαστὴν τέχνην τῆς νά καλύψῃ οὔτε τὴν ἀτέλειαν τοῦ ἔργου, οὔτε τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν ἄλλων ἡθοποιῶν.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ Ι. ΚΑΚΟΥΡΗ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΒΑΡΟΥΞΑΚΗ

Ἡ Αἰκατερίνη Βαρουξάκη ἀπέθανε... Ἡ μεγάλη τῆς καρδιά ἀπέκαμε νά πονῇ τόσα χρόνια γιὰ τοὺς ἄλλους, καὶ ἓνα βραδάκι στὴν Κηφισσίαν, τὴν 1ην Μαρτίου, ἔσβυσε ἡρεμᾶ, ἡρεμᾶ, σὺν τὰ πούλακι πού ἀποσύρονται γιὰ νά κοιμηθοῦν....

Ἐλάτε, ἑλληνοπούλες μου, νέες, ὥριμες καὶ μικροῦλες, Ἀθηναῖες, Μαροῦτισσες καὶ Στερεολλαδίτισσες, ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἠπειρὸν τὴν Θράκην, καὶ ἀπὸ τὰ νησιά, ἀπὸ τὴν Κύπρον καὶ τὴν Κρήτην, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἀκόμη ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν, ἐλάτε ὅλες ὅσες περάσατε ἀπὸ τὰ χέρια τῆς, συγκεντρωθεῖτε μὲ τὴν φαντασίαν σας γύρω ἀπὸ τὸ μνήμα τῆς καὶ ξεφυλλίζοντάς τις ἀναμνήσεις μας, ἀθῖνα ἂς πλέξουμε γι' αὐτὴν στέφανα καὶ μαζὶ μὲ τὴν εὐγνωμοσύνην μας ἂς τὰ καταθέσουμε στὸ νοτιὸν τῆς τάφου.

Ἡ Κυρία Βαρουξάκη—ὅπως τὴν ἐλέγαμε—τὴν γλυκεῖαν καὶ ἐπιβλητικὴν φυσιογνωμίαν! Ξεχώριζε ἀνάμεσα σ' ὅσες γυναῖκες καὶ ἂν εὐρίσκετο! Οἱ μεγαλειότερες δὲ τὴν ἐνθυμείσθε ἀπὸ τὸ παλαιὸν Ἀρσάκειον, οἱ σύγχρονοί μου ἀπὸ τὸ Ἀρσάκειον τῆς ὁδοῦ Σταδίου καὶ ἡ σημερινὴ ἀπὸ τὸ Ἀρσάκειον τοῦ Ψυχικοῦ.

Τρεῖς διάφοροι σταθμοὶ τῆς ἐξελίξεώς της, σαράντα ὁλόκληρα χρόνια τῆς ζωῆς της πού ἀφιέρωσε γιὰ μᾶς. Καὶ τὴν χρόνιον, χρόνιον σκληρὰς πάλης πρὸς κάθε διέθυνσιν, πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὰ κάτω, πρὸς τὰ πλάγια καὶ ἀκόμη... πρὸς τὰ ὅπισθεν! Μόνον ὅσες

είχαμε την τύχη να την γνωρίσωμε από πολύ κοντά, ξέραμε τι απογοητεύσεις και τι πίκρες έκρυβαν τα δυό έκείνα λακκάκια στις γωνιές του στόματός της.

Ενθυμείσθε όταν, μικρές μαθητρίουλες την βλέπαμε να κυκλοφορή στους διαδρόμους του σχολείου μας; Την νοιώθαμε σά βασίλισσα που περνούσε δίπλα μας, κι' αισθανόμασθε ότι έπρεπε να την χαϊρετήσωμε με μιὰ βουδιά υπόκλισι. Κι' αληθινά ή παιδική μας ψυχή δέν έσφαλλε στην έκτίμησί της. Ήταν μιὰ πραγματική βασίλισσα, μιὰ εξέχουσα ψυχή και διάνοια που έπεβλήθη μόνη της, με την άξία της. Είχεν έλθει από την Σύρον, μικρή, όρφανή, προστάτις πολυμελούς οικογενείας και με μόνον όπλον την συγγένειαν της προς τον Θεόδ. Δεληγιάννην και πτυχίον—νομίζω—κανένα ή της Σχολής κ. Λασκαρίδου, προσελήφθη εις τά Σχολεία της Φιλεκπαιδευτικής Έταιρείας.

— "Αν μπορούσα, θά έπαιρνα κάθε χρόνο κι' από ένα δίπλωμα, μου έλεγε κάποτε. Κι' είχε έν τώ μεταξυ άποκτήση αρκετά.

Τά λόγια αυτά πήγαζαν, βέβαια, από την άκροε-
στον φιλομάθειά της, ήταν όμως κι' ένας άναστε-
ναγμός του ανθρώπου που έπεσε στην τρικυμία της
ζωής, δίχως τόν σωσίβιον—άνώτερον πτυχίον! Φαν-
τασθήτε, λοιπόν, τι έτράβηξε ή μικρά αυτή έκ Σύρου
ώς πού να γίνη ή βασίλισσα του μελισσιού, που ήταν
τό 'Αρσάκειον της όδου Σταδίου.

Και τι μελίσι! Κορίτσια, κοριτσάκια, μικρά και
μεγάλα, ευπορα και πτωχά, ευρωστα και καχεκτικά,
καλοντυμένα και μή, βρώμικα και παστρικά, ευγενικά
και πρόστυχα, όλα άνακατωμένα περι τά χίλια πεντα-
κόσια! Κάθε καρδιάς καρδί θά τό εύρίσκατε μέσα
στό 'Αρσάκειο! Γιατί στό 'Αρσάκειον έστελνε να μορ-
φόση τό κορίτσι της ή μεγάλη άστική κοινωνία μας,
ή οικογένεια του ύπαλλήλου, του έμπορου, του άξιο-
ματικού, του δικηγόρου και του ιατρού. 'Αλλ' επίσης
έκει έστελνε και ή Κυρά Κώσταίνα και ή Κυρά Γιώρ-
γαινα τή Μαρινούλα της, που είχε τή φιλοδοξία «με
ψευτιές και με αλήθειες» να τή βγάλη δασκάλα.

Κι' όπ' όλον αυτόν τόν άνόμοιον συρφετόν άνε-
λάμβανε ή Αικατερίνη Βαρουξάκη να καταρτίση πρό-
τυπον εκπαιδευτήριον, όπως έκείνα που είχε επανει-
λημμένως έπισκεφθ ή και μελετήσσει στή Γερμανία και
στην 'Αγγλία. Δέν γνωρίζω, άν καμιά άλλη γυναίκα
στην 'Ελλάδα θά έφερε εις πέρας τόσον επιτυχώς τό
τιτάνιον αυτό έργο.

Από πού ν' άρχιζε και πού να έτελείωνε; Από
την κονιδόστικτον κόμην της 'Ελενίστας; Από την
άσέβειαν της άφαιρέσεως του «λαδιού του νονού» της
Κατινίστας; Από τό μνηναίον άλλαγμα τών μονάκρ-
βων έσωρρούχων της Καλλιόπιστας; Από τό παιτρο-
παράδοτον «κλέπτω-κλέπτετε», τό άτελείωτο «σοδπα-
μούτες» και τό τελεσίδικον διαζύγιον με την ξένων
ήθων και εθίμων αλήθειαν;

Και όμως, για θυμηθείτε, ή πλειονότης όλων αυ-
τών τών κοριτσιών κατώρθωε, υπό την διαρκή και
αυστηράν επίβλεψιν της κ. Βαρουξάκη, να άναμυχθ ή
τόσον καλά εις την χοάνην του 'Αρσάκειου, ώστε στο
τέλος ή κουτάλα του ξαφρίσματος να παρατάσση
κάθε πρωί στους διαδρόμους σειρές δλόκληρες από
σεμνές και καθαρές μαθήτριάς, με όμοιόμορφη ποδιά,
με τά μαλλιά τους στεφανάκι σφικτοπλεγμένο γύρω
άπό τό κεφάλι τους, με τόν σάκκον στην πλάτη, με
ένα βαζάκι με λουλούδια ή μιὰ γλαστρίτσα στο χέρι
έτοιμες ν' άρχίσουν την ήμέραν των ψάλλοντας «Δόξα
σοι τώ δείξαντι τό φώς».

Βέβαια δέν πολυκαταλαβαίναμε την έννοια αυτών
που έψάλλαμε και πολλές από μās περνούσαν την
ώραν των πειράζοντας τις γειτόνισσές τους ή προ-
παρασκευάζοντας τό μάθημά των. 'Αλλά μόλις έτε-
λείωνε ή προσευχή, ένθυμείσθε πώς καρφώναμε τά
μάτια και την προσοχήν μας άπάνω τους; 'Αναπνοή
δέν άκούγονταν. 'Ανεβασμένη άπάνω στο βάθρο,
ήρχιζε ή κ. Βαρουξάκη να μās όμιλή. Μισόκλεινε τά
βλέφαρά της και τό διαπεραστικό βλέμμα της, νοιώ-
θαμε, πώς σαν φωτεινή σάιτα περνούσε μέσα μας.
'Η καρδιά μας σφυροκοπούσε τότε μη μās βγάλη
τ' άπλута μας στη φόρα!

Κι' όμως ποτέ δέν μās προσέβαλε, ποτέ δέν μās
ύβρισε, ποτέ δέν έδειρε καμμία από μās. Δέν είχε
νεύρα. Αυτό ήταν τό μυστικό της επιτυχίας της. Τό
βάθος τή παιδαγωγικής της ικανότητος. Μās ένέπνεε
φόβο· χωρίς να μās τιμωρή. 'Η άπειλή ότι θά μās
πάνε στο γραφείο, ήρκει για να μās σωφρονίσση. Και
την αγαπούσαμε τόσο, ώστε όλες την εξέλέγαμε για
ιδανικόν μας.

Και πού δέν μās έπρόσχε και πού δέν μās παρα-
κολουθούσε... 'Ηξερε τί περιέχει ό σάκκος μας, τό
μεσημεριανό μας καλαθάκι. 'Ηξερε πώς ζούμε σπιτί
μας, τί φορούμε, πού πηγαίνουμε, με ποιους συνανα-
στρεφόμεθα, όλα, μα όλα τά ήξερε! Λοιπόν, κι' έμείς
ό,τι και άν έκάναμε αυτήν είχαμε στο κόσιο. Γι' αυτήν
τά φρεσκοπλυμένα έσωρρούχά μας, γι' αυτήν τά χιλια-
πλυσίματά μας, τά καθαροντυμένα βιβλία και τετρά-
διά μας, ή καλλιγραφία μας, τά κορδελλάκια μας, τά
γλαστράκια, τά βαζάκια με τά λουλουδάκια, τό κλουβί
με τό πουλάκι, τά μυρωδάτα συρτάρια μας, γι' αυτήν
διαβαζαμε πολύ τό μάθημά μας, γι' αυτήν περπατού-
σαμε φρόνιμα στο δρόμο, τις παντοφλές. γι' αυτήν
πατέρα, μόλις έμπαινε σπιτί τις παντοφλές. γι' αυτήν
σηκώναμε τό κουβάρι της γιαγιάς, για χάρι της έτρωγε
ή γατούλα μας από τό φαγι μας, γι' αυτήν φαγωθή-
καμε ως πού να μās άγοράσουν τό βουρτσάκι τών
δοντιών... όλα, όλα, γι' αυτήν!

'Αλλά δέν είχε μόνον να φροντήση για τόν εκπο-
λιτισμόν μας, παραλλήλως είχε και τό πρόγραμμα του
'Υπουργείου με την έξωφρενικήν του ύλην. Και έδω

άλλος μελός την έπερίμενε. 'Η έξοικονόμησις της
διδασκείας ύλης, με την δυνατήν μικροτέραν ζημίαν
τών μαθητριών, άφ' ενός, και ό καταρτισμός του δι-
δακτικού έπιτελείου της άφ' έτέρου. Είχε άνάγκην
καλών στελεχών, για να άνταποκριθ ή στην σοβαρό-
τητα του έργου της δέν είχε όμως τό δικαίωμα της
έκλογής των. 'Επρεπε να συνεργάζεται με όσους διώ-
ριζε τό συμβούλιον της 'Εταιρείας. Και όμως στή
ήταν ή ψυχή του διδάσκοντος προσωπικού, άνωτέρου
και κατωτέρου. Πώς είχε κατορθώσει να άποκτήση
παντού ειδικότητα, εις όλους τούς κλάδους; Μυστή-
ριον! Τό γεγονός είναι ότι όλοι οι διδάσκοντες από
του έλληνιστου μέχρι της γυμναστικής, και από του
γρηαιοτέρου >αθηγητου μέχρι της νεωτέρας διδασκα-
λίσσης, όλοι έλογάριαζαν πολύ την έξαφνικήν έπίσκε-
ψιν κατά την ώρα της διδασκαλίας των. 'Επρεπε να
είναι καλά παρασκευασμένοι για να συνεχίσουν έν
ήρεμία τό μάθημά των...

Ός παιδιά την έθανυμάσαμε τότε πού ήξερε άπ' όλα
και καλλίτερα από τούς καθηγητάς και τις δασκάλες
μας, ως συνεργάται της όμως, άργότερα, πονούσε ή
ψυχή μας πού την βλέπαμε να προσπαθή να βάλη φω-
τιά σε μερικά σβυσμένα σπέρτα που είχε δίπλα της.

Κι' αυτή ή καθημερινή άγωνία κράτησε σαράντα
σχεδόν χρόνια. Και την έδέχετο καθημερινώς με τό
μειδίαμα στα χείλη.

Ενθυμείσθε ποτέ να την είδατε δύσθυμη; Πάντα
γελαστή, πάντα έτοιμη να σās π ή μιὰ έξυπνάδα, που
θα σās διεσκέδαζε ή θα σās έδίδασκε.

Ενθυμείσθε ποτέ να την είδατε κουρασμένη; 'Αει-
κίνητος, πάντα έτρεχε από τάξι σε τάξι, αυτή έτακτο-
ποιούσε, τά πάντα, από της αύλης και τών ιδιαιτέρων
διαμερισμάτων, μέχρι τών τελετών και έορτών. Μέσα
στο πρόσχαρο γραφειάκι της, άνάμεσα σε καταπράσι-
νες γλάστρες και σε κομποτεχνήματα προσφυλών της
μαθητριών, θά την εύρίσκατε πάντα κάτι να γράφη
ή μ' ένα βιβλίο άνοιχτό έμπρός της.

—Γίνομαι σοφωτέρα, μου έλε, και ξεσπασε σ' ένα
γέλιο δροσερό, όταν κάποτε περίμενα να τειείωση τό
διάβασμά της για να της μιλήσω.

'Αλλοτε πάλιν την παρατηρούσα καθώς έγραφε.
'Ο γραφικός της χαρακτήρας ήτον πολύ λεπτός και
πάντα ίδιος, μόνον δέν κατώρθωε ποτέ της να γράφη
ίσια στο άχαράκωτο χαρτί. Οι γραμμές της τρυβούσαν
πάντα τόν άνήφορο. Μαντεύοντας την σκέψι μου...
«τραβάνε προς τά επάνω, μου έλε, σαν και μένα!»
και γέλασε μ' όλη της την καρδιά.

Κι' αλήθεια, τραβύσε πάντα προς τά επάνω, χωρίς
έχνος έγωϊσμού, χωρίς να έχη σαφή αντίληψιν της
ύπεροχής της, της άνωτερότητός της. Μια ήμέρα,
στην Κηφισιά, στο σπήτι της έπειτα από έκτενή
συζήτησι, πού μου είχε π ή χίλια δυό σοφά λόγια,
λόγια πείρας, λόγια βαθειάς παρατηρήσεως και μορ-
φώσεως, σκύβει και κόβοντας ένα τριφύλλι μου τό

προσφέρει: «Για να σου φέρη ευτυχία στο δρόμο
σου...» μου λέγει Μ' έστελνε τότε στην Αίγυπτο να
όργανώσω τά Κοινωνικά σχολεία μιās μεγάλης έκεί
'Ελλην. παροικίας. 'Ηθέλησα να την εύχαριστήσω,
λέγοντας της ότι θά προσπαθήσω να την μιμηθώ.
Δέν μ' άφ ήκε να τελειώσω τή φράσι μου και μοι
άπαντ: «έσύ θά με ξεπεράσης, αλλοίμονο άν ή ζωή
σταματούσε στην Αικατερίνη Βαρουξάκη».

Χωρίς, βέβαια, να πάρω στα σοβαρά τό ευγενικό
φιλοφρόνημα που μου έκανε για να με ένθαρσύνη,

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΒΑΡΟΥΞΑΚΗ

έμεινα έμπρός της άναυδη από θαυμασμό για την
άνωτερότητα της και θυμήθηκα τό γραφικό της
χαρακτήρα που τραβούσε πάντα προς τά επάνω...

Είχα πολύν καιρό να την ιδώ. Την είδα για τελευ-
ταία φορά πρό δύο μηνών στο 'Αρσάκειον του Ψυχι-
κού. Μου έδειξε δίχως υπερηφάνεια, με τό αιώνιο
μειδιάμα της τό νέο της σχολείο. Καλότυχα τά παι-
διά που θά μεγαλώσουν εκεί μέσα! Σχολείο είναι
αυτό ή παιδικός παράδεισος; Αισθάνθηκα την άνάγ-
κην όχι άπλως να την συγχαρώ αλλά βαθειά να την
εύχαριστήσω, γιατί τις είδε με πόσα βάσανα με πό-
σους κόπους κασώρθωσε επί τέλους να δόση σόφα
και δσά στο όνειρο που τόσα χρόνια έχαίτευε με
την φαντασία της. Της έσφιξα τό χέρι με την καρ-
διά μου γεμάτη άπειρη εύγνωμοσύνη, την εύγνωμο-
σύνη όλων τών 'Ελληνίδων που θά σπουδάζουν στο
έξής έκεί μέσα.

—'Εγώ; μου έλε, δέν έκαμα απολύτως τίποτε,
τό Συμβούλιον τό έκαμε». Και με κύτταξε με τόσην
άπλότητα, ώστε παρ' όλίγον να την πιστεύσω. Ήνα-

θαύμασα την φυσικήν ανωτερότητά της και θυμήθηκα τὰ γραφήματά της, πάντα πρὸς τὰ ἑπάνω...

Φεύγοντας, γύρισα νὰ τὴν ἀποχαιρετήσω καὶ τότε καθὼς μοῦ γέλασε ἀπὸ μακριά, μοῦ φάνηκε σὰν ἐξαυλωμένη, σὰν φθασμένη στὸ τέλος τοῦ ἔργου της.

Ἀργότερα ἔλαβα μιὰ ἐπιστολὴ της, πού με προσκαλοῦσε νὰ λάβω μέρος στὸν Σύνδεσμο τῶν ἀποφοίτων τῶν σχολείων τῆς Φιλεκπ. Ἑταιρείας. Τὰ γραφήματά της ἐξακολουθοῦσαν νὰ πηγαίνουν τὸν ἀνήφορο, πάντα πρὸς τὰ ἑπάνω...

Ἀγαπημένη μας κ. Βαρουξάκη, ἔλεγεσ σὰν πάντα τὴν ἀλήθεια, ὅταν μοῦ εἶπες: «ἡ ζωὴ δὲν σταματᾷ μετὰ τὴν Αἰκατερίνη Βαρουξάκη». Μᾶς τὸ ἀπέδειξε τώρα μετὰ τὸν θάνατόν σου. Κι' ἐγὼ σ' ἐπίστευα αἰώνια... Ἐκεῖνο ὅμως πού ἡ ἀνωτερότητά σου δὲν σ' ἀρῆκε ν' ἀντιληφθῇ εἶναι ὅτι αὐτὴν τὴν ζωὴν σὺ κατάρθωσες νὰ τὴν σταματήσῃς γιὰ μιὰ στιγμή μέσα στὴν αἰωνιότητά της καὶ νὰ τῆς βάλλῃς ἀνεξίτηλα τὴν σφραγίδα σου: Οἱ χιλιάδες τῶν γυναικῶν πού ὑπέστησαν τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασί σου, ἀναφαν τὴν δάδα τῆς συνειδητῆς ζωῆς τῶν ἀπὸ τὸ δικό σου φῶς. Καὶ τώρα τρέχοντας τὸ δρόμο τῆς ζωῆς τῶν, τὰ πλήθη αὐτὰ τῶν γυναικῶν, μεταδίδουν τὸ φῶς σου στὶς ἐπερχόμενες γενεὲς καὶ αὐτὲς πάρα ἑπάνω, καὶ ἐκεῖνες πάλι πρὸς τὰ ἑπάνω καὶ πάντα πρὸς τὰ ἑπάνω...

Αἰκατερίνη Βαρουξάκη, δὲν ἀπέθανες, εἶσαι αἰώνια!

POZA A. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΗΜ. ΕΛΛ. Μανθάνομεν ὅτι στὴ θέσι τῆς ἀποθανούσης Αἰκ. Βαρουξάκη διορίσθη ἡ διακεκριμένη παιδαγωγὸς κ. Ἀσπασία Σκορδέλη.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Στὸ φύλλο τῆς «Ἑλληνίδος» τοῦ Ἰανουαρίου ἡ κ. Κατερίνα Κακούρη γράφει γιὰ τὶς προσπάθειες ποῦ γίνονται τώρα ἐσχάτως διὰ τὸ θέατρον τοῦ παιδιοῦ. Ἀλλὰ στὴν ἀγαπητὴ κ. Κακούρη θὰ συστήσω νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὸ φύλλον τῆς «Ἑλληνίδος» τοῦ Αὐγούστου—Σεπτεμβρίου 1931 καὶ νὰ διαβάσῃ μετὰ προσοχῆς τί γράφει γιὰ τὸ Παιδικὸ θέατρο ἡ συνεργάτις τῆς «Ἑλληνίδος» κ. Ἀθηνᾶ Ταρσούλη. Ἡ ἰδέα τοῦ Παιδικοῦ θεάτρου ὡς μέσον παιδαγωγικόν, εἰς τὴν ἀναδημιουργουμένην μετὰ τὸν πόλεμον κοινωνίαν, ἐρρίφθη πρῶτον ἀπὸ τὴν πρόεδρον τοῦ τμήματος Παιδικῆς Ἀδελφοσύνης τοῦ Λυκ. Ἑλληνίδων κ. Ἑλένην Ζούζουλα, τότε κηρύσσεται ὁ πρῶτος διαγωνισμὸς παιδικῶν ἔργων εἰς τὸν ὅποιον στέλλονται 45 ἔργα ἀπὸ τὰ ὅποια ἡ κριτικὴ ἐπιτροπὴ βραβεύει τὸν παιχτὴν «Παραμῦθι τῆς Βιολαντῶς, τῶν τριῶν ἀδελφῶν Βελμύρα, τὸν «Σημαιοφόρον» τῆς κ. Βασιλειάδου καὶ ἄλλα» γράφει ἡ ἰδία 10 καὶ πλέον

παιδικὰ ἔργα διὰ τὸ θέατρον καὶ τέλος προτείνει καὶ ἡ ἰδία φροντίξῃ ἀόκνως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ὑπὲρ τῆς κρατικοποιήσεως τοῦ Παιδικοῦ Θεάτρου.

Ὁ κ. Δ. Δαμασκηνός, ἀποτελὼν μέλος τοῦ γνωμοδοτικοῦ συμβουλίου τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος πολὺ ὀρθῶς γράφει κατ' Αὐγούστου 1931 εἰς τὴν Πρωτάν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ διαγωνισμοῦ ἐμπνευσμένον ἄρθρον, εἰς τὸ ὅποιον πολὺ ὀρθῶς ἀναπτύσσει ὅτι παιδικὸν θέατρον εἶναι τὸ μόνον μέσον τῆς ψυχικῆς ἀγωγῆς τοῦ παιδιοῦ, μετὰ τὸ ὅποιον ἐπιτυγχάνεται ἡ ὁμαλὴ ψυχικὴ σύνθεσις τῶν ἀνθρώπων. Καὶ εἰς τὴν ὁμαλίαν αὐτὴν ψυχοσύνθεσιν ὀφείλεται ἡ πρόληψις τῆς ἐγκληματικότητος καὶ ἡ πειθαρχία τῆς φαντασίας.

Παρακολοιθῆσαμεν τελευταίως ἔργα τῶν διαφόρων ποῦ ἀνακηρύσσονται εἰδικῶς διὰ τὸ παιδικὸ θέατρο· ἐκτὸς δύο ἢ τριῶν τὰ ἄλλα εἶναι κακοβαλμένα, χωρὶς καμμιὰ κριτικὴ νὰ ἐπιβλέπῃ καὶ ἐγκρίνῃ ἂν καὶ πῶς πρέπει νὰ ἀναιβοῦν στὸ θέατρο—ἔργα ἡθοπλαστικά.

Γι' αὐτὸ εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ὅπως, καὶ πολὺ ὀρθῶς ἐπρότεινε ἡ κ. Ζούζουλα εἰς τὸν τέως Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας κ. Τουρκοβασίλην, ὅτι πρῶτον μέλημα τοῦ Ὑπουργείου ἔπρεπε νὰ ἦναι νὰ συστηθῇ μιὰ ἐπιτροπὴ ἀπὸ εἰδικοὺς παιδαγωγοὺς καὶ συγγραφεῖς, οἱ ὅποιοι νὰ κρίνουν κάθε ἔργον ποῦ πρόκειται νὰ παιχθῇ εἰς τὸ θέατρον τοῦ παιδιοῦ. Ἐπίσης ἐξήτησε ἡ κ. Ζούζουλα νὰ προκηρυχθῶν διαγωνισμοὶ ὥστε νὰ ὑποβληθῶν ἄρθρα ἔργα κατὰλληλα καὶ ὁ κύριος Τουρκοβασίλης εἶχε λάβει τὴν ἀπόφασιν, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε νὰ τὸ πραγματοποιήσῃ.

Δὲν ἀμφιβάλλει δὲ καεῖς ὅτι καὶ ὁ νῦν Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Μακρόπουλος, ὅστις εἶναι γνωστὸν πόσο ἐνδιαφέρεται διὰ κάθε ἀνθρωπιστικὸν ἔργον καὶ ὅστις μελετᾷ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ Π. Θ. θὰ ἐξεύρῃ ταχέως τοὺς πόρους (διότι μόνον περὶ αὐτῶν πρόκειται).

Εἶναι δὲ ἐκ τῶν προτέρων βέβαιον πόσον ὁ κόσμος θὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ὡραίαν προσπάθειαν, ἀφοῦ τώρα μετὰ ἀτελῆ ἔργα καὶ ἀκόμα ἀτελέστερα σκηναὶ συρρέει ἄφθονος καὶ ἀρίνη τόσα κέρδη.

Πάντως εἶναι εὐχάριστον νὰ βλέπῃ καεῖς πόσον ἡ ἰδέα τοῦ παιδικοῦ θεάτρου ἐρρίζωσε εἰς τὴν ψυχὴν ὅλων καὶ πῶς ὅλοι ἀναμένουν ἕνα ἄρτιον σύνολον καὶ μιὰν ἀρτιωτάτην ἐμφάνισιν.

Ν. ΠΑΔΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἐλήφθησαν εἰς τὰ γραφεῖα μας:

Περιοδικὸν «Γράμματα», Φιλολογία, Τέχνη, Ἀγωγή. Ἔτος Α' τεῦχος 1ον.

Εὐφορίων ἔτος Α', τεῦχος 1ον.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Στις 13 Φεβρουαρίου, ἡ κ. Ἑλένη Παντελάκη, ἔδωσε ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου γονέων στὴν αἴθουσα Ὁφελίμων Βιβλίων διάλεξιν μετὰ θέμα:

«Παρατηρήσεις ἀπὸ τὴν ἀνατροφὴν τῶν παιδιῶν».

Ἡ διακεκριμένη ὁμιλήτρια, γνωστὴ καὶ ἀπὸ ἄλλες παιδαγωγικῆς διαλέξεις γιὰ τὴν ἐμβριθεῖα, τὴν παρατηρητικότητά καὶ τὴν ἀκρίβειά μετὰ τὴν ὅποια ἐξετάζει καὶ ἀναπτύσει τὰ θέματά της, ἐκράτησε ἐπὶ μιαν ὥραν ἀμείωτο τὸν ἐνδιαφέρον τοῦ πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου της.

Τὸ θέμα της, παρμένο ἀπὸ τὴν καθημερινήν της ζωὴν καὶ ποῦ ἄφθονο ὕλικὸν τῆς προσέφερεν πρὸ πάντων τὰ ἴδια της παιδιὰ, ἀποτελέσας ἕνα ζωντανὸ παράδειγμα γιὰ τὶς πολλὰς μητέρας ποῦ παρηκολούθησαν τὴν διάλεξιν, καὶ σπουδαῖο μάθημα γιὰ ὅσες προετοιμάζονται γιὰ τὸ ὑψηλὸ αὐτὸ καθήκον.

Ἐκεῖνο ποῦ ἐτόνισε ἡ ὁμιλήτρια ἦτο ἄρ' ἐνὸς ἡ προσπάθεια ὅπως πρῶτα οἱ μεγάλοι διορθώσουν τὰ ἐλαττώματά τους, τὰ ὅποια μοιράζεις βλέπομε νὰ ἐπαναλαμβάνονται ἀπὸ τὰ παιδιὰ. Ἐπειτα ἡ κατάργησις ἐκ μέρους τῆς μητέρας κάθε σχολαστικότητος, ἡ ὅποια κάποτε φθάνει τὰ ὅρια τοῦ παθολογικοῦ, εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐπιβλεψὶν τοῦ παιδιοῦ, καὶ ἰδίως τὸν προσδιορισμὸν ὠρισμένης ὥρας γιὰ τὸ λουτρὸ τοῦ παιδιοῦ, στὸ βραδυνὸ φαγητό, τὰ ὅποια ἂν κάποτε γίνονιν μισῇ ἢ καὶ μιᾷ ὥρᾳ ἀργότερα, δὲν ἔχουν οὔτε νὰ βλάψουν, οὔτε νὰ ἐπηρεάσουν τὴν καθόλου τακτικὴν τοῦ παιδιοῦ, ἀφοῦ ἡ ὥρα αὐτὴ θὰ δώσῃ εὐκαιρίαν στὴν μητέρα ν' ἀσχοληθῇ λίγο μετὰ τὸν ἑαυτὸν της καὶ νὰ τὴν ξεκουράσῃ σωματικὰ καὶ ψυχικὰ.

Ἐπίσης ἐξέφρασε τὴν ὀρθὴ γνώμην, ὅτι δὲν εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ὕλικὴ ἀνεξαρτησία γιὰ τὴν καλλίτερον ἀνατροφὴν τοῦ παιδιοῦ, γιὰ τὴν ὕλικὴ ἀνεξαρτησία καὶ ψυχικὴ δύναμις καὶ ἱκανότης διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν παιδιῶν, εἶναι πράγματα ἀσχετά.

Μήπως δὲν βλέπομε συχνότατα παιδιὰ εὐπόρων οἰκογενειῶν νὰ βρίζονται σὲ μειονεκτικὴν θέσιν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως μετὰ παιδάκια πτωχῶν μὲν, ἀλλὰ γερῶν γονέων ψυχικῶς ἰσορροπημένων, μετὰ πλήρη συναισθησὶ τῶν καθηκόντων τους καὶ μετὰ ὁδηγὸν πρὸ πάντων τὴν λογικὴν;

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον ἐφίστα ἰδιαίτερος εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς παρουσίας τῆς μητέρας, στὸν ἕνα ἐκ τῶν δύο περιπτώσεων ποῦ κάνει καθημερινῶς τὸ παιδί, ἂν καὶ ὁ ἕνας εἶναι ἀρκετὸς γιὰ τὴν καλὴ ἐξυγίανσιν τοῦ παιδιοῦ ἐφ' ὅσον ζῇ ὑπὸ ὑγιεινὰς συνθήκας σὸ σπιτί του, καθὼς καὶ ἡ παρουσία της κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἐτοιμασίας πρὸς ὕπνον, ὅποτε ξετυλίγεται ὅλος ὁ ψυχικὸς κόσμος τοῦ παιδιοῦ μετὰ ἐκεῖνο τὸ *tête à tête* τῶν δύο, καὶ ἔτσι συντελεῖται ἡ ψυχικὴ ἐπαφὴ μητέρας καὶ παιδιοῦ, ἀπαραίτητον σχολεῖον καὶ μεγάλου βοηθοῦ στὸ δύσκολον ἔργον της γιὰ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ

ΔΩΡΑ Δ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Πῶς θὰ καλλιτερεύσωμε τὴν ζωὴν μας.—Μετὰ τὸν ἄνω τίτλον ἀνηγγέλθη ἡ διάλεξις τῆς κ. Φράγκου στὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων, μιὰ Τετάρτη στὰς 7 Φεβρουαρίου.

Εἶμαι βεβαία, ὅτι ὅσοι τὴν ἀκούσαν θὰ κρατήσουν τὴν ἡμερομηνίαν αὐτήν, ὅπως θυμᾶται κανεὶς μιὰ μέρα τυχερὰ ὅπου κάτι καλὸ συνέβη. Κρίμα μόνον ὅτι ἔτυχε νὰ συμπέσῃ νὰ εἶνε ἐβδομάς τῶν Ἀπόκρεω, ὅποτε ὁ κόσμος θεωρεῖ χρέος του νὰ διασκεδάσῃ, ὅτι ἡ Josephine Baker ἐχόρευε ἐκεῖνην τὴν ὥραν στὴν τελευταία ἀπογειματινὴ της παραστάσις, καὶ ὅτι ἄλλαι δύο διαλέξεις γνωστῶν ὁμιλητῶν ἐμοιράσθησαν τοὺς ἀκροατὰς ποῦ κατακλύζουν συνήθως τὴν αἴθουσαν ὅταν πρόκειται νὰ ὁμιλήσῃ ἡ Κυρία Ζωὴ Φράγκου.

Δὲν πρόκειται νὰ κάμω κριτικὴν, διότι ἡ προσωπικότης τῆς ὁμιλητρίδας εἶνε πολὺ γνωστὴ. Οὔτε καὶ θὰ προσπαθῶ νὰ δώσω πιστὴν περιλήψιν τῶν λεχθέντων.

Αὐτὸ θὰ ἦτο δύσκολον ὅσον καὶ ἂν ἡ ὁμιλήτρια λέγει τὰ πράγματα ἀπλᾶ καὶ καθαρά. Ἡ ἀξία μιᾶς ὁμιλίας συνίσταται πρὸ πάντων εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν τὴν ὁποίαν γεννᾷ, εἰς τὸ εὖμα ποῦ κατορθώνει νὰ βγάξῃ ὁ ρήτωρ ἀπὸ τὸ *εἶναι του* καὶ νὰ τὸ μεταδώσῃ στοὺς ἀκροατὰς του.

Ἡ κυρία Φράγκου τὸ κατορθώνει αὐτὸ σχεδὸν πάντα, ἀλλὰ στὴν ὁμιλίαν τοῦ Λυκείου τὸ κατάρθωσε σ' ἕνα ὑψιστὸ βαθμὸν.

Ἴσως γιὰ τὸ θέμα τῆς ἄρσεως, ἴσως γιὰ τὸ κατεῖχε πρὸ πολλοῦ, ἴσως πρὸ πάντων γιὰ τὴν ἡσθάνθη ὅτι αὐτὸ εἶχαν ἀνάγκη ν' ἀκούσουν οἱ ἄνθρωποι ποῦ ἦσαν ἐκεῖ.

Βεβαίως τὸ δυσκολώτερον καὶ τὸ σπανιώτερον εἶναι, σὲ μιὰ ἐπικοινωνίαν ἀνθρώπων νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἀτμοσφαῖρα ποῦ εἶπα. Τότε καὶ τὰ ἀπλούστερα λόγια ταράσσουν, συγκινοῦν, ἀνοίγουν τὴ θυρίδα τῶν συναισθημάτων καὶ συνδέουν τὰς σκέψεις μεταξὺ τῶν. Πρέπει ὅμως νὰ εἶναι μιὰ διάνοια πολὺ δυνατὴ, μιὰ ψυχὴ πολὺ ἀληθινὴ καὶ μιὰ καρδιὰ γεμάτη ἀγάπην, γιὰ νὰ δημιουργήσῃ μιὰ τέτοια ἀτμοσφαῖρα. Τότε οἱ ἀκροαταὶ ἐναρμονίζονται. Νομίζει ὁ καθεὶς ὅτι τὰ λεγόμενα εἶναι γιὰ τὸν ἑαυτὸν του. Χαίρεται, αἰσθάνεται ἀπηλλαγμένος ἀπὸ κάποιο μεγάλο βῆρος ἀπλούστατα γιὰ τὴν δέχεται ἕνα φῶς συνανθρώπου του ὅπως μέσα στὰ σκοτεινὰ σημεῖα τῆς σκέψεώς του ποῦ δὲν κατορθώνει ὁ ἴδιος πάντοτε νὰ φωτίσῃ καὶ νὰ θερμάνῃ μετὰ τὴν μελέτη καὶ μετὰ τὴν περισυλλογὴν.

Ἡ κυρία Φράγκου κατέγινε εἰδικῶς στὴν ψυχολογίαν. Ἡ μεγάλῃ της τέχνῃ εἶναι, ὅτι ἀφοῦ εἰσδύσῃ ἡ ἰδία στὸ ἐπιστημονικὸ μέρος, ἀφοῦ ἀρροσιωθῇ στὰ δυσκολώτερα σημεῖα, τὰ παρουσιάζει στὸ κοινὸν τόσο ἀπλᾶ, καταληπτὰ καὶ ζωντανὰ ὥστε ὅλοι τὰ καταλαμβάνουν.

Στὴν διάλεξιν ποῦ ἔκαμε στὸ Λύκειον, ξεχωριστὴ ἀπὸ τὴν σειράν τῶν τακτικῶν διαλέξεων της στὸ Σὺλ-

λογο Ὁφελίμων Βιβλίων ἢ στοὺς Σύλλογους γονέων, διάλεξε ἕνα θέμα ποὺ μᾶς θίγει ὅλους. Δὲν ἐπρόκειτο πλέον γιὰ τὴν ἀατροφὴ καὶ τὴν ψυχολογία τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ γιὰ τὴ στραβωμένη ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ποὺ πονεῖ καὶ ζητεῖ ἀναστήλωσι.

Ἀπετάθη μὲ τὴ μετριοφροσύνη ποὺ τὴ χαρακτηρίζει στὶς ἀδελφές της, στὶς γυναῖκες ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς ἀνδρας ποὺ παρευρίσκοντο ὑποθέτω ὅτι τὰ λόγια της ἤθραν τὴν ἀπήχησι.

Δὲν πρέπει, εἶπε, ὅταν χαλνοῦν τὰ πράγματα στὴ ζωὴ μας νὰ ζητοῦμε πάντα τὴν αἰτία ἔξω ἀπὸ μᾶς ἢ νὰ ἐπιρρίπτωμεν τὸ σφάλμα σὲ ἄλλους. Οὔτε καὶ νὰ σταματοῦμε στὴ συνήθη φράσι: «θέλω, μὰ δὲν μπορῶ ν' ἀλλάξω τὸν ἑαυτόν μου». Πρέπει, ἂν θέλωμεν ἀληθινὰ νὰ καλλιτερεύσωμεν κάτι ποὺ μᾶς χαλνᾷ τὴ ζωὴ μας, νὰ ζητοῦμε τὴν ἀληθινὴ αἰτία ποὺ συχνά, συχνώτατα κρύβεται μέσα μας. Ἡ αὐτοπαράτησις χρειάζεται, ἀλλὰ δὲν φθάνει μόνον αὐτὴ ποὺ γίνεται στὴ συνείδησι, ὁ ἀνθρώπος ξέρει νὰ κρύπτεται συχνὰ καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του. Ἀποδίδει αἰφνης τὴν αἰτία μᾶς ἀδυναμίας του ἐκεῖ ὅπου δὲν εἶναι δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ κατέβῃ ἔως τὸ ὑποσυνειδητό του, ἐκεῖ ἀκριβῶς ποὺ κρύπτονται ὅλαι αἱ ἐπιθυμίες καὶ ὅλαι αἱ ἀδυναμίες καὶ δροῦν ἀνετόλμητα. Ἀντὶ νὰ τις ἀφίσωμεν νὰ μᾶς κυβερνοῦν, ἂς τις μεταχειρισθῶμεν ἡμεῖς γιὰ τὸ σκοπὸ μας. Γιατὶ ὅλο τὸ μυστικὸ γιὰ νὰ βελτιώσωμεν αὐτὸ ποὺ θέλομε εἶναι νὰ βλέπωμε καθαρά τὸ ἀληθινὸ ἐλατήριο τῶν πράξεών μας. Εἶναι δύσκολο, πάρα πολὺ δύσκολο νὰ κρίνῃ κανεῖς τὸν ἑαυτόν του σωστὰ, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ ἐννοήσωμεν πολλὰ ἀπὸ τὴν ἐντύπωσι ποὺ προξενοῦμε στοὺς ἄλλους.—Ἄν τὸ θέλῃν εἶναι πράττειν, πρέπει γιὰ νὰ θελήσῃ κανεῖς δυνατὰ νὰ βλέπῃ πρῶτα καθαρά. Καὶ ἐκεῖ ἔγκειται ὅλη ἡ δυσκολία.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ καταδικαζόμεθα διαρκῶς, νὰ ὑποτιμῶμεν τὸν ἑαυτόν μας, νὰ λέμε καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν τὸ λάθος μας ἢ τὴ λύπη μας. Ἀπειαντίας νὰ λέμε: εἶμαι ἡσυχος, ἂν ἐπιθυμοῦμεν τὴ γαλήνη. Ἡ αὐθυποβολὴ ἐπιτυγχάνει ἰδίως πρὸ τοῦ ὕπνου ὅποτε τὸ ὑποσυνειδητό παραλαμβάνει καὶ κρατεῖ τὴν παραγγελία, ἐργάζεται γιὰ μᾶς ἐν ἀγνοίᾳ μας καὶ τὸ πρῶτὸ στὸ ξύπνημα μᾶς παρουσιάζει τὴ σκέψι ποὺ τοῦ δώσαμε πολὺ πιὸ δυνατὴ καὶ πιὸ καθαρά.

Αὐτοσυγκέντρωσις, αὐτοπαρατήρησις καὶ διαρκὴς ἐπιθυμία νὰ βλέπωμε καθαρά εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος ν' ἀποκτήσωμε γνῶσι καὶ θέλησι.—Ἀπὸ τὰ μικρότερα ζητήματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς ἔως τὰ ὑψηλότερα νοήματα τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς αἰωνιότητος μ' αὐτὴ τὴ μεθόδον μποροῦμε νὰ προχωρήσωμε.

Μὲ παραδείγματα παρμένα ἀπὸ γνωστούς της καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν της, ἡ κ. Φράγκου ἔδωσε μιὰ ζωντανὴ ἀνοπαράστασι τοῦ πῶς μπορεῖ καὶ πρέπει ὁ ἀνθρώπος νὰ διευθύνῃ καὶ νὰ καλλιτερεύῃ διαρκῶς τὴ ζωὴ του.

ΕΛΛΗ ΧΑΡ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Πολλὰ παιδιά ἔχουν τὴν κακὴ συνήθεια νὰ τρῶν τὰ νύχια τους, συνήθως εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς γενικῆς κακῆς καταστάσεως τῆς υγείας των, μιᾶς ψυχικῆς ἀνισορροπίας καὶ χρειάζεται εἰδικὴ ψυχικὴ θεραπεία. Συγχρόνως ὅμως συνιστοῦν ν' ἀλείφουν τὰ νύχια μὲ μιὰ πικρὰ οὐσία, λ. χ. κινίνο, ζεντιάνην ἢ κάσσια.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ λευκὰ μάλλινὰ ἐνδύματα πέρνουν μὲ τὴν πλύσι μιά κτηριαδα. Γιὰ νὰ τοὺς διατηρήσῃς τὴν ἀρχικὴ λευκότητά, ἀντὶ νὰ τὰ πλύνετε, τρίψτε τα στεγνὰ μὲ ἀλεῦρι βρώμης καὶ μετὰ ταῦτα βουρτζίστε τα καλά.

Γλύκισμα μὲ πατατάλευρο —50 δρμ ζάχαρη ψιλὴ, 50 δρμ. βούτυρο, 50 δρμ πατατάλευρο καὶ 4 αἰγὰ. Δουλεύομεν τοὺς κροκοὺς μὲ τὴ ζάχαρη καλὰ, ὥς ποὺ νὰ γίνῃ μιὰ ὁμοιοειδὴς κρέμα, προσθέτομεν λίγη βανίλλια ἢ λεμονόφλουδα ξυμένη. Ἀνακατώνομεν σιγὰ σιγὰ τὸ πατατάλευρον καὶ δουλεύομεν γιὰ νὰ μὴ μείνουν θρόμβοι καὶ στὸ τέλος τὰ κτυπημένα ἀσπράδια. Βουτυρόνομεν μιὰ φόρμα καὶ ψήνομεν ἐπὶ 1½ ὥρα σὲ μέτριον φούρνον. Τὸ γλύκισμα εἶναι ψημμένο ὅταν δὲν κολλᾷ πιά ἢ ζύμη στὸ μαχαίρι ποὺ θὰ χῶσωμεν μέσα του. Σερβίρεται μαζὺ μὲ κομπόστες.

Θέλετε νὰ σᾶς ποῦμε πῶς νὰ καθαρίζετε τῆς γοῦνες σας; Γιατὶ χρειάζονται συχνὸ καθάρισμα ὅταν εἶναι μάλιστα ἀνοικτοῦ χρώματος. Νὰ βρῆτε ἕνα μεγάλο κομμάτι βαμβάκι σὲ λίγη βενζίνη καὶ ἀμμιωνία καὶ νὰ τὸ περάσετε πάνω στὴ γοῦνα σας ἀλλὰ μὲ κατεύθυνσι ποὺ ἔχουν οἱ τρίχες.

Ἄν θέλετε πάλιν νὰ φρεσκάρετε ἕνα βελουδένιον φόρεμα, νὰ τὸ βρέξετε ἀπὸ τὴν ἀνάποδη μὲ λίγο χλιαρὸ νερό, μέσα στὸ ὁποῖο θὰ βάλετε λίγο οἶνὸ-πνευμα ἄσπρο. Ἐπειτα τὸ σιδερώσετε πάντοτε ἀπὸ τὴν ἀνάποδη, καὶ στὸν ἀέρα, χωρὶς ν' ἀκουμπᾷ πουθενά.

Κι' ἄλλο ἕνα ἀκόμη. Γιὰ νὰ πλύνετε μιὰ μάλλινη μπλουζά, χωρὶς τὰ ξεχειλώσῃ, πρέπει νὰ τὴν τρυπώσετε πάνω σὲ μιὰ ἄσπρη φόδρα. Κάθε δέκα ἑκατοστά περνᾶτε μιὰ κλωστή. Καὶ ὅταν τὴν πλύνετε, νὰ τὴν βάλετε κάπου στὰ ἴδια γιὰ νὰ στεγνώσῃ. Ἐτοὶ μόνον δὲν χαλᾷ.

Τὰ μεταχειρισμένα σφουγγάρια καθαρίζονται κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπο: Σὲ μιὰ δισκία ζεστὸ νερὸ λειώνετε λίγη σόδα, προσθέτετε λίγη ἀμμιωνία καὶ ἀφίνετε τὰ σφουγγάρια γιὰ ἀρκετὴ ὥρα σ' αὐτὸ τὸ ὑγρὸ. Τὰ καινούρια σφουγγάρια θὰ χτυπήστε πρῶτα καλὰ γιὰ νὰ πέσῃ ὅλη ἡ ἀμμος καὶ θὰ τ' ἀφίσετε νὰ μουσκέψουν ἐπὶ 24 ὥρες σὲ νερὸ καὶ γόλα. Ἐτοὶ θὰ μείνουν ἀπαλὰ καὶ χωρὶς δυσάρεστη μυρουδιά.

Ὅταν στὸ σιδέρωμα σᾶς ἔγινε μιὰ πιέτα ποὺ δὲν πρέπει, μὴ βρέχετε τὸ ρούχο ἀπ' εὐθείας, ἀλλ' ἀπλώσατε ἐπάνω του ἕνα βρεγμένο πανί καὶ σιδερώσατε ἐκ νέου.

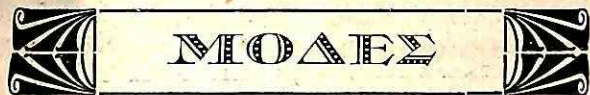
Γιὰ νὰ βροῦν οἱ σκουριές ἀπὸ τὰ ρούχα: Ἐνας τρόπος εἶναι νὰ στάξετε στὸν λεκὲ λίγο ὀξυζωϊκὸν ὀξύ ποὺ θὰ περιέχῃ καὶ 10% ὀξυζωϊκὸν ὀξύ. Πρέπει εὐθὺς νὰ ξεπλυθῇ καλὰ τὸ ρούχο. Δεύτερος τρόπος εἶναι νὰ μουσκέψετε τὸ ρούχο μὲ χλιαρὸ νερό, θὰ τὸ στύψετε καλὰ καὶ θὰ τὰπλώσετε σ' ἕνα καθαρὸ πανί. Χύσατε ἐπάνω στὴ σκουριά λίγες σταγόνες ἀμμωνίας καὶ τὴν τρίβετε κατόπιν μ' ἕνα βαμβάκι βρεγμένο μὲ φωσφορικὸν ὀξύ καὶ τέλος ξεπλύνετε μὲ πολλὰ νερά. Ἀπὸ μεταξωτὸ ὕφασμα εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ βροῦν οἱ σκουριές.

Οἱ λάσπες ἀπὸ τὰ ἀδιάβροχα καθαρίζονται πρῶτα μὲ τὴ βοῦρτσα καὶ κατόπιν μὲ λίγο νερὸ καὶ ξείδι.

Γιὰ νὰ διατηρήσετε τὰ λουλούδια στ' ἀνθοδοχεῖα σας, ξεπλύνετε καθημερινὰ κάτω ἀπὸ τὴ βροῦση τὰ κοτσάνια τους, τὰ ὁποῖα θὰ κοντύνετε λίγο κόβοντάς τα κάτωξωξά.

Ἀμυγδαλατά. 100 δρ. ἀμύγδαλα, 100 δρ. ζάχαρι, 2 φλυτζανάκια τοῦ καφέ σιμιγδάλι, 9 πικραμύγδαλα, 4 αἰγὰ ἀσπράδια.

Κατασκευὴ: Κοπανίζεις τὰ ἀμύγδαλα, ἀφοῦ τὰ ξεφλουδίσεις καλὰ μὲ τὴν ζάχαρι. Προσθέτεις τὸ σιμιγδάλι καὶ τὰ δουλεύεις νὰ ἐνώσουν. Χύνεις καὶ τὰ ἀσπράδια καλοκτυπημένα, τὰ ἀνακατώνεις καὶ ἀρχίζεις καὶ πλάθεις εἰς σχῆμα κεφτεδῶν. Τὸ χέρι σου πάντα νὰ εἶναι βρεγμένο καὶ τὰ τοποθετεῖς σὲ εὐρύχωρο μέρος ἐπάνω σὲ λαδόχαρτο νὰ ψηθοῦν σὲ μέτριον φούρνον.

ΤΙ ΚΑΠΕΛΛΑ ΘΑ ΦΟΡΕΘΟΥΝ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Τὰ ἐφετεῖνὰ καπέλλα παρουσιάζουν κατὶ τὸ νεανικόν, κολακεύουν δηλαδὴ τὴς γυναῖκες, καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ ξέρει κανεῖς τι θέλει τὸ κάθε πρόσωπο, καὶ νὰ πέρνει τὸ καπέλλο τὴ γραμμὴ ποὺ πρέπει γιὰτὶ, γιὰ μιὰ μικρὴ διαφορὰ τὸ πιὸ chic καπέλλο παρουσιάζει τὸ ἀντίθετο.

Ὡς σχήματα τὴν ἀνοίξι θὰ ἐπικρατήσουν τὰ ρελεβὲ σὲ διάφορες γραμμές, ὅπως τριχόρν-ρελεβὲ στὸ πλάι καὶ ἐμπρὸς φορεμένα μᾶλλον ψηλὰ στὸ μέτωπον. Πάντως ὅμως ἐκεῖ ποὺ ταιριάζει στὸ κάθε πρόσωπον.

Ἡ καλοκαιρινὴ σαιζὸν μᾶς παρουσιάζει κανοτιὲ τέλος μὲ κομψὰ τεπεδάκια μπούλ-καρὲ καὶ ποπλίν. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ παρατηρῶ ἰδιαίτερος εἶναι, ὅτι κάθε μεγάλος Παρισινὸς οἶκος παρουσιάζει διαφορετικὴ γραμμὴ ὅπως ἡ Ρεμποῦ δείχνει τὰ ρελεβὲ καὶ τέλος καὶ ἡ Ἀνιὲς τὰ κανοτιὲ καὶ τὰ κλὸς καὶ ἔτσι εἶμαι

ἐνθουσιασμένη ποὺ ὑπάρχει ἡ κατάλληλος γραμμὴ δι' ὅλα τὰ πρόσωπα. Ὡς ψάθες θὰ φορεθοῦν οἱ νατουρέλ μὲ πολὺχρωμες γαρνιτούρες καὶ ὅσο ἀπλᾶ θὰ φαίνονται τόσο δύσκολα θὰ κοπιᾶνται γιὰτὶ πρέπει νὰ κοπιᾶνται ἀπὸ χέρια πεπειραμένα.

ΠΗΝΕΙΩ ΣΙΝΑΝΗ

Ποῖος μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ σημερινὴ γυναῖκα δὲν ἔχει σχεδὸν πιά τίποτε τὸ κοινὸ μὲ τὴν παλαιά. Θᾶλεγε κανεῖς πῶς πρόκειται γιὰ ἕνα καινούριο ἄνθρωπο, ἕναν ἄνθρωπο, ποὺ βλέπει τὴ ζωὴ ἐντελῶς διαφορετικὰ ἀπ' ὅτι ἄλλοτε τὴν ἔβλεπε ποὺ ἔχει ἀντικαταστήσει τὴν εὐαισθησία μὲ τὴν τόλμη, τὴν διστακτικότητα μὲ τὸ θάρρος, τὴν μελαγχολία μὲ τὴν εὐθυμία, δηλαδὴ μὲ διὰ λόγια, ποὺ γκρέμισε ὅλους τῆς τοὺς παλιούς θεοὺς γιὰ ν' ἀνοίξῃ τὴν ψυχὴ της καὶ τὸ πνεῦμα της σὲ μιὰ νέα θρησκεία, πῶς ἀπέραντη, πῶς ἀνθρωπιστικὴ, πῶς εἰλικρινὴ πῶς συνταυτισμένη μὲ τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν ἀλήθεια.

Ἡ σημερινὴ γυναῖκα λατρεύει κάθε τι ποὺ μπορεῖ νὰ κἀνῃ τὸ αἷμα της νὰ τρέξῃ πῶς ὀρμητικὰ μέσα στὶς φλέβες της, ποὺ μπορεῖ νὰ τὴν κἀμῃ νὰ αἰσθανθῇ ὅσο τὸ δυνατόν πῶς βαθειά, κάθε τι ποὺ περιέχει κίνησι, ζωὴ, κάθε τι ποὺ δυναμώνει τὸ σῶμα της καὶ τονώνει τὴν ψυχὴ της.

Ἡ σημερινὴ γυναῖκα λατρεύει τὰ σπόρ, τὸ βολάν εἶναι γι' αὐτὴν, εἴτε στὴν γῆ εἴτε στοὺς αἰθέρας, ἕνα παιχιδάκι, ἢ ὅταν πάλι, δεμένη ἀπὸ κάποια ἀκούσια ἐνδότερη χορδὴ στὶς παραδόσεις, τρέφει κάποια προτίμησι γιὰ τὴν ἱππασία, τὸ ἄλογό της μεταβάλλεται γι' αὐτὴν σ' ἕνα περρωτὸ φίλο, ποὺ μαζὺ του μπορεῖ νὰ κατακτήσῃ τὸν κόσμον.

Ἡ καινούρια της αὐτὴ ψυχροσύνησις τὴν ἔκαμε νὰ ἐγκαταλείψῃ, ὅταν ἐπιδίδεται στὸ σπῶρ αὐτό, τὴν πεπαλαιομένην πιά ἐνδυμασία, καὶ μὲ τὴν κυλότητα της, τὴς μπότες της τὸ γκαρσονὲ καπελλάκι της, τῆς δίδει τὴν ἐντύπωσι ἐνὸς ἐφήβου ποὺ δὲν στερεῖται ὅμως τῆς γυναικείας ἐκείνης χάριτος ποὺ θὰ παραμείνει πάντα τὸ γυναικεῖο θέλητρο.

Μία νεαρά Έλληνίς καλλιτέχνης.

Στὸ Studio τῆς κ. Ρὼν ἐξέθεσε κατ' αὐτὰς ἔργα ζωγραφικῆς ἡ Δις Νέλλη Κυριακοῦ, ἓνα νεαρώτατο κορίτσάκι ποῦ, παρὰ τὴν μικρὰν ἡλικίαν τῆς, ἔχει φθάσει σὲ ξηλεὺτὸν βαθμὸν στὴν τέχνη τῆς. Τὰ ἔργα τῆς δείχνουν μιὰ δύναμι καὶ πρωτοτυπία ποῦ σαγηνεύουν τὸν παρατηρητὴ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή καὶ τοῦ μεταδίδουν ὅλην τὴν ἔμπνευσι ποῦ ἐννοώσεν ἡ νεαρά καλλιτέχνης ὅταν ἐξωγράφιζε τοὺς πίνακάς τῆς.

Ἡ Νέλλη Κυριακοῦ γεννήθηκε στὸ Ἡράκλειο τῆς Κρήτης τὸ 1913. Ὅταν τὸ 1919 ἡ οἰκογένειά τῆς ἐγκατεστάθη σὲ τὰς Ἀθήνας, ἡ μικρὰ ἐξαέτης Νέλλη ἤρchiσε μόνη τῆς νὰ σχεδιάζῃ ἀντικείμενα, τοπία καὶ σκηνὲς ἀπὸ τὴ καθημερινὴ ζωὴ.

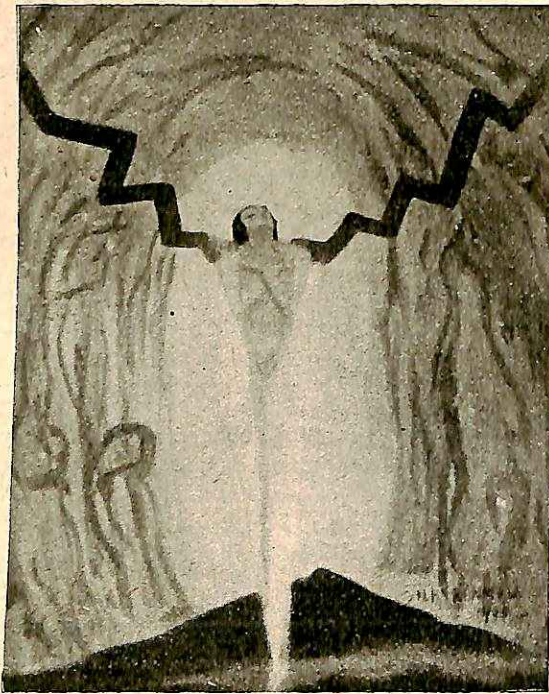
Ὁ γνωστὸς καλλιτέχνης Παρθένης τὴν ἐγνώρισε τὸ 1922 μαζὺ μὲ τὴν ἀδελφοῦσαν τῆς Ρέναν τὴν γνωστὴ μικρὴ μουσικὴν ἰδιοφυΐαν. Ἐνθουσιασθεὶς ἀπὸ τὸ ζωγραφικὸ ταλέντο τῆς Νέλλης προσεφέρθη νὰ τὴν διδάξῃ, καὶ ἔτσι ἐγινε μαθήτριά του ὡς τὸ 1925, ὅτε ἐπῆγε στὴν Βιέννην, ἐδιδάχθη ἀπὸ τὸν κα-

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

θηγητὴν Rothmayer καὶ μετὰ δύο ἔτη εἰσῆχθη ὡς πρωτεύουσα εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆς Βιέννης, τὸ δὲ 1929 εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ecole des Beaux-Arts τῶν Παρισίων.

Ἡ νεαρά Έλληνίς καλλιτέχνης ἔχει ἐκθέσει μέχρι τοῦδε ἔργα εἰς τὸ Oesterreichische Museum, εἰς τὸ Salon d'Été τοῦ 1931, εἰς τὴν Exposition des

ΠΝΕΥΜΑ

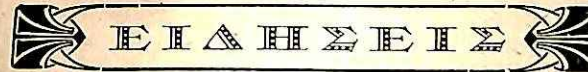
Beaux-Arts τοῦ 1932, καὶ εἰς τὴν Fédération des Artistes français τοῦ 1933. Ἡ πρώτη ἐν Ἀθήναις ἐκθεσίς τῆς ἄφισε ἀρίστas ἐντυπώσεις, καὶ αἱ μέχρι τοῦδε ἐπιτυχεῖς ἀνοίγουν εἰς τὴν Ἑλληνίδα ζωγράφον εὐρύτατο μέλλον.

Ἡ Έλληνίς δημοσιεύει εὐχαρίστως δύο ἀπὸ τοὺς καλυτέρους πίνακάς τῆς.

Εἰρήνης Λασκαρίδου «Τὸ TZAKI». Ἀθῆναι 1934. —Ἡ συγγραφεὺς ἀποτείνεται στοὺς ἀναγνώστας τῆς μὲ τὰ ἑξῆς λόγια: «Διάβασέ με χωρὶς βία, θέλω νὰ μιλήσω στὴ ψυχὴ σου».

Καὶ πράγματι, ἡ ἀφήγησις τοῦ βίου μιᾶς οἰκογενείας, μιᾶς ἡθογραφίας, οὕτως εἰπεῖν, ποῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καὶ φθάνει ὡς τὰ σήμερα, αἰχμαλωτίζει τὴν ψυχὴ, τὴ σαγηνεύει. Ἡ κ. Λασκαρίδου μὲ τὸ βαθεῖα ψυχολογημένο αὐτὸ ἔργο τῆς πλουτίζει πραγματικὰ τὴ σύγχρονη φιλολογία.

Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Ἑλληνίδων ἔστειλεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ βασιλέως Ἀλβέρτου θερμὴν συλλυπητήριον ἐπιστολὴν πρὸς τὸ Ἐθν. Συμβούλιον τῶν Βελγίδων.

Μετὰ λύπης ἀναγγέλλομεν τὸν θάνατον τῆς λαίδης Trustram Eve, γενικῆς ταμίου τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Γυναικῶν. Ἡ ἀποθανοῦσα εἰργάσθη μὲ μεγάλην ἀφωσίωσιν εἰς τὸ Δ. Σ. Γ. καὶ ὁ θάνατός τῆς ἀφίνει πραγματικὸν κενόν.

Ἡ δεσπ. Καλλιόπη Νικολαΐδου ὕστερα ἀπὸ λαμπρὰς σπουδὰς ποῦ ἔκαμεν εἰς τὴν ἐν Γενεύῃ Ecole des Etudes Sociales pour femmes, ἔλαβε τὸ δίπλωμά τῆς ὑπὸ τὰ συγχαρητήρια τῆς διευθύνσεως καὶ τῶν καθηγητῶν τῆς. Ἡ ἀνωτέρω σχολὴ διαίρεται εἰς διαφόρους κλάδους μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶνε καὶ ὁ τῆς προστασίας τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Διὰ τὴν ἐγγραφὴν ἀπαιτεῖται ἀπολυτήριον γυμνασίου διὰ τὸς Ἑλβετίδας καὶ εἰσαγωγικαὶ ἐξετάσεις διὰ τὰς ξένας. Μετὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν κάθε φοιτήτρια εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ κάμῃ θητεῖαν εἰς σχετικὸν ἴδρυμα τῆς Ἑλβετίας ἢ ἀνεγνωρισμένον τοιοῦτον παρὰ τῆς διευθύνσεως τῆς ἀλλοδαπῆς. Ἡ δεσπ. Νικολαΐδου ἔκαμε εἰς τὸ ἐνταῦθα Πατριωτικὸν Ἰδρυμα τὴν θητεῖαν τῆς, ἡ ὁποία, κατὰ τοὺς κανόνους τῆς σχολῆς διήρκεσε 18 μῆνας μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν ὁποίων ὑπέβαλε τὴν διατριβὴν τῆς μὲ θέμα «Ἡ Προστασία τῶν βρεφῶν στὴν Ἑλλάδα», ἡ ὁποία ἐγίνε δεκτὴ μ' ἐξαιρετικὸν ἐπαίνον γιὰ τὸ εὐσυνείδητο καὶ μεθοδικὸ τῆς ἐργασίας, ἰδίως διότι ἔθιξε καὶ τὸ ζήτημα τῆς προστασίας τῆς μητέρας. Συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας τὴν δεσπ. Νικολαΐδου, ποῦ ἐτίμησε τόσο λαμπρῶς τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα εἰς τὴν ἔξοχον, καὶ τῆς εὐχόμεθα εὐρυτάτην σταδιοδρομίαν.

Ἡ κ. Ἑλένη Ζούζουλα ἔγραψε παιδικὴν κομωδίαν «Τὸ ναυάγιο ποῦ φέρνει ἀγαθὰ» μὲ γοργὴν ὑπόθεσιν καὶ κατάλληλο γιὰ νὰ παρασταθῇ ἀπὸ Παιδικὸ Θέατρο ἢ σχολικὰς ομάδας. Ἡ κ. Ζούζουλα εἶνε ἀξία συγχαρητηρίων γιὰ τὴν ἐργασίαν τῆς αὐτῆς.

Μεταξὺ τῶν 38 μελῶν τῆς Γερμανικῆς Ἀκαδημίας τῶν Γραμμάτων συγκαταλέγονται καὶ τέσσαρες γυναῖκες. Μία ἐξ αὐτῶν εἶνε ἡ καὶ παρ' ἡμῖν γνωστὴ Ἰζόλδη Κούρτς ποῦ ἔγραψεν ὠραιότατο βιβλίον περὶ Ἑλλάδος.

Γυναῖκες διπλωμαῖται. Ἡ κ. Julia Woodruff Wheelock διπλωματικὴ ἀπεσταλμένη τῶν Ἡν. Πολιτειῶν στὴ Γιουγκοσλαβία κατέλαβε τὴν θέσιν τῆς στὸ Βελιγράδιον. Εἶνε θερμότης καὶ φεμινίστρια, ἔχει ἀδιάσειστον ἐμπιστοσύνην στὶς ἱκανότητες τῶν γυναικῶν εἰς τὸ νὰ ὑπηρετοῦν τὴν κυβερνήσιν των εἰς οἰονδήποτε θέσιν.

Γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Φιλανδία, ποῦ ἔχει ἐν τοῦτοις πολλὰς γυναῖκες ἀρχιτέκτονας, ἔχτισαν γυναῖκες ἐκκλησίαν. Στὴν πόλιν Σίμπελε ἔμναν ἐσχάτως τὰ ἐγκαίνια μιᾶς ἐκκλησίας ποῦ καὶ τὰ σχέδια καὶ τὴν οἰκοδομὴν ἐξετέλεσαν δύο γυναῖκες, ἡ Elsie Borg καὶ ἡ Elsa Arokallio.

Τὸ Δημοτ. Συμβούλιον τῆς Κοπεγχάγης διώρισεν ἀκόμη πέντε γυναῖκες ἀστυνόμους ὥστε σήμερον ὑπηρετοῦν τὴν Ἀστυνομίαν τῆς Δανικῆς πρωτεύουσος ἐν ὅλῳ 14 γυναῖκες, ἀπόδειξις πόσον θεωρεῖται χρήσιμος ὁ θεσμός τῆς γυναικείας ἀστυνομίας.

Τὴν 19 Ἀπριλίου θὰ γίνῃ στὴ Ρώμῃ ἡ ἐναρξὶς τοῦ Συνεδρίου ποῦ διοργανῶνται τὸ Διεθνὲς Ἰνστιτούτο τοῦ Ἑκπαιδευτικοῦ Κινηματογράφου. Ὁ διευθυντὴς τοῦ Dr. Luciano de Feo ἐξήτησεν ὅπως τὰ ἀπανταχοῦ Ἑθν. Συμβούλια ἀποστείλουν ἐκθέσεις περὶ τοῦ κινηματογράφου τῆς χώρας των σχετικῶς μὲ τὰ ζητήματα ποῦ θὰ συζητηθοῦν στὸ συνέδριον. Εἶνε δὲ αὐτά: Κινηματογράφος καὶ ἐκπαίδευσις. Κινηματογράφος καὶ κοινωνικὴ πρόνοια. Κινηματογράφος καὶ λογογραφία.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Μ. Σ. Ἀλεξάνδρεια. — Γιὰ ν' ἀδυνατίσετε χωρὶς μέσα τεχνητά, σὰς συμβουλεύομεν νὰ πάρετε γιὰ τὸ πρόγευμα ἓνα φλιτζάνι τσάι, τὸ μεσημέρι νὰ τρῶτε καλά, ἀλλὰ χωρὶς ψωμί, καὶ τὸ βράδυ ν' ἀρκεσθῆτε μ' ἓνα κεσὲ γιαούρτι καὶ μ' ἓνα φρούτο.

Π. Ρ. Ἐνταῦθα. — Τὸ νερὸ ὅπου ἐβράσατε ρίξτε ἢ μακαρόνια μπορεῖτε νὰ χρησιμοποιήσετε γιὰ νὰ κολλαρίσετε δαντέλλες ἢ λεπτὰ κεντήματα. Μὲ νερὸ τῶν ξερῶν φασολίων πλένετε ἐκτακτὰ μουσελίνες καὶ κάθε βαμβακερὸ ὕφασμα.

Μ. Γ. Κόρινθος. Εἶνε πάντοτε λυπηρὸ νὰ θυμᾶται ὁ ἄνθρωπος τὴν μητέρα του ὡς μιὰ γυναῖκα ταπεινὴ, ὑποδουλωμένη, μειονεκτικὴ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς θὰ μείνῃ καὶ αὐτὸς ἴσως μειονεκτικὸς στὴ κοινωνία. Πόσοι, ἀναπολοῦντες τὴν παιδικὴν τοὺς ἡλικίαν, τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο τῆς μητέρας των, τὴν θυμούνται ὡς ἓνα δυστυχισμένο πλᾶσμα, σκυμμένο ὑπὸ τὸν ζυγὸ τοῦ ἀνδρός, τοῦ νοικοκυριοῦ, τῶν παιδιῶν, χωρὶς τὰ στοιχειοδέστερα ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἀνίσχυρο ὅμως ν' ἀμυνθῇ. Πόσο πρέπει νὰ δυσανασχετοῦμεν βλέποντες καὶ σήμερον γυναῖκες βασανισμένες, παραφορτωμένες μὲ φροντίδες, ποῦ δὲν μποροῦν ποτὲ νὰ πάρουν ἀνάσα ἀπὸ τῆς δουλειᾶς τοῦ σπιτιοῦ, ἀπὸ τῆς ἐννοίας καὶ τῆς ἀπαιτήσεως τῆς οἰκονομίας. Στὰ παιδιά των δίδουν τὸ λάδι ἀπὸ τὸ λύχνον τους, ἀντὶ νὰ τοὺς δίδουν τὸ φῶς καὶ μένουν ἐξηνητλημένες καὶ χωρὶς δυνάμεις γιὰ τὴν ἐξόδεψιν χωρὶς νὰ λογαριάζουν.

“L'HELLENIS,”

Organe mensuel du Conseil National
des femmes héllènes

Rédaction-Administration: Rue Alex. Soutsou 26
Athènes, Mars, 1934

Le travail des femmes, par H. R.—Une des plus injustes et humiliantes mesures qu'on croit devoir prendre contre la crise économique, que les hommes n'ont pu ni prévoir, ni empêcher, et celle qui tend à éliminer les femmes des différents postes publics et privés. Par cette méthode on diminuera peut-être quelque peu le nombre des chômeurs, mais de l'autre côté le nombre des chômeuses sera augmenté. Nous croyons, qu'une mesure qui empêche quiconque de travailler, est absolument contraire à l'idée démocratique qui règne dans notre pays. La plupart des femmes qui travaillent hors de leur foyer le font sous la pression de la plus dure nécessité. Mais les hommes pourraient vaincre dans ce triste combat sur le marché du travail, s'ils voulaient soutenir le principe «pour travail égal, salaire égal». Du moment qu'un entrepreneur payera de même un homme et une femme, il préférera presque toujours — peut-être par atavisme — l'homme, tandis que maintenant il engage la femme qui est généralement plus mal payée.

Mais le travail n'est pas seulement une question d'argent; il a son côté moral. Il rend l'individu libre, content et lui procure des joies qu'aucune loi ne devrait avoir le droit de lui enlever.

L'idée de la Paix et les femmes par Hé'ène Sifnéou.— A l'occasion du Pacte Balcanique qui a été réalisé dernièrement à Athènes, nous nous demandons: Quel est le rôle de la femme balcanique au point de vue: Paix? Si nous prenons en considération que l'étincelle de la guerre mondiale a surjet des Balcans et qu'elle a mis feu comme un immense incendie au monde entier, la femme balcanique doit travailler pour la Paix plus qu'aucune autre femme du monde. Et, c'est pour cela que nous prions les mères d'oublier leurs rancunes et leurs haines, et d'élever leurs enfants en leur inspirant l'amour de la Paix, qu'elles évitent de leur donner des jouets guerriers, et qu'elles aient comme règle d'or: «Faites aux autres, ce que vous voudriez qu'on vous fit à vous-même» quant toutes les femmes de tout les pays s'uniront, alors les horreurs de la

guerre pourront être évitées, et elles sauveront ainsi leurs maris, leurs frères, et leurs enfants de la mort et de la mutilation.

Catherine Varouxaki par R. Nicolopoulou. La mort de cette pédagogue éminente qui fut aussi une femme de cœur sera vivement ressentie par des milliers de jeunes filles et jeunes femmes dont elle avait dirigé l'éducation. Une de ces ancienne élève lui rend un poème ému.

Le Conseil National des femmes héllènes a envoyé une chaleureuse lettre de condoléance au Conseil National des femmes Belges à l'occasion de la mort tragique du roi Albert.

De même le C.N.F.H. a appris avec un profond chagrin la mort de Lady Trustam Eve trésorière générale du C. I. F.

Comment fut trouvé le portrait du Patriarche Grégoire V. par Irène Nicolaidés.— Un des premiers martyrs de la guerre de l'Indépendance de la Grèce, il y 100 ans, fut le Patriarche Grégoire V. Les Turcs le pendirent à la porte du patriarcat à Constantinople et jettèrent ensuite son cadavre à la mer. Lors de la libération de la Grèce, la première capitale du nouveau royaume était Nauplie. Le pharmacien du premier roi Othon, le Bavarois Landerer trouva là dans un tas de vieilleries un tableau qui lui sembla avoir une certaine valeur, quoique le mauvais état dans lequel il se trouvait laissait à peine distinguer ce qu'il représentait. Il prit le tableau chez lui, le nettoya, et fut très étonné de découvrir sous la crasse le portrait du martyr. Il est évident que ce portrait a servi depuis à maintes reproductions ainsi que de modèle à la statue du Patriarche qui se trouve devant l'Université d'Athènes.

Au moment où ce numéro va paraître, nous apprenons avec douleur la mort de Lord Aberdeen, époux de Lady Aberdeen, présidente du C. J. d. F. La prochaine Hellenis publiera un article sur la vie et l'œuvre du défunt.

ΚΥΡΙΕΣ ΜΟΥ,

“Ένα τέλειο παπούτσι αναδεικνύει την
τουαλέττα σας, θά τὸ βρῆτε χωρὶς νὰ δυσκο-
λευθῆτε στὸ νέο Κατάστημα

ΞΕΝΑΚΗ

κάτωθεν Κινηματογράφου “Τιτάνια,

ΕΥΛΥΓΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΕΛΑΦΡΑ ΣΑΝΦΤΕΡΟ
ΘΑ ΓΙΝΕΤΕ ΜΕ ΤΑ ΔΙΣΚΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ
ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ
KISSINGA
Πωλούνται εἰς τὰ φαρμακεία
ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡ. ΤΖΟΥΡΟΣ-ΚΑΡΡΑΣ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓ. ΘΕΟΔΩΡΩΝ 9 - ΤΗΛΕΦ 23605

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

“**Η ΕΘΝΙΚΗ,**”

Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1891

ΕΔΡΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΟΔΟΣ ΚΟΡΑΗ 8

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 21-691 21-692

Ἀντιπροσωπεύεται καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα
ὑπὸ τῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑποκαταστημάτων τῆς
ιδρυτρίας καὶ μεγαλυτέρας μετόχου αὐτῆς

ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΟΔΟΣ ΚΟΡΑΗ 8

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 21-691 21-692

ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΙΟΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΛΕΩΦ. ΜΑΚΡΑΣ ΣΤΟΑΣ ΚΑΙ ΤΣΑΜΑΔΟΥ

ΜΕΓΑΡΟΝ ΚΛΗΡ. ΨΑΡΡΑ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 40-791

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF ATHENS TRUST COMPANY 205, West 33rd Str. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΦΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΕΙΧΩΡΙΑ ΥΦΑΝΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ

ΦΟΡΕΜΑΤΑ, ΚΟΥΡΤΙΝΑΙ,

= ΚΑΛΥΜΑΤΑ Κ.Α.Π. =

ΕΛΛΗΝΗΣ ΑΜΟΥΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ - ΟΔΟΣ ΒΕΪΚΟΥ 56^Α

Τὰ τελειότερα ἑλληνικά ὑφαντά, τὰ ὁποῖα διεκρίθησαν κατὰ τὴν Ἐκθεσὶν τῶν Δελφῶν τοῦ 1930
θεωρηθέντα ὑπὸ τῶν Γάλλων ἐπισκεπτῶν ὡς Γαλλικά.

ΚΡΟΥΣΤΑ, ΣΤΕΡΕΑ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΤΑΤΑ ΤΡΑΠΕΖΟΜΑΝΔΥΛΑ, ΤΣΑΝΤΕΣ, ΣΑΚΚΟΙ, ΠΙΤΖΑΜΕΣ
ΚΟΜΨΟΤΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΟΤΑΤΑ ΕΙΣ ΤΙΜΑΣ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΥΣ

**ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ**

Ἐφαρμόζεται μὲ μίαν βίδα εἰς οἰανδήποτε ραπτομηχανήν.
Παρέχεται ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμὴν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων καὶ διαφόρων Ποικιλ-
μάτων μὲ τὸν ΜΑΛΛΟΡΡΑΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς καὶ
κοπτικῆς μὲ ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἐσωτερικὰ καὶ ἐξω-
τερικὰ φορέματα ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν.

**ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ**

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ

Λ Ο Σ Ι Ο Ν

Π Ο Υ Δ Ρ Ε Σ

Κ Ρ Ε Μ Ε Σ

Α Ρ Ω Μ Α Τ Α

RADIUM

Είναι άθωα και φρέσκα. Παρασκευάζονται
ειδικώς για τὸ κλίμα μας καὶ ἰδιαίτερως
— διὰ ξηρὸ καὶ λιπαρὸ δέρμα. —

ΛΟΣΙΟΝ-ΠΟΥΔΡΕΣ-ΚΡΕΜΕΣ-ΑΡΩΜΑΤΑ

Πώλησις καὶ ὁδηγίαι εἰς τὸ Ἰνστιτούτον τῆς Κας

ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΟΥ

— ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΣΕΡΒΙΑΣ ΑΡ. 8 —

Μὲ τὸ

Ξαφυλοσάκχαρον

γίνονται περίφημα σπητικά φαγητά

διότι πλεονεκτεῖ τῆς ζαχάρεως χάρις εἰς τὴν εἰδικὴν
κατεργασίαν διὰ τῆς ὁποίας διατηρεῖ ὅλας τὰς φυσι-
κὰς ιδιότητας τῆς σταφυλῆς.

Εἶναι πάμφθηνον, θρεπτικόν, ὑγιεινὸ καὶ ἡγγυημέ-
νης ἀγνόνητος ἀπὸ τὸν Σταφιδικὸν Ὄργανισμόν.

Τὸ Σταφυλοσάκχαρον καὶ τὰ προϊόντα ποὺ γίνον-
ται ἀπὸ αὐτὸ εἶναι οἱ μοναδικὲς τροφὲς γιὰ τὰ παιδιὰ
διότι εἶναι πλουσιώτατον εἰς θερμίδας εἰς βιταμίνας
καὶ εἰς σάκχαρον.

Παρασκευάζετε οἰκιακὰ γλυκίσματα, κομπόστες,
μαρμελάδες, μαντολάτο, κέικ, χαλβὰ κ.λ.π. ἀπὸ

Ξαφυλοσάκχαρον

δοκιμάσατε τὴν Σταφυλομαρμελάδαν γιὰ τὰ παι-
διά σας ἰδίως ποὺ εἶναι τροφή φθηνή, θερμαντικὴ,
ὑγιεινὴ, θρεπτικὴ καὶ ἡγγυμένης ἀγνότητος.

Πρατήριον Α.Ε.Ο. Ἀθῆναι: Σταδίου 7
Πειραιᾶ: Ἡφαίστου 14

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΧ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΒΕΣΕΙΣ (ΤΗ. 30 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1933) . . . „ 8.794.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ:

Ἅγιος Νικόλαος (Κρήτη)	Θεσσαλονίκη	Μεσσήνη
Ἀργείον	Θήβαι	Μιτυλήνη
Ἀγνιά (ὑπαγόμενον εἰς Ὑπ/μα Λαρίσης)	Θήρα	Ναύπακτος
Ἀθήναι:	Ἰθάκη	Ναύπλιον
Ὑπ/μα, ὁδὸς Μητροπόλεως 9	Ἰστιαία (Ξηροχώριον)	Νιγρίτα
Πρακτορεῖον Καλλιθέας	Ἰωάννινα	Ξάνθη
Πρακτορεῖον Νέας Ἰωνίας	Καβάλλα	Ὀρεστιάς
Πρακτορεῖον Παγκρατίου	Καλάβρυτα	Παζοὶ
Αἶγιον	Καλάμαι	Πάτραι
Ἀλεξανδρούπολις	Καλαμπάκα	Πειραιεύς
Ἀλμυρὸς	Καρδίτσα	Πλωμάριον (Μιτυλήνης)
Ἀμαλιάς	Καρλόβασι (Σάμου)	Πόρος
Ἀμύνταιον (Σόφοβιτς)	Καρπενήσιον	Ποταμὸς
Ἀμφίκλεια	Καρναὶ (Ἅγιον Ὄρος)	Πρέβεζα
Ἀμφισσα	Καστοριά	Πύλος
Ἄνδρος	Κατερίνη	Πύργος
Ἀργοστόλιον	Κέρκυρα	Ρεθύμνη
Ἄρτα	Κιλκίς	Σέρραι
Ἀταλάντη	Κοζάνη	Σητεία (Κρήτη)
Βάμος (Κρήτη)	Κομοτινή	Σικωνία (Κιάτον)
Βέροια	Κόρινθος	Σκιάθος
Βόλος	Κύθηρα	Σουφλίον
Γέρα	Κύμη	Σπάρτη
Γρεβενά	Κυπαρισσία	Σύρος
Γύθειον	Λαγκαδᾶς	Τρίκαλα
Δημητσάνα	Λαμία	Τρίπολις
Διδημότειχον	Λάρισα	Φάρσαλα
Δράμα	Λεβάδεια	Φλώρινα
Ἑδεσσα	Λευκάς	Χαλκίς
Ἑλασσών	Λήμνος	Χανιά
Ἑλευθερούπολις (Πράβιον)	Λίμνη Βαθέως (Σάμου)	Χίος
Ζάκυνθος	Μεγαλόπολις	
Ἡράκλειον	Μεσολόγγιον	

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ : ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Rue Stamboul No 17

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΚΑΪΡῳ: Rue Emad el Dine No 17

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΖΑΓΑΖΙΚ: Rue Tewfiki

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ἐξωτερικοῦ

HELLENIC BANK TRUST COMPANY, NEW YORK: 51 Maiden Lane

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μετὰ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΟΛΟΣΧΕΡῶΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΑ \$ 1.500.000